

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1569) 1980 KOVAS - MARCH 6

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Olimpiada ir vergija

Kai sovietų tankai riedėjo į Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes, Vakarų pasaulis tylėjo, nors gerai žinojo, kad tai komunistinių rusų ir nacinių vokiečių sandėrio pasekmė. Tuomet vakariečiai tylėjo, nes dar neįsijautė grėsmės savo interesams. Atėjo panašūs įvykiai Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir kitur, bet vakariečiai tik kalbėjo, bet neįdėjo. Dabar, kai užgriuvo Afganistaną įvykiai, vakariečiai sujudę ne tiek dėlto, kad buvo pavergtas dar vienas kraštas, bet dėlto, kad pajuto artimą grėsmę savo interesams, būtent, naftos šaltiniams, kurie yra jų pramonės kraujas. Siųsti karinių pajėgų vakariečiai dar nesiryžta, nes pavojus dar neįkaitino įtampos iki sprogoimo laipsnio, tačiau imasi diplomatinio spaudimo priemonių — mažina sovietams reikalingų gaminių eksportą, didina karinius biudžetus ir bando organizuoti olimpiados boikotą Maskvoje. Galimas dalykas, sovietų tai nepaklupdytų, tačiau vieningas laisvojo pasaulio balsas tuo būdu sustiprintų Jungtinių Tautų visumos išreikštą sovietų papeikimą ir parodytą tarptautinio masto pasmerkimą. Tokiam mostui Maskva yra jautri. Kadaiše išgyvenusi politinį apsupimą, vėliau iš jo išsiveržusi, nebenorėtų jį grįžti ir pasilikti didingame savo sukurta kalėjime.

Viena taiklųjų priemonių paspausti Maskvai dabartinių metų yra, kaip minėta, olimpiados boikotas. Tai grėsmė, kuri labai kompromituotų sovietų prestižą tarptautinėje plotmėje. Dėlto Maskva daro viską, kad tai neįvyktų. Ji spaudžia savo šalininkus veikti atitinkama linkme ir išnaudoti vakariečių svyravimus bei nesutarimus. O tų svyravimų vakariečiuose niekad netrūko. Svyruoja net tie, kuriems sovietų pavojus yra labai realus, kaip pvz. vokiečiai ir prancūzai. Iš jų ir kitų lūpų pasigirdo posakis, esą negalima maišyti sporto su politika. Deja, praktiniame gyvenime tai neįmanoma. Nuo to laiko, kai sportininkai pradėjo dalyvauti olimpiadose kaip valstybių siunčiamos komandos, tapo savotiškais ambasadoriais. Ten, kur ateina valstybės su savo vėliavomis, ateina ir vienokia ar kitokia politika. Ji buvo ryški Berlyno, Montrealy olimpiadose ir dar labiau išryškės Maskvoje, jeigu ji ten įvyks. Jau dabar ateina žinios, kad kompartijos pareigūnai tyliai skelbia mintį esą olimpiada Maskvoje yra sovietinės santvarkos vainikas. Tai pratęsimas minties, jog sovietinių sportininkų pirmavimas tarptautinėse rungtynėse yra liudijimas komunistinės sistemos gerumo. Tokia galvosena rodo, kaip sportas glaudžiai susietas su politika sovietinėje sistemoje ir net tarptautiniame gyvenime.

Dalyvavimas maskvinėje olimpiadoje yra ne tik politinė, bet ir moralinė problema. Daugelis sportininkų bei sporto mėgėjų norėtų dalyvauti Maskvos olimpiadoje betkokiomis aplinkybėmis, nes jie nesijaučia esą atsakingi už vienokią ar kitokią politiką. Bet jie turėtų atsiminti, kad jų dalyvavimas maskvinėje olimpiadoje būtų bendradarbiavimas blogyje, t.y. sovietinės vergijos plėtime. Dalyvauti sporto šventėje tokio šeimininko, kuris užgrobė ne tik Afganistaną, bet ir daug kitų valstybių, reiškia sąmoningai ar nesąmoningai pritariti įvykdytam užgrobimui. Tada, kai laisvasis pasaulis protestuoja, o sportininkai vistiek Maskvon važiuoja, pastarieji tampa užgrobtos pritarėjais. Tai nemoralu. Visi matome, kad sovietinė imperija plečia vergiją, tapo tarptautiniu vėžiu. Jai pritari, ją vienu ar kitu būdu palaikyti reiškia prisidėti prie tautų bei paskirų žmonių vergijos plėtimui. Bet tokia taktika veda prie to, kad ilgai nei išsilaikytų vergijos pritarėjai gali tapti tarptautinio vėžio auka. Vienintelis logiškas sprendimas tokiu atveju — sulaukyti vėžio plitimą ir jį pašalinti iš tarptautinio organizmo, kol dar nevēlų. Jeigu jau Sacharovas kviečia boikotuoti maskvinę olimpiadą, jeigu taip mano ir Solženicinas, tai laisvasis pasaulis turėtų pagalvoti vadovautis išmintimi, o ne apgaule.

KANADOS ĮVYKIAI

Reformų siūlymai

Socialistų vadas E. Braodbenas pasiūlė federacinio parlamento reformą, kuri užtikrintų partinį visų provincijų atstovavimą. Paskutiniuose rinkimuose juos laimėjo liberalai negavo nė vieno atstovo Britų Kolumbijoje, Albertoje ir Saskačevane, socialistai visiškai buvo išjungti iš Kvebeko ir rytinių provincijų, o konservatoriai atstovauti Kvebekui teturi vos vieną atstovą. Pagal E. Braodbentą planą, visa Kanada būtų paskirstyta į penkias sritis, kurioms būtų numatyta 50 rinkimuočių nedalyvaujančių atstovų. Po rinkimų jie būtų padalinoti partijoms pagal surinktų balsų nuosimį. Šis žingsnis, vadinamas proporcinio atstovavimo, buvo šaltai sutiktas provincijų premjerų, spaudos ir netgi pačių federacinių parlamento narių. Jų teigimu, tada parlamente atsirastų dviejų klasių atstovai — kanadiečių išrinkti ir partijų paskirti. Pastarieji sudarytų savotišką privilegijuotųjų klasę, nes jiems ne-

reikėtų eikvoti lėšų bei energijos federacinio parlamento rinkimuose — užtektų tik šilų ryšių su partijų vadovybėmis. Panašius principus yra sudarytas dabartinis Kanados senatas, kurio narius skiria valdančios partijos min. pirmininkas daugiausia už praetis nuopelnus.

Kritikai taipgi primena ir antą medalio pusę: jeigu kurioje rinkiminėje apylinkėje būna išrinkamas socialistas, konservatorius ar liberalas, tai nereiškia, kad jis parlamente atstovaus tik už jį balsavusiems tos partijos rėmėjams. Parlamento nario pareiga yra rūpintis visų tos apylinkės gyventojų reikalais, nekreipiant dėmesio į jų politinį užsilaigavimą. Kritikai taipgi teigia, kad dabartinė rinkimų sistema yra geresnė, nes skatina partijas atkreipti didesnį dėmesį į tas provincijas, kur joms nepavyksta laimėti atstovų. Partijos nepopuliarumą galima pala-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Iškilinė Kauno arkikatedroje-bazilikoje — sutinkamas Vengrijos kardinolas LASZLO LEKAI 1979 m. spalio 12 d.

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Kalbėjo, bet daug nutylėjo...

Kardinolo Laszlo Lekai žodis apie Lietuvą

MONS. KL. RAZMINAS

Vengrijos kardinolas Laszlo Lekai apsilankymas Lietuvoje susilaukė didelio atgarsio tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek laisvajame pasaulyje. Ypač išsami apie tai kalba mėnesinis italų žurnalas CSEO DOCUMENTAZIONE. Tai specialus žurnalas Rytų Bendrijos ir visuomenės gyvenimo sąlygoms tirti, leidžiamas Bolonijoje "Centro Studi Europa Orientale" (CSEO). 1979 m. lapkričio 144 nr. žurnalas pateikia pasikalbėjimą su pačiu kardinolu Lekai. Pasikalbėjimas pavadintas "Kardinolas Lekai po Maskvos". Įžangoje pažymima, kad Vengrijos pirmo kardinolo Lekai, sugrįžusio iš Rusijos, pasikalbėjimo su Vengrijos katalikų spaudos atstovu nutylėjimai daugiau pasako negu žodžiai. Žurnalistas tai išreiškia posakiu: "Parlare per non dire — kalbėti nepasakant!"

Toliau žurnalas CSEO pažymi, kad Vengrijos dvasininkų delegacija, vadovaujama kardinolo Laszlo Lekai, pakviesta Maskvos ortodoksų patriarcho Pimeno, lankėsi Sovietų Sąjungoje ir po 10 dienų vizito, spalio 17, grįžo namo. Šio vizito ekuumeniniai tikslai, pasak žurnalo, lieka nevisai aiškūs. Ir grįžus iš Maskvos, kardinolas Lekai paskelbtas pasikalbėjimas nepaaiškina kokių taisyklių laikytis šiame žaidime, kuriame taip ryškiai glūdi politikos atspalviai.

Neliesdami plačiau klausimų apie kardinolą Lekai susitikimą su Maskvos patriarchu Pimenu ir jo "maldingos kelionės" po įvairiais ortodoksų šventovės, sustokime prie klausimo apie Lietuvą. Vengrų katalikų žurnalistas paklausė kardinolą: "Iš Jūsų atsakymų aiškėja, kad šalia rusų Ortodoksų Bendrijos Sovietų Sąjungoje, ypač Lietuvoje, yra ir Romos Katalikų Bendrija. Ar Jums, Kardinole, teko susitikti tenai ir su katalikų vyskupais, kunigais bei tikinčiasiais?"

"Taip, — atsakė kardinolas Lekai, — jau spalio 7 d. Maskvoje sekmadienio ryto koncelebraciniuose Mišiu metu teko susitikti su broliais katalikais rusais (?). Sv. Liudviko šventovėje buvome sutikti labai nuosirdžiai šios šventovės kunigo ir tikinčiųjų, kurie dalyvavo šv. Mišių aukojimo lotynų kalba. Po to Leningrade turėjome progos susitikti kitą katalikų bendruomenę Svč. Lurdo Mergeles šventovėje. Su entuziazmu buvome sutikti

tikinčiųjų. Čia aš kalbėjau apie Rožinio reikšmę krikščionių gyvenimui..."

"Lietuvoje, — kalbėjo toliau kardinolas, — daug rąkomis galėjome paliesti tą nepaprastai didį ir jaudinantį katalikų entuziazmą, kuris aiškiai parodė, kad ir didžiausi geografiniai atstumai nesunaikino senųjų draugystės santykių ir tautinių ryšių, kurie išsilaikė iki šiol ir giliai slypi lietuvių tautos atmintyje. Lietuviai gerai žino, kad palaimintoji Jadvyga ("beata Edvige", argi kardinolas nežino, kad Jadvyga dar nėra paskelbta palaimintąja? R.) ištekėjo už lenkų (!) kunigaikščio ("principe polacco") Vladislovo Jogailos vien tik norėdama įvykdyti savo įžadą — kad ne tik jis, jo karališkasis dvaras, bet ir visa lietuvių tauta atsivertų į krikščionybę. Jadvyga gerai atsiminė savo tėvo Liudviko Didžiojo žodžius: "Toje Rytų Europos provincijoje tikrasis susitaikymas galės įvykti tik tada, kai toji kieta, karinga pagoniškoji lietuvių tauta palenks savo galvą Krikšto vandeniui!"

Kardinolas Lekai ir toliau Jadvygą vadina "palaimintąja". "Palaimintoji Jadvyga sutiko su šiuo kilniu stebėjimu iš meilės Kristui, paaudkodama ir savo žemišką meilę. Kaip žinoma, ją nuo mažų dienų siejo gili simpatija su Austrijos Vilhelmu. Ji tačiau matė, kaip lenkų tauta kentėjo nuo nuolatinių lietuvių puldinėjimų, ir kartu aiškiai regejo būtiną reikalą lietuvių tautai surasti vidinę dvasios pusiausvyrą. Stai kodėl ji ištekėjo už Vladislovo Jogailos ir, pagal šv. Stepono pavyzdį, 1380 m. suorganizavo pirmąją lietuvišką vyskupiją..."

"Bet dar labiau, — kalbėjo toliau kardinolas Lekai, — tuos istorinius ryšius su vengrų tauta išryškina faktas, kad Vilniaus universitetas buvo įkurtas Stepono Batoro, Transilvanijos kunigaikščio, kuris vėliau tapo Lietuvos ir Lenkijos karaliumi. Nuo pat pirmo momento mes pastebėjome tenai, kad visi šie įvykiai dar ir šiandien tebeaidi lietuvių katalikų širdyse... Sunku išreikšti žodžiais tą brolišką nuosirdumą, su kuriuo buvome sutikti stotyje Lietuvos vyskupų-ordinarų (? R.). Jų tarpe buvo ir Kauno vyskupas Povilonis, apaštalinis administratorius, kuris mane apkabino kaip seną draugą, nes jau porą kartų su juo esame susitikę Romoje vyskupų sinodo metu. Buvo ir kapituliniai vyskupijų vikarai,

kurių tarpe teko susipažinti su Algirdu Gutausku iš Vilniaus, kilnios širdies kunigu, visų mylimu ir lygiai vertinamu paties apaštalinio administratoriaus, vyskupijos kunigų ir tikinčiųjų..."

Taip pat susipažinome ir su jaunu Panevėžio vyskupijos apaštalinio administratorium vyskupu Romualdu Krikščiūnu, su Kauno kunigų seminarijos rektoriumi Viktoru Butkum, kuris jau daug kartų yra buvęs Vengrijoje, su kancleriais, teologijos profesoriais, jau nekalbant apie šimtus tikinčiųjų, kurie buvo susirinkę stotyje ir mus sutiko su didžiausiu nuosirdumu bei broliškumu. Ir vėliau, kur tik eidavome, koncelebracinių Mišių metu katedrose ar šventovėse, visur buvome sutikti tūkstančių entuziastingų tikinčiųjų minių. Vaikučiai barstė gelėmis kelia, mums praeinant, o baltai pasipuošusios "Marijos dukrėlės" įteikė mums rožes ir gvazdikus, jaunuoliai, pasipuošę tautiniais drabužiais, taipgi seneliai su savo anūkais stengėsi kuo arčiau prieti prie mūsų ir mus pasveikinti. Aišku, tokioje žmonių minioje tai nebuvo lengva ir mums įeiti į šventoves, kurias lankėme ir kur nuo tikinčiųjų melodingų giesmių atrodė drėbėjo sienos tų seniausių ir kiek apšepusių šventovių..."

"Koncelebracinių šv. Mišių metu Kauno ir Vilniaus katedrose, per mišparus tolimojoje Panevėžio katedroje, lankant įvairias šventoves buvo progų sutikti tūkstančius tikinčiųjų ir šimtus kunigų. Čia tenka paminėti taip pat nuosirdų susitikimą su Kauno kunigų seminarijos profesoriais ir klierikais, kurių skaičius paskutiniiais metais trigubai padidėjo. Kai mes pranešėme jiems savo intenciją juos pakviesti apsilankyti Vengrijoje, jų akys nušvito džiaugsmu..."

"Ypatingai nepamirštas liko mūsų paskutinis susitikimas, kai po šv. Mišių Vilniaus katedroje mes iš garbingiausios Lietuvos Aušros Vartų Mater Misiordai šventovės balkono laiminome begalinę minią tikinčiųjų, kurie buvo užtvindę visą gatvę pilni džiaugsmo, entuziazmo ir dėkingumo. Visus mus giliausiai sujaudino, kai išvykdami mes padalinome gautas gėles savo broliams lietuviams. Jie bučiavo rožes ir gvazdikus, sakydami, kad juos saugos kaip nepamirštamą tų dienų jiems ir mums atsiminimą..."

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

TERORISTŲ GRUPĖ UŽĖMĖ DOMININKONŲ RESPUBLIKOS AMBASADĄ Bogotoje, Kolumbijoje, kai joje buvo surengtas priėmimas Dominikonų nepriklausomybės šventės progai. Į teroristų rankas pateko net 16 įvairių valstybių ambasadorių, įskaitant JAV ambasadorių ir netgi Vatikano nuncių, nemaža grupė augstųjų svečių. Moterys ir susišaudyme sužeisti asmenys buvo paleisti. Už likusius įkaitus teroristai pareikalavo išleisti iš kalėjimo 311 suimtų teroristų, \$50 milijonų, lėktuvų ir neutralią valstybę, jų pareiškimo paskelbimo užsienio spaudoje. Vėliau paaiškėjo, kad išiveržimą į ambasadą įvykdė komunistinė teroristų grupė M-19", susieta su vadinamuoju balandžio 19 d. sąjūdžiu. Į akis krinta idomus faktas, kad iš Dominikonų ambasados prieš teroristų išiveržimą išėjo ir namo nuvažiojo Sovietų Sąjungos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir Rumunijos ambasadoriai. Liudininkų teigimu, prasidedant oficialiam priėmimui, sovietų ambasadoriaus šoferis įteikė po užklįjūtą voką minėtų satelitinčių valstybių šoferiams. Atrodo, sovietų ambasadorius buvo gavęs teroristų perspėjimą apie planuojamą Dominikonų ambasados užpuolimą ir laiku išsivedė satelitinius savo kolegas. Kolumbijos vyriausybė deryboms su teroristais vesti yra įgaliojusi du asmenis.

Tragedijos pradžia

Spauda, komentuo-dama Bogotos įvykius, teroristų vykdomą diplomatų "medžioklę", susieja su Irano studentų įsiveržimu į JAV ambasadą 1979 m. lapkričio 4 d. Teherane. Nuo to laiko visame pasaulyje jau buvo 13 ambasadų užpuolimų. Teroristai, matydami, kad Amerika negali išlaivinti savo diplomatų ir netgi nebando nubausti Vienos konvenciją sulaužiusio ajatolos R. Chomeinio režimo, darosi vis drąsesni. Tokiose aplinkybėse tenka laukti gausėjančių įsiveržimų į ambasadas. JAV prez. J. Carteris, pradžioje Iranui grąsinęs sankcijomis ir boikotu, dabar visiškai nutilo, tikėdamas, kad įkaitus išlaisvins Jungtinių Tautų gen. sekr. K. Waldheimas Iranan pasiūta penkių advokatų komisiją šacho M. R. Pahlavio nusikaltimams tirti. Į komisijos planus buvo įtrauktas susitikimas su įkaitais, kurį Iranas vis atidėlioja. Praėjusią savaitę iš ligoninės buvo išleistas širdies sutrikimus joje gydydis ajatola R. Chomeinis.

Nori išvažiuoti

A. Sacharovo laišką užsieniečiams žurnalistas Maskvoje atvežė jo žmona Jelena. Jame jis rašo norįs išvažiuoti į užsienį, jeigu iš Gorkio jam nebus leista grįžti Maskvon. Pasak J. Sacharovienės, jos vyras negali pakelti dabartinės izoliacijos, negauna medicininės pagalbos, nors prieš keletą metų turėjo rimtus širdies sutrikimus. Ištrėmimas Gorkin turėjo aiškų tikslą. A. Sacharovą nužudyti jei ne fiziniu, tai moraliniu požiūriu. Jam greičiausiai nebus leista išvykti užsienin dėl sovietų atominų bombų turimų paslapčių.

Nori išvažiuoti

A. Sacharovo laišką užsieniečiams žurnalistas Maskvoje atvežė jo žmona Jelena. Jame jis rašo norįs išvažiuoti į užsienį, jeigu iš Gorkio jam nebus leista grįžti Maskvon. Pasak J. Sacharovienės, jos vyras negali pakelti dabartinės izoliacijos, negauna medicininės pagalbos, nors prieš keletą metų turėjo rimtus širdies sutrikimus. Ištrėmimas Gorkin turėjo aiškų tikslą. A. Sacharovą nužudyti jei ne fiziniu, tai moraliniu požiūriu. Jam greičiausiai nebus leista išvykti užsienin dėl sovietų atominų bombų turimų paslapčių.

Šiame numeryje:

- Olimpiada ir vergija
- Sportuoti pas užgrobę reiškia plėsti vergiją
- Kalbėjo, bet daug nutylėjo...
- Lietuvą aplankiusio vengrų kardinolo pranešimas spaudai
- Lietuva Amerikos sostinėje
- Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono apie Vasario 16
- Pastangos gelbėti žudomuosius
- Teisininko patirti faktai vokiečių laikais Lietuvoje
- Atėmė Maceinos knygą
- Iš Lietuvos tikinčiųjų teisėms ginti komiteto dokumentų
- "Amerika pirtyje" — kas autorius?
- Atsiliepiant į kritiškas Stasio Barzduko pastabas
- "Amerika pirtyje" neišina iš pirties
- Vytauto Širvydo samprotavimai apie šios komedijos autorystę
- Septynių premijų rašytojas
- Pokalbis su Juozu Kralikausku, laimėjusiu "Draugo" premiją
- Auklyba vietoje dailės
- Dr. Juozas Jakštas apie mokytoją Vaclovą Čičiūną
- Neregėtų miestų muzika
- Naujasis Vytauto Landsbergio kūrinys recenzentų rankose

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** Vatikano radijo PATALPAS IR DARBUOTOJUS** aplankė popiežius Jonas-Paulius II. Ilgiau rei kitur jis užtruko lietuvių skyriuje. Domėjosi lietuviškos redakcijos darbu ir K. Bendrijos rūpesčiais Lietuvoje. Redakcijos ir klausytojų vardu popiežius už rūpestį Lietuvos reikalais padėkojo skryiaus vedėjas kun. Vytautas Kazūnas. Kai popiežius žvelgė į ant sienos kabantį Lietuvos žemėlapi, jam buvo primintas Seinų lietuvių prašymas leisti lietuvių kalba Mišias Seinų katedroje. Popiežius į tai atsakė: "Tai yra būtina, tai yra būtina". Padėkojus popiežius už leidimą transliuoti lietuvių kalba Mišias per radiją kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, buvo pasiūlyta pačiam popiežiui kada nors lietuvių kalba Mišias per radiją atlaikyti. Popiežius tą siūlymą priėmė. Dar buvo primintos Lietuvos tikinčiųjų viltys, kad popiežius greitai laiku pabučiuos ir Lietuvos žemė. Į tai Jonas-Paulius II atsakė: "Toks yra ir mano troškimas".

*** KLAIPĖDOS MIESTE**, okupuotoje Lietuvoje, yra apie 80.000 katalikų, tačiau jie turi tik vieną maldos namą — salę, kuri tokiame skaičiui tikinčiųjų yra perdaug maža. Naujai pastatyta Taikos Karalienės šventovė buvo sovietinės valdžios atimta, bokštas nugriautas ir įrengta koncertų salė. Klaipėdos tikintieji po daugelio prašymų buvo gavę leidimą padidinti minėtąjį maldinamį. Tai buvo paskelbta ir per pamokslą. Dalis tikinčiųjų, matydama, kad padidinimas toli gražu problemos neišspręs, kreipėsi į valdžią su atskiru prašymu grąžinti Taikos Karalienės šventovę. Taip visas projektas ir įstrigo. Dabar sovietinė valdžia nebeleidžia nei laikinojo maldos namo didinti, nei žada grąžinti šventovę. Klaipėdoje darbuojasi 5 lietuviai katalikų kunigai.

*** MENŠTASIS "CATACOMBES"** leidžiamas Paryžiuje, Prancūzijoje, prancūzų kalba, daug rašo apie tikinčiųjų persekiojimą sovietų valdomose kraštuose ir didvyriškas jų pastangas išlaikyti religiją. Dažnai rašoma ir apie Lietuvą. Pvz. 1980 m. sausio nr. išspaudintas lietuvių bičiulio prof. J. G. H. Hoffmanno straipsnis "Le desert refleuri" (Prašydusi dykuma). Jame autorius mini ir Lietuvos pagrindinio spauda, ypač religinę, kuri esanti stipresnė nei kituose sovietų persekiojamuose kraštuose. Menštasčio adresas: "Catacombes", B. P. 93 - 92405 Courbevoie Cedex (C. C. P. a. nom de Sergiu Grossu 1206 — 29) Paris, France. Metinė prenumerata — 50 prancūziškų frankų.

*** SLAPTASIS KUNIGAS MILAN GONO** Čekoslovakijoje 1979 m. keletą mėnesių. Ši žinia tik dabar pasiekė Keston žinių agentūrą Anglijoje. Pasak agentūros, tai jau trečias toks atvejis 1979 m. Kun. Gono buvo suimtas 1979 m. kovo mėn. už tariamą vagystę, tačiau jokių įrodymų vagystei pagrįsti nebuvo surasta. Jo buto kratos metu konfiskuota rašomoji mašinėlė, gausi religinė literatūra, liturginiai reikmenys ir 6.000 čekoslovakų kronų. Po trijų mėnesių kalinimo jam buvo sugulvotos kitas kaltinimas — nedoras elgesys. Teisme tačiau išsyrškėjo tikroji priežastis: viena sena vienuolė ir kunigas buvo priversti išduoti, kad Milan Gono yra slapta kunigas.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES AVE. 2448 DANFORTH AVE.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kauno kurijos salėje vysk. L. Povilonis sveikina besilankantį Vengrijos kardinolą. Sveikintojo kairėje — Vilniaus ortodoksų vyskupas Viktorinas, vengrų vyskupas K. Pataky, kardinolas L. Lekai, vengrų vyskupas J. Cserkati. Šalia vysk. L. Povilonio kun. B. Urbonas, vertęs prakalbas į vengrų ir lietuvių kalbas. Vengrų vyskupų delegacija lankėsi Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje ortodoksų vyskupų pakviesta. Ji aplankė keletą vietovių ir Sov. Sąjungoje

Lietuva Amerikos sostinėje

Vasario 16 minėjimai JAV atstovų rūmuose, senate ir Lietuvos pasiuntinybėje

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė JAV sostinėje Vašingtone paminėta keliais atvejais, taip pat ir Kapitoliaus augštumoje, dažnai matomoje visam kraštui ar net pasauliui perduodamose žiniuose per televiziją.

Atstovų Rūmuose Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 13 d. Minėjimą organizavo Illinojaus valstijos kongresmanas Annunzio. Maldai sukalbėti iš Čikagos buvo pakviestas evangelikų reformatų kunigas Eugenijus Gerulis. Su juo iš Čikagos atvyko ALTOs valdybos nariai — J. Blinstrubas ir S. Balzekas, jn. Taip pat dalyvavo Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis ir eilė Vašingtono lietuvių. Šio minėjimo proga į kongreso užrašus pateko net 48 atstovų kalbos apie Lietuvą. Nevienas jų kalbėjo gyvu žodžiu. Minėjimo vadovas Annunzio padėkojo kolegoms, kurie drauge su juo atkreipė dėmesį į heroizmą ir ryžtą lietuvių tautos, kuri toliau kovoja, meldžiasi ir dirba tai dienai, kai Lietuva vėl galės džiaugtis laisvę. Kaip ir visi kalbėtojai, sovietų agresiją prieš Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes kongresmanas šiemet glaudžiai siejo su sovietų invazija į Afganistaną.

Dažnas kalbėtojas, kaip pvz. Illinojaus kongresmanas Derwinski, paminėjo ilgą ir šlovingą Lietuvos istoriją, laimėtą kovą prieš Rusijos okupaciją, pabrėždamai tautinį lietuvių atsparumą. Savo pareiškimuose kongresmanai, tarp jų Dornanas iš Kalifornijos, minėjo sovietų nepuolimo sutartį su Lietuva, kuriomis Sovietų Sąjunga "visiems laikams" atsisakė pretenzijų į tą šalį ir pripažino jos nepriklausomybę.

"Jungtinių Valstybių vyriausybė niekadoms nepripažino smurtiško Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą" pabrėžė kongresmanai Howard, Dougherty ir eilė kitų, kurie tvirtai pasisako už tolimesnį okupacijos nepripažinimą. Atstovų Rūmų svarbios užsienio reikalų komisijos pirmininkas Clement Zablocki savo pareiškime pastebėjo: "Lietuvių tautos pasižėntimas žmogaus laisvei ir tauriam vertingumui yra įkvėpantis pavyzdys visoms tautoms, kovojančioms dėl savo teisių išlaikymo ir dėl laisvės". O kongresmanas Rodino pažymėjo: "Amerikiečiai skiria lietuviams ypatingą vietą, nes mes matome juose tą patį veržlumą bei ryžtą, su koku mes patys kovojome dėl savo nepriklausomybės."

Tokie ir panašūs pareiškimai, išplaukę išplaukę iš 48 kongresmanų lūpų, vasario 13 d. skambėjo ir liko įrašyti kongreso užrašuose. Taip pat buvo prisiminti persekiojami už tikėjimą ir sovietų kalėjimuose laikomi už konstitucijos suteiktas teises kovojantys drąsūs bei ryžtingi lietuviai patriotai.

Vasario 15 d. popietėje Vašingtono miesto burmistras Marion Barry priėmė LB Vašingtono apylinkės ir Lietuvos vyčių delegaciją ir perskaitė deklaraciją, skelbiančią vasario 16 Lietuvos Diena Vašingtone.

Priėmimas atstovybėje Vasario 16 d. vakare Lietuvos atstovo Vašingtone dr. S. Bačkio

Minėjimas senate

Lietuvos nepriklausomybės šventė JAV senate paminėta vasario 19 d., senatoriams tik ką grįžus po Vašingtono gimtadienio šventės atostogų. Minėjimui senate vadovavo senatorius Charles Percy iš Illinojaus, kuris savo kalboje senato rūmuose pažymėjo, jog Baltijos kraštų žmonės ne kartą yra perspėję prieš sovietų agresiją ir kituose kraštuose. "Tik neseniai toji grėsmė tapo realybe ir vėl, kai sovietų kariuomenė įsiveržė į Afganistaną ir tuo būdu sudarė grėsmę visai Persų įlankos sričiai". Senatorius Percy taipgi priminė neseniai senato priimtą rezoliuciją, kurioje pakartojamas Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimas ir jų valstybių teisė į nepriklausomą gyvenimą.

Senato posėdyje dalyvavo svečiai iš Čikagos: VLIKO tarybos narys G. Lazauskas ir lietuvių respublikonų veikėjas A. Jankūnas, Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis ir kiti.

Tos pačios dienos popietėje Atstovų Rūmų mokslo ir technologijos komisijos salėje įvyko kongresinis priėmimas su kalbomis ir užkandžiais. Jį ruošė LB Vašingtono apyl. valdyba ir

Lietuvos vyčių Vašingtono kuopos, talkinant mokytojai I. Laučkaitei. Salę, kurion susirinko netoli šimto svečių — amerikiečių ir lietuvių, puošė JAV vėliava ir Lietuvos trispalvė. Išilgais salės prie paaugstinimo Išilgais salės prie paaugstinimo, už kurio per posėdžius sėdi kongresinių komisijų nariai, buvo išstatytos didelės lietuvių disidentų ir žmogaus teisių gynėjų — Gajausko, Petkaus ir kitų nuotraukos su trumpais jų veiklos aprašymais. Tai tikrai labai taikili ir daug ką pasakanti dekoracija, kurią pirmą kartą matėme pernai rengtame bendrame Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Vašingtone.

Minėjimą pradėjo LB Vašingtono apyl. valdybos pirm. L. Kojelis, pakviesdamas pagrindinį kalbėtoją, kongresmaną iš Kalifornijos Robertą Dornaną. Šis nuširdus lietuvių draugas ir jų gynėjas, daug rūpinęsis Brazilskais ir B. Gajausku, svečiams priminė dabartinę pasaulio padėtį ir sovietų kėslus bei jų nusikaltimus nuo Katyno skerdynių iki dabartinių įvykių Afganistane. Prisiminęs savo lankymąsi su JAV kongresine delegacija Sovietų Sąjungoje, kur jis vienam sovietų pareigūnui įteikė Brežnevui adresuotą peticiją su eile žymių amerikiečių parašų, kurioje buvo prašoma paleisti įkalintą Balį Gajauską ir kitus lietuvių politinius kalinius.

Taip pat kalbėjo kongresmanas Henry Hyde iš Illinojaus ir Douglas Walgren iš Pensilvanijos. Buvo ir daugiau Atstovų Rūmų narių bei jų įstaigų pareigūnų. Tokio masto priėmimas Atstovų Rūmuose pirmą kartą buvo suorganizuotas pernai tuometinio Lietuvos vyčių Vašingtono kuopos pirm. adv. E. Raskausko ir LB Vašingtono apyl. pirm. dr. S. Naujokačio. Ir pernai, ir šiemet jis gerai pavyko. Tikėkime, kad ir ateityje nenutruks, nes sostinėje lietuvių skaičius, ypač jaunosios kartos, vis auga ir LB narių sąrašas ilgėja.

Vasario 17 d. sostinės katalikų Sv. Vardo katedroje buvo atlaikytos iškilmingos Mišios Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Nors lietuviai užpildė tik menkutę dalį katedros, bet kadangi tai buvo reguliarios sekmadienio Mišios, katedra buvo pilna žmonių. Pamokslininkas kun. Duffey angliškąjį pamokslą skyrė ištisai Lietuvai, tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunimas prie altoriaus nešė Mišių aukas, o Mišioms baigiantis amerikiečių misijoms katedros plote pasiskleidę lietuviai, vargonams palydint, sugiedojo Lietuvos himną.

A+A
brangiai Mamytei
ELVYRAI SADAUSKIENEI

iškeliauvus amžinybėn, dukrai šaulei GENOVAITEI AGURKIENEI ir jos vyrui VYTAUTUI AGURKIUI reiškiam gilią užuojautą —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

A+A
JONUI ALEKSAI
mirus,

mūsų narei žmonai EMILIJAI ir DUKTERIMS su šeimomis reiškiam gilią užuojautą —

Dainietės

A+A
MARIJAI KNYSTAUTIENEI
mirus,

jos dukras GRAŽINĄ ir ALDONĄ, sūnų VALDĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

K. B. D. Žutautai

Netikėtai išrovus iš gyvenimo kaip jauną medį

A+A ANDRIŲ SUPRONĄ,

jo liūdinčiam tėvui ANTANUI SUPRONUI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga

A+A
A. KALMANTAVIČIUI

mirus, žmonai TERESEI, sūnams ANTANUI, JONUI ir JUOZUI reiškiam giliausią užuojautą —

"AUKURAS"

Hamilton, Ontario

MYLIMAM BROLIUI
A+A
KAZIMIERUI SKREBIUI
Anglijoje mirus,

seserį ANASTAZIJĄ ir jos šeimą liūdesio valandoje giliai užjaučiame —

Pažerūnų šeima

A+A
IPOLITUI STANEVIČIUI

mirus, žmoną ELENA, sūnus ANTANĄ, ALFONSA ir dukterį ELEONORĄ HOLMES su šeimomis nuoširdžiausiai užjaučiame —

"AUKURAS"

Hamilton, Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

1941 m. birželio mėnesį, kai prasidėjo vokiečių — bolševikų karas, aš gyvenau Šiauliuose ir dirbau notarinėj kontoroj. Vokiečių tankai įvažiavo į miestą birželio 26 d. vakarą. Laikinoji vyriausybė Kauno radijo bangomis kvietė tarnautojus grįžti į buvusias darbovietes. Dėl susisiekimo sunkumų (buvo susprogdintas Jonavos geležinkelio tiltas) į Kauną atvykau tik liepos 3 ar 4 d. ir tuojau pat nuėjau į apygardos teismą, kur pirmiau dirbau prokuroro padėjėju.

Pamažų ir teismus rinkosi išblaškyti teisininkai. Iš IX forto, tenai bolševikų kalintas, grįžo Apeliacinių Rūmų prokuroro pad. A. Mikaila. Teisingumo ministras M. Mackevičius pavedė A. Mikailai eiti Apeliacinių Rūmų prokurorui pareigas ir vadovauti visai prokuratūrai. Apygardos teismo prokuroru buvo paskirtas V. Bulota.

Iš viso krašto plaukė į Kauną žinios apie bolševikų įvykdytus lietuvių tautą naikinančius veiksmus: žudymus, kankinimus, išprievartavimus, suėmimus ir trėmimus. Visas Kaunas tebegyveno pasakojimais apie naujų valdovų vokiečių suruoštus birželio 25-26 d.d. žydų pogromus, kuriuose buvo nužudyta daug žydų.

Atvykę iš Jurbarko asmenys man pasakojo, jog ir tenai buvo žudomi žmonės. Prie Jurbarko buvo pastatytas stulpas su ant prikaltos lentos įrašu "Georgenburg ist judenfrei", t.y. Jurbarkas nėra žydų. Pasakojo, jog tai padarė Tilžės policijos dalinys. Iš policijos pažįstamų tarnautojų grįdėjau, jog liepos 6 d. Gargžduose, Kretingoj ir Palangoj buvo vykdomi žydų ir bolševikųjančių asmenų šaudymai. Aš, kaip ir visi kiti prokuroro padėjėjai, girdėtas žinias pranešdavau savo viršininkams, kad tai būtų žinoma laikinajai vyriausybei. Teisingumo ministras M. Mackevičius prašė visus teisininkus, ypač prokurorus ir teisėjus, kiek kas gali, stabdyti nekaltų žmonių žudymą bei jų turto grobimą.

Kauno kalėjime

Man buvo pavesta sekti, kas vyksta Kauno kalėjime. Nuvykęs kalėjiman, viršininkui radau aviacijos kpt. Vilių. Aš jį pažinojau dar iš to laiko, kai abu dar lankėme Telšių gimnaziją. Taip pat pažinojau jo tėvus ir brolius, kurie tada gyveno Telšiuose, o vėliau išsikėlė gyventi į Kražius. Kpt. Viliui paaiškinau savo atvykimo tikslą. Jis pilnai pritarė mano veiksams ir pažadėjo, kiek galėdamas, man pagelbėti.

Pirmą kartą lankydamas kalėjimo kameras mačiau, jog dauguma sulaikytųjų yra kaimiečiai ir darbininkai. Jie buvo apskūsti, esą padėjo bolševikams vežti tremtinius, grobė išvežamųjų turtą. Taip pat mačiau ir kalbėjau su pulko kapelionu N., kuris buvo kaltinamas už pranešimą NKVD apie Panevėžio vyskupijos kun. A. Sušinsko pasirošimą slaptai pabėgti Vokietijon. Taip pat kalbėjau su rašytoju Tilvyčiu, liaudies seimo nariu Zibartu ir kitais bolševikams tarnavusiais asmenimis.

Apatiniame kalėjimo augšte radau apie 40 žydų. Jie visi aiškino, jog dar karo veiksmams tebeintant, sukilėliai juos sulaukė ir uždarė kalėjiman.

Dauguma sulaikytųjų buvo Saugumo žinioje, todėl vykau į Saugumą išsiaiškinti, kas ir kokiu pagrindu sulaukė kalinamus asmenis, kas veda kvotą ir kokia yra sulaikytųjų padėtis.

Lietuviai saugumiečiai

Saugume lankiausi daug sykių. Tenai teko kalbėtis su Čiuoderiu, Cenkumi, Burba, Gimžausku, Žickumi ir eile kitų. Visi, kiek aš patyriau, buvo geri ir susipratę lietuviai, visi jie norėjo lietuviams tik gero.

Kaip ir plačiojoje visuomenėje, taip ir saugumiečiuose buvo asmenų, kurie manė, jog lietuviai gali išlikti laisvi tik su vokiečių pagalba. Todėl jie ir siūlė šlietis prie Vokietijos. Bet ir čia buvo įvairių nuomonių dėl to prisišliejimo formos.

Iš pat pirmos dienos Saugume man buvo pasakyta, kad jie dirba SD, t.y. Sicherheitsdienst priežiūroje, jo įsakymu ar pavedimu atlieka tyrimus bolševikinės veiklos bylose. Dėlto ir su-

laikytų asmenų, jei nėra duomenų, paleidimo klausimą sprendžia vokiečių atstovui sutikus. Tuo reikalu SD turi Saugume savo ryšininką.

Apie tai painformavau savo viršininkus. Mat, norėjau žinoti, ar verta kam nors nueiti pas tą ryšininką, kas tą misiją turi atlikti ir kas turi būti kalbama. Prokurorai Mikaila ir Bulota prašė mane tai padaryti.

Pas vokiečių pareigūnų

Sekancią dieną prisistačiau minėtam ryšininkei kaip teismo prokuroras (Staatsanwalt) ir pareiškiau, jog noriu pasitarti dėl nekaltai suimtųjų paleidimo iš kalėjimo. Ryšininkas atsisotėjo ir pasisveikindamas ištarė savo pavardę "Wehner", pasisakė anksčiau dirbęs Duesseldorfio kriminalinėje policijoje valdininku ir prieš prasidedant karo veiksmams buvęs priskirtas prie SD.

Wehneriui pradėjau aiškinti, jog pagal veikiančius įstatymus aš privalau žiūrėti, kad kalėjime nebūtų laikomi nekalti asmenys, kad dabar tenai yra didokas skaičius ūkininkų ir darbininkų, kad ilgesnis jų laikymas kalėjime gali atsiliepti ir derliaus nuėmimo darbus ir tokiu būdu pakenkti abiejų tautų maininimui. Wehneris pažadėjo pasistengti, kad tyrinėjimas būtų pagreitintas.

Man paminėjus, jog apatiniaame kalėjime augšte be jokių dokumentų yra laikoma apie 40 žydų, Wehneris staiga paraušo, pašoko iš kėdės ir pasakė, jog Fuehrerio pavedimu visi žydai yra vokiečių policijos žinioj. Todėl SD neleis jokiems lietuvių organams kištis į tą reikalą ir pridūrė: jeigu aš noriu kalbėti tik lietuvių reikalų, galėsiu pas jį ateiti.

Supratau padaręs "netaktą" ir norėjau jį atitaistyti. Buvau skaitęs, jog dar prieš karą kažkoks nesveiko proto vokiečių Duesseldorfis įvykdė daug žmogžudysčių. Norėdamas pasikalbėti jimą pakreipti kita linkme, pasakiau Wehneriui, jog turiu dar vieną privatinio pobūdžio klausimą. Tada paklausiau, kodėl Duesseldorfio policija taip ilgai neišaiškino tų masinių žudynių kaltininko. Wehneris paprasė mane vėl atsisėsti ir pradėjo pasakoti, kaip ir kokių būdu buvo vedamas tyrimas bei sekamas kaltininkas. Atrodė, jog Wehneriui buvo malonu kalbėti ta tema.

Mudviem taip besikalbant, kelis kartus suskambėjo telefonas. Wehneris, pakėlęs ragelį, atsakydamas esąs užimtas ir turįs svarbų pasikalbėjimą su prokuroru. Supratau, jog Wehneris pasidarė draugiškesnis. Kai po gerokos valandos bandžiau atsisveikinti, Wehneris pasiūlė surūkyti dar po cigaretę. Berūkiant Wehneris pasiteiravo apie Lietuvos teismų panašumą į vokiečių ir santykį tarp prokuratūros ir policijos. Paaiškinau Lietuvos teismų santvarką ir palyginau su prieškarine vokiečių santvarka.

Pasmerkčiųjų sąrašas

Tada Wehneris paėmė lapą ir jį duodamas man pasakė, jog tai yra sąrašas asmenų, kurie kaip bolševikų talkininkai sekancią dieną turi būti likviduoti. Wehneris prašė peržiūrėti tą sąrašą ir pareikšti savo nuomonę. Sąrašo buvo 49 lietuviškos pavardės, jų tarpe 4 ar 5 moterys. Atidžiai peržiūrėjau visą sąrašą, bet neradau nė vieno pažįstamo. Pagal pavardes buvau girdėjęs, kad buvo mokytojų, karininkų ir net teisininkų. Vieną pavardę ir dabar gerai prisimenu, būtent, Brizgio. Ją prisimenu todėl, kad tada Kaune gyveno tokia pavardė katalikų dvasiškis. Aš Wehneriui pareiškiau abejone, ar tie asmenys dirbo bolševikų naudai; greičiausiai tai yra užsimaskavusių komunistų šamokslas skusti padorius lietuvių, kad tokiu būdu galėtų kitus lietuvius nuteikti prieš vokiečius. Paprašiau Wehnerį atidėti likvidavimo terminą bent trim dienom. Tada aš jam galėsiu pateikti tikrų duomenų. Weheris sutiko sulaikyti likvidavimą ir prašė po trijų dienų atvykti pas jį su savo duomenimis. Wehneriui sutikus, nusirašiau keliolika pavardžių. Prieš atsisveikindamas Wehneris dar kartą priminė nesirūpinti žydų reikalais, nes tada jis man negalėsia padėti.

Išklausė mano pranešimo prokurorai Mikaila ir Bulota man

pavedė ir toliau palaikyti santykius su Wehneriu. Dėl žydų buvo nusistatyta surasti tinkamą žmogų, kuris vokiečių įstai-gose galėtų tuo reikalu kalbėti.

Visus pavyko išgelbėti

Tuojaus buvo kreiptasi į atitinkamus policijos pareigūnus, prašant painformuoti, kuo nusikalto Wehnerio sąrašė išvardinti asmenys? Čia didelį vaidmenį atliko prokuroro padėjėjas J. Januška. Jis buvo puikus patriotas ir geras krikščionis, veržlus, mokąs organizuoti bei atlikti tyrimo darbą. (Sugrįžę į Lietuvą bolševikai suėmė J. Janušką ir išvežė Vorkuton, kur buvo nužudytas). Kai po trijų dienų nuėjau pas Wehnerį, tai Saugumas jam buvo jau pasiūlęs paleisti 7 iš to sąrašo asmenis. Buvo daug lengviau pratesti likvidavimo terminą ir likusiem asmenim. Taip vieni už kelių savačių, kiti po mėnesių, bet visi sąrašė išvardinti asmenys buvo paleisti.

Sunkiausia buvo su Aleksoto notaro L. žmona. Pastaroji aiškino, jog bolševikai suėmė jos vyrą ir ją priverstė susitikti su tam tikrais žmonėmis bei pasikalbėjimo turinį pranešti NKVD. Dvi moterys, abi rusų tautybės, viena ištėkėjusi už lietuvių karininko, antroji — už lietuvių enkavedisto, sutiko dirbti Gestapo naudai, todėl taip pat buvo paleistos.

Zmogaus gyvenimas ir likimas priklauso nuo įvairių aplinkybių. Siuo atveju surūkymas cigaretės atidarė vartus laisvėn ne tik tiem 49 asmenim, bet ir paruošė kelią kitų išlaisvinimui. Per tuos trejus vokiečių valdymo metus laisvę atgavo keliolika šimtų asmenų. Žymį jų dauguma buvo lietuviai, bet pasi-naudojo ir kitų tautybių žmonės: 2 estai, 11 latvių, 2 čekai, 15 gudų ir kelios dešimtys lenkų. Vienas tų išlaisvintų lenkų — inžinierius N. sukūrė šeimą su mano giminaite telšiete Ele Eidimaitė. Bolševikams užėjus, jiedu išsikėlė gyventi į Varšuvą.

Sutelktinė veikla

Tie išlaisvinimai nebuvo vieno kurio asmens nuopelnas. Tai prokurorų Mikailos, Bulotos, Katiliaus, Paltanavičiaus, Januškos ir kitų bendrų pastangų išdava. Aišku, ir tas pastangas įsijungė saugumo, viešosios policijos ir kalėjimo pareigūnai. Gelbėti nekaltai kalinamus bei žudomus asmenis yra kiekvieno žmogaus pareiga. Todėl ir šiuo atveju prokuratūros bei kitų įstai-gų tarnautojai privalėjo kalbėti ir veikti už kiekvieną nekaltai sulaikytą asmenį.

Kaikurie asmenys, nepaisydamis asmeninio pavojaus, uoliai jungėsi į tą gelbėjimo darbą. Tokia buvo raseinietė Marytė Giedraitytė. Ji kalėjime dirbo gailestingąja sesele ir teikdavo reikalingas žinias apie sulaikytuosius. Kalėjime buvo gerokas skaičius Gestapo agentų. Dėlto Giedraitytė labai lengvai galėjo prarasti ne tik laisvę, bet ir gyvybę.

Panašiai galima pasakyti ir apie aviacijos kpt. Vilių. Pastarasis 1944 m. vasarą buvo sužeistas ir išvežtas į Vokietiją gydysis; paguldytas Harzo kalnų ligoninėje. 1945 m. pavasarį, kai karas artinosi prie galo, Vilius paprasė vokiečius nuskraidinti jį į Lietuvą, kad galėtų įsijungti į partizanų eiles kovai prieš bolševikus. Deja, bolševikams pasisekė suimti Vilių ir 1946 m. pradžioj jį nužudyti.

Advokatė JOANA KURAITĖ, Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto pirmininkė, kalba Vasario 16 minėjime Hamiltone. Šiais metais jai paskirta visuomeninės veiklos E. Kriauciūno vardo premija \$1.000

PLB pirm. inž. VYTAUTAS KAMANTAS kalba Toronto lietuviams Vasario 16 proga Anapilio salėje

Iškili šventė Venecueloje

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Vasario 3 d. VLB Karako apylinkės valdyba drauge su VL Jaunimo Sąjunga surengė Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Jin atvyko trys šeimos mūsų tautiečių iš tolimo Valencijos miesto. Visiems susirinkus, mūsų tautiečių pradžiugino žinia, kad šios dienos iškilmingas Mišias atlaikys vyskupas Miguel Delgado, didelis lietuvių bičiulis. Minėjime dalyvavo apie 70 mūsų tautiečių, nors saležiečių salėje galėjo tilpti dvigubai daugiau.

Salės gale buvo įrengtas specialiai tai dienai altorius. Sienos priešakys buvo papuoštas Venecuelos ir Lietuvos vėliavomis ir Vyčiu. Ant altoriaus uždangalo buvo matyti ryškūs žodžiai "Lietuva — Tėvynė mūsų".

Inž. Aras Mažeika, Jaunimo Sąjungos pirmininkas, buvo šios dienos vedėjas. Kun. Antanas Perkumas pareiškė, kad šiandieninės Mišios aukojamos Lietuvos intencija. Jaunimo Sąjungos atstovas inž. Antanas Baronas perskaitė pareiškimą, kad šios dienos Mišias jaunimas skiria kenčiančiam ir persekiojamam Lietuvos jaunimui.

Vysk. Miguel Delgado pamokslė priminė, kad lietuvių imigrantų vardas yra labai vertinamas šiame krašte kaip senos, su plačia istorija, garbingos tautos palikuonių, kurie jaunai Venecuelai gali būti darbingumo ir sąžiningumo pavyzdžiai. Esą jam yra žinoma, kiek šiandieną kenčia krikščioniškoji Lietuva. Jis ta tema yra pasiryžęs parašyti porą straipsnių religiniam Venecuelos laikraštyje "Religion".

Pradedant minėjimą, inž. Aras Mažeika pakvietė visus sugiedoti Venecuelos ir Lietuvos himnus. Centro valdybos pirmininkas Juozas Kukanauza skaitė tai dienai paruoštą paskaitą. Įžangoje paprasė visus dalyvius vienos minutės tyla bei susikauptimu pagerbti mūsų brolius, žuvusius už Lietuvos laisvę. Pradedamas paskaita, centro valdybos pirmininkas apgailestavo,

Atėmė Maceinos knygą

Tikintųjų Teisių Gynimo Katalikų Komitetas
1979 m. sausio 31 d.
Nr. 9.

Lietuvos TSR prokurorui Vilniuje

PAREIŠKIMAS

1978 m. gruodžio 13 d. į Tikintųjų Teisių Gynimo Katalikų Komitetą kreipėsi raštu kun. Virgilijus Jaugelis, prašydamas padėti susigrąžinti religinio turinio lietuvių prof. dr. Ant. Maceinos knygą "Krikščionis pasaulyje".

1976 m. vasarą Raseinių autobusų stotyje valdžios pareigūnai norėjo patikrinti kun. Virg. Jaugelio portfelį. Pareikalavus prokuroro sankcijos, jis buvo nugabentas į Raseinių VRS, čia prievarta iškrėstas ir atimta augščiausia minėta knyga. Nors savininkas protestavo žodžiu ir raštu prieš šią savivalę, reikalaujamas grąžinti jam priklausantią knygą, tačiau iki šio laiko knygos dar neatgavo.

Zinant kad Lietuvoje po II-jo Pasaulinio karo nebuvo išleista nė viena religinio turinio knyga tikintiesiems, išskyrus "Naująjį Testamentą" (po keletą egzempliorių parapijai) ir "Vatikano II susirinkimo nutarimus" (po 1 egz. kunigams), pilnai suprantama religinės knygos vertė Lietuvoje ir savininko pastangos ją atgauti.

Tenka tik stebėtis, kad ši knyga iki šiol nesugrąžinta.

kad šiais metais Karako apylinkės valdyba nepakvietė mūsų broliškų tautų atstovų, ir išreiškė viltį, kad sekančiais metais šis nesusipratimas bus atitaisytas.

Po to centro valdybos pirmininkas perskaitė gautus sveikinimus iš Anglijos Lietuvių Bendruomenės, vysk. Vincento Brizgio, kun. Salduko iš Kolumbijos, dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių iš Kanados, kun. Stasio Ylos, jėzuitų provincijolo kun. L. Zarembos, kpt. Juozo ir Marijos Čiuvinškų iš Brazilijos, kun. Petraičio iš Argentinos.

Centro valdybos pirmininko paskaitos pagrindinė mintis buvo ši: nors Lietuva maža savo teritorija bet didi savo praeitimi. Lietuva, kaip ir kitos didelės valstybės, gali pasiekti tos pačios gerovės. Mūsų krašto okupacija nebus amžina. Sovietų imperijai ateis galas, nes yra sulipdyta iš daugelio mažų pavergtų tautų, kurios kiekvieną dieną laukia palankaus momento atgauti savo kraštams nepriklausomybę.

Minėnėje dalyje Jaunimo Sąjungos suorganizuotas choras iš 14 jaunuolių atliko tris dainas ir vieną giesmę. Dainas gitara palydėjo stud. Luis Rosales. Dainos buvo sudainuotos įspūdingai ir skambiai, todėl mūsų jaunimas susilaukė užtarnauto pagyrimo.

Vysk. Miguel Delgado, prisimindamas anksčiau girdėtą giesmę "Marija, Marija", prašė jaunimą ją pagiedoti. Šis jo pagėdavimas buvo išpildytas — jaunimas kartu su kitais dalyviais ją sugiedojo.

Programai pasibaigus, kun. A. Perkumas išreiškė padėką mūsų jaunimui už taip gražiai surengtą Lietuvos nepriklausomybės minėjimą ir reikė viltį, kad su tokiu pat entuziazmu bus švenčiamos visos tautinės šventės. Minėjimas buvo užbaigtas daina "Leiskit ir Tėvynę, leiskit pas savus. . ."

Po minėjimo visi svečiai buvo pakviesti vaišėms, kurias paruošė mūsų vaišingos tautietės.

Tuo būdu nusikalsta LTSR konstitucijos 50 str., garantuojančiam sąžinės laisvę, ir 32 str., užtikrinančiam visų piliečių lygybę prieš įstatymus. Pasirodo, kad praktikoje kitaip: ateistai leidžia knygas ir brošiūras dideliais tiražais, o iš tikintųjų atimama paskutinė religinė knyga, išleista išeivijoje.

Nusikalsta ir Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai, kurią pasirašė ir TSRS ir kuri skelbia: "Kiekvienas žmogus turi teisę į įsitikinimų ir jų išreiškimo laisvę: ši teisė leidžia laisvai (. . .) gauti bei skleisti informaciją ir idėjas betkokiomis priemonėmis nepriklausomai nuo valstybių sienų" (19 str.).

Nusikalsta ir Helsinkio Baigiamajam Aktui: "Dalyvaujančios valstybės gerbs žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę. . ." (7 skyr.).

Prašome Gerbiamą LTSR Prokurorą atstatyti tarybinių ir tarptautinių įstatymų pažeidimus ir grąžinti kun. Virgilijui Jaugeliui prof. dr. A. Maceinos knygą "Krikščionis pasaulyje".

Tikintųjų Teisių Gynimo Katalikų Komiteto nariai — kunigai: J. Kauneckas, Alf. Svarinskas, Sig. Tamkevičius, V. Vėlavicius, J. Zdebskis
Adresas atsakymui: 234290 Kybartai, Vilkiškių raj., Darvino g. 12, kun. Tamkevičius, Sigitas.

Diplomatų ir kunigų pasiklausius

MONS. KL. RAZMINAS

Vasario 16 Romoje

Italijos Lietuvių Bendruomenė šiemet Lietuvos šventę iškilmingai paminėjo vasario 16 d. Sv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje. Sv. Mišias ta proga aukėjo ir šventei skirtą pamokslą pasakė Vatikano valstybės sekretoriato nepaprastųjų reikalų tarybos naujasis pasekretoris prel. Audrys Bačkis. Jis savo žodyje pabrėžė, kad Vasario 16-ji yra ne tik liūdesio ir gedulo šventė, kurioje minime žuvusius kovoję už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, bet ir vilties bei pasiryžimo šventė. . . Sv. Tėvas Jonas-Paulius II gerai supranta lietuvių tautos siekimus ir nuo pat savo išrinkimo dienos kiekviena proga prisimena Lietuvos problemas, rūpinasi jos reikalais ir kasdien meldžia Augščiausiųjį laiminti jos dabartį ir ateitį. . .

Prieš šv. Mišias įvyko trumpa susitelkimo valandėlė, kurios metu buvo skaitoma iš Lietuvos gauta religinė poezija ir malda už Tėvynę.

Vasario 16 minėjimą salėje pradėjo Italijos Lietuvių Bendruomenės pirm. prel. Vincas Mincevičius. Jis pasveikino gausius šventės dalyvius ir augštuosius svečius. Iškilmės dalyvavo Lietuvos diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis su Ponia, Australijos ambasados pirmasis sekt. Gintautas Kaminskas, lietuvis jėzuitas kun. V. Pupinis ir salezietis kun. Pr. Gavėnas (abu atvykę iš Brazilijos), menininkas bei auksakalys Paulius-Lukas Lantuchas su žmona ir dukrele, neseniai atvykę iš Lietuvos ir dabar Romoje laukiantys dokumentų kelionei į JAV. Lantuchas Lietuvos atstovybei prie Apaštalių Sosto padovanojo specialiai sukurtus skydus su Lietuvos ir popiežiaus Jono-Pauliaus II herbai.

Lozoraičio paskaita

Vasario 16 minėjimo akademija pradėta Lietuvoj sukurtu eilėraščiu "Tėvynė Motina", kurią deklamavo teologijos stud. Saulius Kubilius. Turininga paskaitą apie Lietuvos siekimus ir K. Donelaičio 200 metų mirties sukaktį skaitė Lietuvos atstovybės prie Apaštalių Sosto vedėjas Stasys Lozoraitis, j. Jis pabrėžė, kad Kristijonas Donelaitis pirmasis iškėlė lietuviybės dvasią ir sąmone. Jis mylėjo Lietuvą lygiai kaip Dievą ir artimą. Lietuvių kalba jam buvo tautos dvasia, kurią dabar sovietai visomis priemonėmis stengiasi sunaikinti. Tačiau ir per 40 metų žiauriam okupantui nepavyko nuslopinti lietuvių laisvės troškimo. Priešingai, lietuviai savo ištverme ir pasiryžimu, savo gausiausia pogrindine spauda tapo labiausiai žinoma pasaulyje tauta, kovojanti už savo tautos ir religijos laisvę bei už žmogaus teises. Toji vieninga ir iš-tverminga kova neliks be pasek-

mių — ji paruoš keliuos nepriklausomybės saulei.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu ir kukliomis vaišėmis, kuriomis pavaišino Sv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius prel. L. Tulaba.

Vyskupo pranešimas

Vasario 10 d. Romoje įvyko Italijos Lietuvių Kunigų Sąjungos susirinkimas. Dalyvavo ir pranešimą apie Vakarų Europos lietuvių religinę bei kultūrinę veiklą padarė vysk. Antanas Deksnys. Pernai vysk. Deksnys per du mėnesius lankė Anglijos lietuvių misijas ir dalyvavo pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Anglijoje aktyviai reiškiasi lietuviai katalikai, Britanijos Lietuvių Sąjunga bei kitos organizacijos. Skotijos lietuvių kapelionas prel. J. Gutauskas Glasgove šiemet švenčia savo kunigystės 60-ąsias metines. Manchesterio lietuvių kapelionas kun. Valentinas Kamaitis už savo uolumą sielovadoje vietos vyskupo pakeltas garbės kanaaninku. Anglijos lietuviai turi net tris laikraščius: "Europos Lietuvių", "Saltinį" ir "Išeivių Draugą".

Ir Vakarų Vokietijos lietuviai pasižymi savo veiklumu. Čia veikia vienintelė lietuvių Vasario 16 gimnazija ir įvairios organizacijos. Sielovados darbą čia dirba 22 lietuvių kunigai, kurių dalis padeda ir vokiečių sielovadoje. Vokietijos lietuvių sielovados direktoriui prel. dr. Jonui Avizai dėl sveikatos atsisakius iš pareigų, jo vietoje Vokietijos vyskupų konferencija paskyrė kapuciną vienuolį kun. dr. Konstantiną Gulbiną.

Svečias iš Brazilijos

Italijos Lietuvių Kunigų Sąjungos posėdyje išsamų pranešimą padarė ir svečias iš Brazilijos salezietis kunigas Pr. Gavėnas. Jis šiomis dienomis grįžo iš Lietuvos, aplankęs savo artimuosius. Kalbėtojas vaizdžiai nusakė savo tėvynėje patirtus įspūdinius ir dabartines Lietuvos tikintųjų nuotaikas, raudonųjų ateistų pastangas slopinti lietuvių religines bei tautines tradicijas.

Grįždamas iš Lietuvos, kun. P. Gavėnas turėjo progos aplankyti ir Punsko bei Seinų lietuvius dabartinėje Lenkijoje. Čia liūdną išpūdį jam sudarė lenkų šovinistinė laikysena lietuvių atžvilgiu. Senutėje, lietuvių statytoje Seinų bazilikoje, kur ilsimi lietuvių dainius vysk. Antanas Baranauskas, lietuviams neleidžia turėti savų pamaldų lietuvių kalba.

Trečioje savo pranešimo dalyje kun. P. Gavėnas plačiai informavo apie dabartinę Brazilijos lietuvių religinę ir kultūrinę veiklą. Sao Paulo mieste ypač sėkmingai veikia lietuviai saleziečiai kunigai. Iš viso Pietų Pietų Amerikos sielovadoje lietuvių ir kitataučių tarpe dirba 44 lietuviai kunigai ir vienuoliai.

Mississaugos miesto burmistrė Hazel McCallion lipa nuo scenos pasveikinusi lietuvių Vasario 16 minėjime Anapilio salėje

Nuotr. O. Burzdžiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TEATRŲ SUVAŽIAVIMAS

Sėstasis Lietuvos Teatro Draugijos suvažiavimas sausio 21 d. įvyko Vilniaus meno darbuotojų rūmuose. Ataskaitinį pranešimą padarė LTD tarybos prezidento pirm. sol. V. Noreika, neužmiršdamas pabrėžti, kad teatralų veiklos kėlrodžiui buvo XXV-sis sovietų kompartijos suvažiavimas, maskvinis kompartijos centro komiteto nutarimai. Pagrindinis dėmesys teko komunistiniam žmonių auklėjimui, sovietinio žmogaus asmenybės vystymui. Per ataskaitinį laikotarpį 1975-79 m. Lietuvos teatruose buvo pastatyta apie 40 lietuvių rašytojų kūrinių, susilaukta "idėjiškai ir meniška brandžių spektaklių". 1979 m. Lietuvos teatrus aplankė 1.749.000 žiūrovų. Suvažiavimo užbaigoje išrinktas naujas LTD prezidentas, pirminko pareigas ir toliau paliekant sol. V. Noreiką.

LIETUVOS ŽIEMA

Elena Tylienė "Tiesos" skaitytojus vasario 15 d. laidoje supažindina su šiemetinės žiemos duomenimis. Sausio mėnesio vidutinė temperatūra buvo žemesnė nei paprastai dėl keltą kartą įsiveržusio arktinio oro. Žemiausios temperatūros sausio 29 d. užregistruotos: Ukmėrgėje — 34, Dūkšte — 29 laipsniai šalčio. Sausyje sniego danga daug kur siekė 20-35 cm, o Vilniaus ir Trakų apylinkėse — visą pusmėnį. Smarkių pūgų, per dieną užverčiančių kelius, nebuvo, nors snigo dažnai. Pirmąją vasario savaitę Lietuvos teritorijoje penkis kartus apsilankė iš Atlanto į rytus slenkantys ciklonai, atnešę šiltą jūrinės kilmės orą. Tarp ciklonų išmaišydavo arktinis oras iš Skandinavijos. Dėl jo vasario 10 d. temperatūra daug kur buvo nukritusi iki 20 laipsnių šalčio. Sausio mėnėsi ir vasario pirmąjame trečdalyje žemesnė temperatūra nei 20 laipsnių šalčio Utenoje išsilaikė 8 dienas, Ukmėrgėje — 7, Panevėžyje — 6. Vidutinis dirvos išlaimas Lietuvos teritorijoje buvo 40-70 cm. Lėdas upėse bei ežeruose nepasizymėjo didesniu storumu: Nemune jis buvo 20-28 cm, mažesnėse upėse — 30-32 cm, Kauno mariose — 24-30 cm, Kuršių mariose ties Nida — iki 35 cm, ties Ventės Ragu — iki 25 cm.

KOLCHOZO SUKAKTIS

"Sūdumos" kolchozas Kapsuko (Marijampolės) rajone savo trisdešimtmetį nutarė atšvęsti sukaiktinių festivalių. Alkoholio įtakoję vyrukai sukėlė muštynes. Už jas Stasys Valančius buvo nuteistas kalėti pusketvirtų metų, aštuoniolikmetis Arūnas Kerešis — vienerius metus. Aprašydama šį "festivalį" ir teisma, S. Danilevičiūtė "Valstiečių Laikraščio" 20 nr. pasakoja: "Prisilgė žmonės šita baismė. Gerai, jei pasitarus pamoka kitiems. Tačiau teismo posėdyje jautėsi vienas negeras dalykas. Patylikais žmonės šnibždėjo, šnibždėjo, šnibždėjo, kad už teisingą liudijimą teks 'atsiskaityti' prieš nuteistųjų draugelius. Todėl daugelis liudininkų, net atsakingi ūkio darbuotojai kalbėjo puse lūpų. Netgi tie, kurie buvo nukentėję nuo chuliganų. Tad ar nepasilikio triumfo blogis, nepasmerkta arimųjų, draugų? Ar neliko ant sąžinės kai kam neramu, kad tylėjimu pritarė chuliganizmui?"

DINGSTA RŪPINTOJELIAI

Kauno IX vidurinės mokyklos mokytoja S. Jarienė "Valstiečių Laikraščio" vasario 12 d. laidoje stojo ginti pakelę rūpintojėlių: "Mažoji liaudies architektūra — šimtmečių menas, simbolizuojas žmonių vargus ir vargelių. Kitaip nemokėjo ir nesuprato anuo metu vargantais žmogus išreikšti savo kancijų ir sielvartų, kaip stogastulijų rūpintojėlių, pastatytas prie namų ir kelių. Tik jie beveik išnyko, o jei kur išliko, tai juos baigia sunaikinti 'meno gerbėjai'. Labai sujaudino šių metų pradžioje įvykis Joniškio rajone, Žagarės apylinkėje, Versių kaime. Atlaikęs du pasaulinius karus, matęs žmo-

nių džiaugsmus ir kančias, ten prie vienos sodybos stovi stogastulpis, pastatytas praėjusio šimtmečio antroje pusėje meistro Uogelės. Po stogastulio buvo iš medžio padaryta apie pusės metro aukščio medinė skulptūrėlė. Vėėjai, lietus, metai paliko pėdsakus tame liaudies menininko kūrinyje. Šią vasarą skulptūrėlė buvo perdažyta rudais su bordo atspalviu dažais. Tačiau per Naujuosius metus kažkoks 'meno gerbėjas', reikia manyti, motorizuotas, atvažiavo, prigesino mašinos šviesas ir naktį išplėšė medinę skulptūrėlę. Nesudrebėjo šio niekšo ranka, draskant stogastulpį, nesudrebėjo ir vairuojant mašiną su 'grobiu'. Jeigu kam nors teks matyti tokią meno senieną, jeigu ji būtų perdažyta naujai aliejiniais dažais, tai žinokit, kad susidūrėte su liaudies meno grobstytoju, su dideliu niekšu."

DAR VIENAS PAMINKLAS

Vilniuje, dešiniajame Neries krante, bus pastatytas visuomeninis centras. Jame iškils dar vienas paminklas "sovietinės liaudies žygdarbiams įamžinti". Pasak kūrinių grupės vadovo dail. K. Bogdano, tai bus išta skulptūrinė bei architektūrinė kompozicija, suderinta su gamtos aplinka. Žaliame amfiteatre bus pastatyta padidinta ir iš bronzos atlieta velionies skulptoriaus Juozo Mikėno skulptūra "Pirmosios kregždės". Didžiulė siena su skulptūriniais reljefais atspindės kitus J. Mikėno darbus kovų, laimėjimų, taikos temomis. Artimiausiu šio paminklo kaimynu bus ten statomi sovietinamos Lietuvos revoliucijos muzėjaus rūmai su Maskvai tarnaujančiais propagandiniais rodiniais. Paminklo paruošime skulptoriui K. Bogdanui talkina architektai G. Baravykas, A. Nasvytis, Vilniaus dailės instituto prof. V. Navysis, skulptoriai V. Krutinis ir V. Mačiūka.

LENKYNES UTENOJE

Tūkstantis žiūrovų kasmet sutraukdavo tradicinės ristių žirgų lenkynės Dusetoje, ant Sartų ežero. Jos šiemet turėjo įvykti vasario 2 d., bet buvo atšauktos dėl perpleno ledo ir perkeltos į Utenos Rašės hipodromą. Dalyvavo 16 komandų iš penkiolikos rajonų ir valstybinio Dusetų žirgyno — iš viso 106 važnyčiuotojai, kuriems teko varžytis dėl 11-kos prizų. Didįjį prizą laimėjo daugkartinis tikių lenkynių čempionas širvinietis Pranas Navalinskas su žirgu Gepeliu. Komandinio požiūriu I vietą išsikovojo širvinietis su 505 taškais, II — žarasiečiai su 166, III — Dusetų žirgyno atstovai su 160.

KONKURSAS "VILNIUS-80"

Tradiciniame tarptautiniame pramoginių šokių konkurse "Vilnius-80" šio miesto sporto rūmuose dalyvavo 24 šokių poros iš Čekoslovakijos, Lenkijos, R. Vokietijos, Suomijos, Maskvos, Leningrado, Kijevo, Rygos, Talino, Minsko, Tiraspolio. Tarp jų buvo ir septynios lietuvių poros. Klasišiniuose šokiuose I vietą laimėjo maskviečiai inžinieriai Liudmila ir Stanislovas Popovai, kartu šokantys jau 10 metų, II — vilniečiai inžinieriai Dalia ir Vidas Kamaičiai, III kauniečiai — šešiolikmetės moksleivės Edita Sagatauskaitė ir dvidešimtmetis studentas Arlandas Modzeliauskas. Pastariesiems buvo įteiktas ir jauniausios konkurso poros prizas. Sovietiniuose šokiuose pirmos vietos iškopė D. ir A. Kamaičiai, antroje palikė L. ir S. Popovai, bet jie pirmą vietą vėl susigrąžino P. Amerikos šokiuose. Didysis konkurso prizas teko maskviečiams L. ir S. Popovams. Tarptautinė vertintojų komisija geriausia užsienio pora pripažino Bronislavą ir Regorą Valachus iš Čekoslovakijos. I konkurso buvo įtrauktas ir lietuviškas pramoginis šokis "Rylio". Nekonkursinėje programoje dalyvavo kauniečiai gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaisos, dabar jau laikomi profesionalais, ruošiantieji sovietinių šokių rinktinę tarptautinėms varžyboms. V. Kst.

WINNIPEG, MANITOBA

UŽGAVENTŲ VAKARAS. Mūsų salėje, parapijos komiteto suorganizuotas, vasario 19 d. įvyko smagus Užgavėnių vakaras. Nors tai buvo antrodienio vakaras, bet žmonių prisirinko daugiau negu kitomis progomis. Man tai priminė Toronto Lietuvių Namuose praleistus vakarus, kur tautiečiai susirenka užkąsti, pasikalbėti ir pasilinksinti. Jaunieji šio vakaro dalyviai, kurie dėvėjo kaukes, buvo šio vakaro rengėjų apdovano. Paspyveni buvo vyresnieji daly-

viai. Nežinia, ar juos paveikė Užgavėnių "Lašininis"—šeimininkų skaniai paruoštas maistas, ar "Kanapinis"—skystis įvairiose bankose.

Tokie suėjimai būtų dažniau įmanomi, jeigu šioje kolonijoje gyventų daugiau lietuvių. Gal ten visi, kurie apsiavę gyvenimu rytinėje Kanadoje, persikeltų čia, kur pučia konservatyviškesni vėjai? Šiame vakare buvo svečių net iš tolimos šiaurės — Ft. Smith, NWT.

Ev. Fedaras

Hamiltoniško "Gyvataro" vyresniųjų grupės šoka Vasario 16 iškilmėje

Nuotr. J. Miltenio

HAMILTON

SKAUTŲ VEIKLA. Vasario 16 iškilminga "Širvintos" ir "Nemuno" tuntų sueiga įvyko vasario 10 d. Organizuotai su vėliavomis tuntai dalyvavo šv. Mišiose ir po pamaldų iškilmingoje tuntų sueigoje. Šios sueigos metu įžodį davė jaun. skautai-tės — S. Gudelytė, E. Kvedaraitė, A. Meškauskaitė, P. Babeckas, V. Ramaset, A. Rudaitis; ir skauto — R. Bagdonas, A. Kvedaras, P. Otto, D. Ramaset. L. Stankutė buvo pakelta į paskiltininkės laipsnį. Dalyvaujant gražiam skaičiumi tėvelių, buvo atlikta trumpa patriotinė programėlė.

Liekame dėkingi prel. dr. J. Tadauskui už atnašautas šv. Mišias skautų intencija. R.

PRIESVLYKINIŲ LAIMĖS RATA rusiša žuklautojų ir Medžiotų klubas Giedraitis kovo 22, šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Pradžią — 19 v. įvairūs laimėjimai, kavutė ir kiti gėrimai. Kviečiami visi. Valdyba

A. a. PRANO LESEVICIUS atminimui vietoje gėlių Otonas Stasiulis paaukojo \$10. Vasario 16 progą Tautos Fondui paaukojo \$100 J. E. B. ir S. Z.

Ottawa, Ontario

NAUJA VALDYBA. Jau nuo 1979 m. lapkričio 25 d. veikia nauja KLB Otavos apylinkės valdyba. Ją sudaro šie asmenys: J. Augaitis — pirmininkas, B. Ceponkus — vicepirmininkas, R. Danaitytė — visuomeninių reikalų vadovė, A. Jonynas — išdininkas ir G. Vasiliauskaitė — sekretorė.

1979 m. buvo užbaigti Kalėdų egulte gruodžio 16 d. Programą paruošė šeštadieninės mokyklos mokiniai ir jų mokytojai. Dalyvavo dalis visuomenės ir gražus būrys vaikų. Su naujais metais pradėjome ruošti metiniam linksmavakariui ir Vasario 16 minėjimui. Linksmavakaris įvyko vasario 2 d. Jis buvo skirtas paremti šeštadieninei mokyklai ir mergaičių chorui "Ramunėlės". Buvo paruošta šilta vakarienė ir loterija. "Ramunėlės" atliko trumpą programą. Po to buvo šokiai. Sulaukėm daug draugų iš Otavos apylinkės, didelio būrio jaunimo ir svečių iš Montrealio.

VASARIO 16 MINEJIMAS įvyko vasario 16 d. vakare. Mišias atnašavo kun. dr. V. Skilandžiūnas. Dalyvavo graži grupė svečių iš latvių ir estų bendruomenių. Buvo gauti sveikinimai iš min. pirmininko J. Clarko, Otavos burmistro Marian Dewar, Ruben Bates, min. Poprosky ir kitų. Po sveikinimų dr. J. Rimšaitė skaitė paskaitą apie Lietuvos prisikėlimą. Minėjimui sklandžiai vadovavo R. Danaitytė. Meninę dalį atliko tautinių šokių vienetas "Atžalynas" iš

Toronto ir vietinis mergaičių choris "Ramunėlės". Buvo gražu matyti tokių būrių jaunimo Otavos scenoje. "Atžalynas", vadovaujamas A. Zanderienės, sklandžiai atliko keletą tautinių šokių. Vienoto pranešėja V. Javaitė gražiai paaiškino visą šokių pyne. "Ramunėlės", vadovaujamos R. Šiūlytės, padainavo keletą lietuviškų dainų. Akompanavo L. Lukšaitė. Programa baigta Lietuvos ir Kanados himnais. Po programos buvo vaišės, kurias paruošė misijos komitetas. Jam talkino apylinkės moterys. Nuosirdžiai dėkojame visiems. Jūsų žodžiai, šokiai, dainos ir visokerioji pagalba prisidėjo prie šio minėjimo pasiekimo.

G. Vasiliauskaitė

Windsor, Ontario

DIENRASTIS "THE WINDSOR STAR" Vasario 16 progą 1980.II.14 pasisakymų skyriuje išspausdino gana išsamų laisną apie Lietuvą bei dabartinę jos būklę. Rašiniui duota didelė antraštė "Lithuanians know the Soviets". Rašinio autoriai V. Kutkus, jn., ir Virginija Kurus suglaustai išdėsto Lietuvos praeitį ir pabrėžia, kad Lietuva buvo pirmoji sovietinės agresijos auka, po kurios sekė daug kitų, o dabar atėjo eilė Afganistanui. Rašinys baigiamas mintimi: "Tikimės, kad turime pakankamai moralinės drąsos kalbėti, kai galime, ir veikti, kai privalome." Malonu pažymėti, kad tai jaunosios kartos iniciatyva. Ji šiemet susilaukė daugiau dėmesio iš vietinio dienraščio Afganistano įvykių dėka. Kitais metais tokio pobūdžio laisną redakcijos būdavo labai apkarpmi. K.

Rodney, Ontario

VASARIO 16 PROGA aukėjo Tautos Fondui: V. Andriulionis \$25, O. Budreikienė \$10, J. Ciparis \$20, A. Danėnienė \$10, S. Gaidauskienė \$10, K. Gaputis \$25, A. Grigas \$10, P. Jocius \$20, V. Jokūbaitis \$10, A. Kažemėkaitis \$10, Z. Mockus \$20, J. Naragėlas \$10, V. Naruševičius \$25, S. Paketūras \$20, J. Rastapkevičius \$20, A. Rastapkevičius \$20, A. Starkus \$20, J. Statkevičius \$20, kun. J. Staškus \$10. Iš viso surinkta \$315, kurie pasiūti Tautos Fondo atstovybei Toronto.

Krašto valdybos darbams paremti, ankojo: S. Paketūras \$5, A. Starkus \$10, M. Kereševičius \$5, J. Rastapkevičius \$5, P. Gaidauskas \$5, P. Skuja \$5, J. Narbutienė \$5, K. Gaputis \$5, A. Rastapkevičius \$10, kun. J. Staškus \$10, J. Statkevičius \$10. Iš viso krašto valdybos reikalams surinkta \$75, kurie pasiūti krašto valdybai.

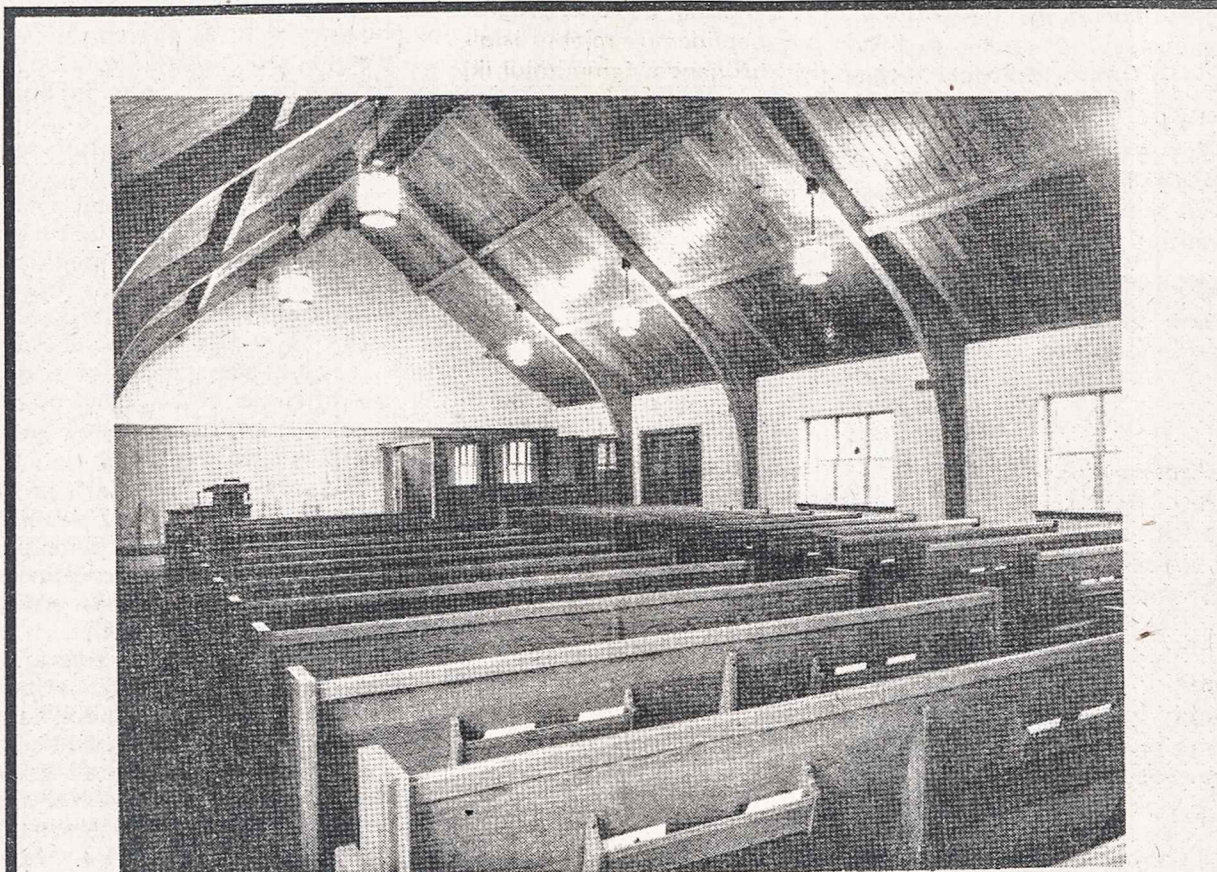
J. Statkevičius,
Tautos Fondo įgaliotinis
Rodney apylinkė

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont: M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO Detroito-Windsoro skyrius išteigtas vasario 3 d. Southfielde įvykusiame iniciatorių susirinkime. Įvadinį pranešimą padarė LTI tarybos Toronto narė M. Dumčienė iš Windsoro. Instituto skyrius jau kiek anksčiau buvo suorganizuotas Bostone. Detroito-Windsoro skyriaus valdybon išrinkti: M. Dumčienė, D. Jurgutienė, A. Butkūnienė, E. Kutkienė ir V. Tamošiūnas. Sekantis susirinkimas numatytas kovo pabaigoje. Norintieji prisijungti ir naujojo skyriaus veiklą pašonai skambinti D. Jurgutienėi tel. 553-4428.

VELIONIES JONO STONIO iš Lietuvos radiofono atsiveitų plokštelių bei magnetofoninių įrašų likimo klausimą vėl kelia C. Matuzas, šį rinkinį įsigijęs su savo broliu. "T2" redakcijai jis atsiuntė Bostono "Keleivio" 1978 m. gegužės 9 d. laidoje šia tema paskelbtą vedamąjį. Jame teigiama, kad J. Stonys išsivijon atsigabeno apie 300 radiofono įrašų plokštelių ir 380 magnetofono juostelių. Tai istorinė įvairių transliacijų medžiaga, kurioje įamžinta daug žymių asmenų bei įvykių. Tarp jų yra ir vadinamojo liaudies seimo tragikomedija. Tame J. Stonio archyve, "Keleivio" duomenimis, buvo ir trijų Lietuvos prezidentų kalbos, ir Maironio balsas, ir gyvas Vaizganto balsas. C. Matuzas nusiskundžia, kad jokia išsivijos organizacija ar institucija nenori šio vertingo rinkinio perimti savo apsaugon, pasirūpinti jo atnaujinimu, kad būtų išsaugotas ateičiai. Pasak C. Matuzo, rinkiniu buvo susidomėjusi senoji VLKO valdyba, netgi parūpinusi sandėlį prie Niujorko Kultūros Židinio, bet pasikeitus VLKO valdybai, ta tradicinė globa buvo atšaukta — rinkinį teko parsivežti į savo namų rūši. Atrodo, niekas lig šiol išsamiai tos archyvinės medžiagos neištyrė, nei plokštelių, nei visų juostų neiškausė. Būtų sveikintina, kad šis rinkinys globa susidomėtų Kanados Lietuvių Fondas arba JAV Lietuvių Fondas bei kitos centrinės organizacijos. Atsiliepiamų laukia C. Matuzas, 107-33 117 St., Richmond Hill, NY 1419, USA.

Australija

MELBURNO LIETUVIŲ NAMUOSE surengtame Vasario 16 minėjime buvo įteiktos metinės akademines lietuvių korporacijos "Romuva" premijos abiturientams, lankiusiems lietuvių kalbos kursus ir sekmingai išlaikiusiems egzaminus, už kuriuos buvo gautos užskaitos universitetams. Egzaminus išlaikiusiųjų sąrašas yra keturios lietuviškos — Dona Sadauskaitė, Loretta Čižauskaitė, Lina Tamošiūnaitė ir Dana Spokaitė. Joms įteikta po gražiai įremitą Vyti, kurių kiekvienas vertas po \$50. Geriausiai egzaminus išlaikiusioji dar gavo \$60.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KUNIGŲ SEKRETORIATAS, vadovaujamas kun. P. Butkaus, Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavime Sydnejuje turėjo 26-tąją lietuvių kapelionų konferenciją. Pirmiausia buvo priimtas kun. dr. P. Bačinskio rezoliucija bei jų išlaidų padengimo planas. Jas ves mons. V. Balčiūnas, svečias iš JAV. 1978 m. sekretoriatas buvo nutaręs leisti Australijos lietuvių katalikų sielovados metraštį, bet nieko konkretaus ligi šiol nėra padaryta, nes trūksta jėgų. Kilo mintis tą metraštį leisti kartu su AL Katalikų Federacija. Aptartas tolimojo Pertho sielovados klausimas. Šią lietuvių koloniją bent kas pusmetį turėtų aplankyti kunigas. Geriausia būtų įjungti kun. J. Gaidelį, SJ, kuris ten reguliariai lanko latvius katalikus. Svarstyta parama Lietuvos Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetui, siūlyta Australijos lietuvių kapelionams susirašinėti su jo nariais. Religinė šalpos veikėja JAV-se. AL Kunigų sekretoriatas taipgi nutarė įsijungti į Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybę, kuri buvo įsteigta 1975 m. birželio 29-30 d.d. Romoje. Netrukus tikimasi gauti šios organizacijos istatus bei žiniaraščius. Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos dvasios vadu vėl patvirtintas kun. Pr. Vaseris.

Britanija

DR. A. STROMO LAISKA, smerkiantį A. Sacharovo ištrėmimą iš Maskvos į Gorkį, vasario 2 d. paskelbė dienraštyje "The Times". Juo atskirta M. Binyono pareikšima sausio 25 d. laidoje, kad šis A. Sacharovo ištrėmimo buvo teisėtas, vykdomas pagal galiojancias administracijos taisykles. Dr. A. Stromas priminė M. Binyonui Sovietų Sąjungos konstituciją, pagal kurią niekas negali būti baudžiamas be teismo sprendimo.

FOTOGRAFU GALERIJA Londone vasario 7 — kovo 2 d.d. surengė Lietuvos fotografų meninių nuotraukų parodą. Reklaminiai plakatai turėjo įrašą "Lithuanian Photography". Su 93 nuotraukom parodoje dalyvavo žymieji Lietuvos fotografai — R. Rakauskas, A. Macijauskas, M. Baranauskas, J. Vaicekuskas, A. Sutkus, A. Kunčius, R. Dikavičius. Jie susilaukė tarptautinio pripažinimo. Mažiau žinomi — I. Giedraitienė, V. Straukas, V. Stanionienė, R. Juškelis, J. Kalvelis, V. Sonta, P. Požerskis, V. Butyrinas ir V. Kopeškovas. Nuotraukas parodai atrinko Amsterdamo "Canon" galerijoje dirbantis Lorenzo Merlo. Parodos atidaryme dalyvavo apie 150 asmenų. Jiems buvo išdalinta informacinė medžiaga apie pokarinį Lietuvos fotografų stilių, jų parodas bei suvažiavimus.

Prancūzija

VASARIO 16 MINEJIMĄ Paryžiaus lietuviai vasario 23 d. pradėjo Mišiomis, kurias koncelebravo Paryžiaus arkivyskupijos imigrantų sielovados vedėjas — kun B. Le Blanc ir kun. P. Gibert. Pačiame minėjime kalbėjo: buvęs Prancūzijos ambasadorius ir Prancūzų-Baltiečių Draugijos pirm. Bertrand de la Sabliere, Prancūzijos Lietuvių Jaunimo sekr. Karolina Masulytė ir Tarptautinės Amnestijos atstovas. Meninėje programoje dalyvavo: pianistas Daniel Matore, lietuvių poezijos deklamatoriai — Danutė Kristo-Hermann, Zaneta Konde, Daina Bačytė ir Vincas Gailius. Jaunimas taipgi padainavo keletą lietuvių liaudies dainų. Minėjimas, kurį surengė Prancūzijos LB valdyba, vadovaujama pirm. kun. J. Petrošiaus, užbaigtas šeimyninėmis vaišėmis.

Brazilija

SAO PAULO LIETUVIAI didžiulį nepersenausias išgyta Lietuvios stovyklavietę, turinčią beveik 12 akrų žemės. Iki jos yra pora valandų kelionės automobiliu. Keleiviniai autobusai Lietuvikos šiu metu neįmanoma pasiekti. Nuo pagrindinio plento ją skiria žvyruotas kelias. Lietuvai yra augstesnė vietovė nei Sao Paulo miestas — jos klimatas vėsus ir vėjuotas. Aplink yra daug japonų bei kitų tautybių ūkininkų sodybų. Lietuviams Lietuvioje jau parduoti 59 sklypai, bet lig šiol pastatyta tik keletas privačių namų. Bendram naudojimui paliktame plote yra vadinamasis pik-

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

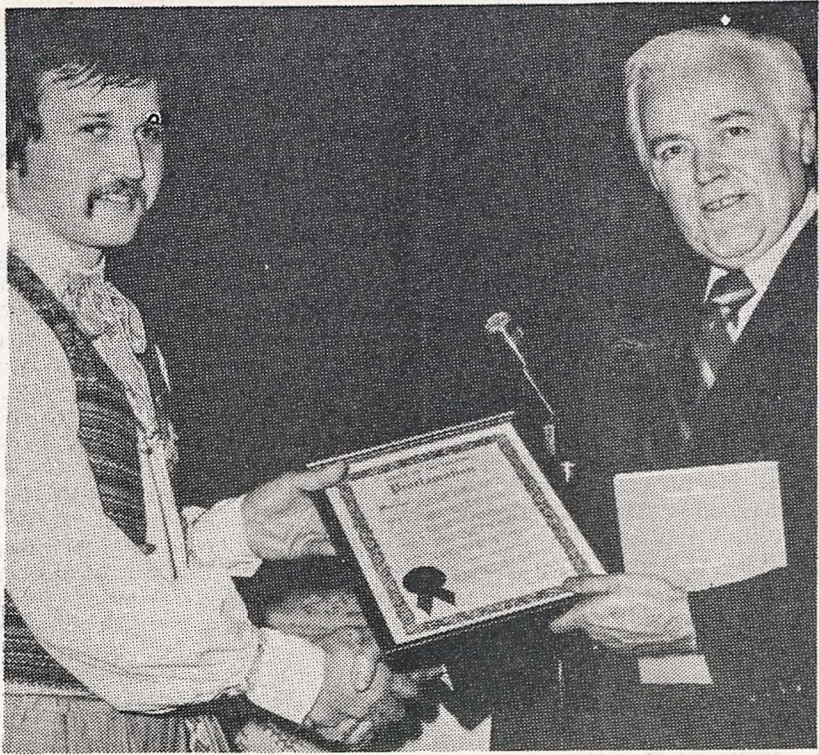
įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryti. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš 14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 12%
term. depozitus 1 m. 12 1/2%
term. depozitus 3 m. 11 1/2%
pensijų fondo 11 1/2%
IMAME UŽ:
nekiln. turto posk. 13 1/2%
asmenines paskolas 14%

KLB Hamiltono apylinkės pirm. M. Gudinskas priima miesto burmistro raštą, skelbiantį vasario 16 Lietuvos Diena Nuotr. J. Miltenio

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

\$100: Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas; \$42: J. Stalioraitis; \$30: Pr. Baltušis; \$28: V. Baubiniene; \$26: Regina Geidukytė, Petras Malis; \$25: A. Rudokas, KLB Delhi apylinkės valdyba, St. Shepety; \$21: Veronika Petruškevičienė; \$20: Petras Petrėnas, Albina Jessen (Mrs.); K. Matkevičius; \$16: J. Burkschat; \$15: V. Lenauskas, J. Demikis; \$14: B. Pranskus; \$11: P. Kovelis, A. Paulius, Pranė Balandienė, D. ir V. Pliskevičiai, Kostė Roman (Mrs.); A. Juzeliūnas.

\$10: Algis Čiužas, Jonas Leveris, J. Pargauskas, Paulius ir Rūta Stanik, K. Graudienė, P. Lapienis, St. Pilipavičius, K. Raciūnas, Julija Mikus, S. Jasaitienė, J. Astas, Petras Styra, J. Kirvaitis, L. Valiukas, Petras Žemaitis.

\$7: K. Rickienė; \$6: kun. A. Petraitis, Aleksas Andriulis, M. Masiulienė, M. Kulokas, Monika Žekienė, J. Butkus, A. Laurinaitis, Nelė Beršienė, A. Padolskis, Vincas Norkevičius, Vincas Trumpa, N. Strazdienė, A. Strolienė, M. Januška, J. Stropus, A. Jokūbaitis, V. Jasiūnienė, Vincas Baliūnas, J. Staškevičius, V. Kėžienė, J. Skilandžiūnas, A. Lukošius, St. Kiršinas, J. Kubiliūnas, E. Benetis, G. Kudžmienė, D. Vizbaras, Pr. Budvidis, J. Januška, J. Maskelis, Petras Gruodis, Monika Jasionytė.

\$5: V. Mamaitis, S. Martinaitienė, J. Zadeikis, Vyt. Sadreika, J. Andriūnas, E. Karosienė; \$4: E. Šlekys, J. Rutkauskas, P. Pikevičius; \$3: T. Janukėnas, T. Anderson, J. Grauzinis, H. Chvedukas, St. R. Vaštokas, S. Jokubilius; \$2: A. Garbas, L. Merkelis, G. Sinkevičienė, P. Grigas, P. Čiurlys, G. Vidmantas.

\$1: A. Bentnorius, B. Balaišis, J. Žvirblis, K. Zauka, E. Kvederienė, P. Vilutis, A. Patašius, V. Verbiškas, K. Stankus, P. Stosienė, E. Fedaras, Vladas Balyš, J. Matuliuskas, J. Varkavičius, S. Bilevičienė, A. Gačionis, C. Mattis (Mrs.), A. Sprainaitis, V. Marcinkevičius, J. Mockaitis, T. Burokas, A. Pašilienė, O. Ziminskienė, V. Platakis, J. Radzevičius, J. Ališauskas, Ig. Vilimas, A. Kanapka, A. Smolskis, J. Černiauskienė, K. Rulys, O. Radzevičius, Vl. Žemaitis, V. Širvydas, O. Kačinskienė, E. Lutz (Mrs.), O. Mašalienė, J. Waitkus, B. Petkevičius, A. Masys, Pr. Vilimas, P. Jurėnas, A. Dziakonas, V. Timošenko.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — \$34: P. Lukošius; \$30: M. Kizis; \$25: Izidorius Antanaitis, P. Augaitis, R. Prociw (Mrs.), Antanas Rugys, Bronius Liškauskas, S. Kazlowski; \$22: Julius Oscila.

\$20: A. Saladžius, A. Rukšys, Adelė Vapsvienė, J. Stukas, V. Kecorius, Vyt. Montvilas, Leonas Adomavičius, Juozas Dičpetris, Algis Čiužas, Andrius Daugirdas, Br. Strikaitis, Juozas Budreika, J. Uogintas, A. Šiaučius, Br. Saulėnas, A. Smilgys, Eliz. Mardosienė, Jonas Paršeliūnas, A. Markevičius, A. Trinkūnas, V. Šipelis, C. Rickevičius, F. Noreika, V. Simonaitis, Mindaugas Selmys, Antanas Petras, P. Pargauskas, J. Petras, L. Skripkutė, M. Žemaitienė, Petras Petrėnas, Vl. Kriauciūnas, S. Ignatavičius, Ant. Petrakis, Antanas Musteikis, A. Iškauskas, P. Bulė, dr. Jonas Yčas, Vyt. Bilevičius, E. Lengnikas, Anelė Ališauskienė, B. Misius, J. Mickus, St. Dalius, Vl. Stabačinskas, Mykolas Vaišvila, Antanas Laurinaitis, dr. E. Malkus, Vytautas Strimaitis, Kostas Strikaitis, sesuo M. Palmira, Jonas Talandis, A. Žilėnas, St. Astrauskas, J. Sakalas, Stasė Šukaitienė, J. Girdauskas, P. Skablauskas, H. Šiaurys, Juozas Kizas, Leonas Rudaitis, kun. A. Sabas, A. Juozapavičius, V. Kezys, Alf. Tumas, J. Demikis, J. Ročys, J. Brazauskas, Pranas Linkevičius, Albinas Mažeika, I. Samal (Mrs.), St. Urbanas, Natalija Nevulis, Petras Sidaras, K. Cinčikas, Antanas Svirplys, dr. P. Vytė, J. V. Danys, V. Ikašala, R. ir D. Sondas, O. Balaišienė, Rūta M. Giršienė, Jonas Steiblys, St. Gotsheldas, S. Zatorskienė, Soeur Maria Valentina, J. Stalioraitis, G. Thepen (Mrs.), J. Sendžikas, A. Matulionis, Vl. Vaišvila, S. Veiverys, K. Matkevičius, A. Sagevičius, Jonas Ažubalis, St. Juknevičius, Vacys Abramavičius, K. Gudinskas, J. Mackevičius, Juozas Bakša, P. Grunskis, Iz. Kandrotienė, Vyt. Taseckas, V. Janulevičius, Kazys

Būti tėvais nėra įgimtas talentas

Žurnalo "Kosmos" 1979 m. gruodžio nr. yra išspausdintas Sigrido Roteringo - Steinbergo straipsnis "Eltern sein ist kein Naturtalent", kurio santrauka čia pateikiama.

Daugelis tėvų mano, kad jie automatiškai pasidarys "geri tėvai", kai turės vaikų.

Daugelio dalykų, reikalingų kasdieniniam gyvenimui, turime mokytis: virti, automobilį vairuoti, rašyti, plaukti, skaičiuoti ir t.t. Tik auklėjimui, atrodo, tai negalioja, nes "visi tėvai" turi įgimtą talentą.

Kol vaikai maži, tėvai turi žinoti, gyvenimo patirties, atsakomybės, jėgos perteklių. Tai gi jie turi galios poziciją, kuri įgalina juos savo vaikus girti ir bausti. Bet kai vaikai paauga ir išvysto savo valią, kuri žymiai skiriasi nuo tėvų, pastarųjų autoritetas, pagrįstas galios pozicija, susilpnėja.

Daugelyje šeimų tėvai bando savo autoritetą ir savo valią rodyti aštriomis bausmėmis. Jau nuoliai, reaguodami į tai, priešinasi, sukyla, būna abejingi, nutolsta nuo tėvų, neduoda informacijų, palieka tėvų namus.

Tai rodo, kad kažkas yra netvarkoje tarp tėvų, vaidinančių "visą žinančių", "visą galinčių", "vyriausių vadų" vaidmenį, ir jaunuolių.

Pirmiausia reikia paminėti grubią tėvų įsakančią kalbą su vaikais, kokios jie neverta kalbėti su suaugusiais. Galima sakyti, kad tėvai yra "dvikalbiai": jie žymiai mandagiau kalba su suaugusiais negu su vaikais ("žemesniais žmonėmis").

Kitą auklėjimo būdą Amerikoje sėkmingai yra pritaikę amerikietis auklėjimo patarėjas ir psichiatras Thomas Gordonas, parašęs knygą "Seimos konferencija praktikoje: kaip sprendžiami konfliktai su vaikais." Jau beveik 10 metų pagal jo me-

todą, vadinamą "šeimos konferencija", rengiami kursai, kuriuose tėvai mokosi partneriškai spręsti konfliktus. Tokioje konferencijoje paprastai nebūna laimėtojo ir pralaimėtojo — randamas sprendimas, priimtinas visiems dalyvaujantiems.

Yra problemų, išskylančių beveik visose šeimose: tai valgymo įpročiai, drabužiai, šukuosena, namų pareigos, mokykla, tvarkos nustatymas.

Kaip įprasta, tėvai, norėdami išaiškinti vaikams tam tikrą elgesio būdą, juos bara, peikia, graso, neduoda kišenpinigių, muša, užuot vaikui išaiškina, kodėl jo elgesys nėra priimtinas tėvams. Vaikams reikia aiškos informacijos, koks jų elgesys yra nepriimtinas ir kodėl.

Kitas svarbus aspektas, kurį tėvai dažnai permažai įvertina, yra tas, kad jie yra pavyzdžiai savo vaikams, kurie pamėgdžiodami teigiamus ir neigiamus elgesio brožuos. Tėvai tai aktyviai džiaugiasi, kai girdi savo žaidžiančius vaikus, tiksliai vartojant jų veiksmus. Tėvui leidžiami šie stiprūs išsireiškimai, o vaikams draudžiama juos vartoti, nes tai "blogi žodžiai".

Net idealūs tėvai, kurie paprastai yra kantrūs, mandagūs, draugiški, negali visada būti idealu, ir kencia, kad negali būti tobulu pavyzdžiu savo vaikams.

Thomo Gordonas siūlo mąstymo "konflikto sprendimas be pralaimėtojo" yra žingsnis į partnerišką santykį tarp tėvų ir vaikų. Kai įvyksta konfliktas tarp tėvų ir vaikų, visi susėda kartu ir bendrai bando surasti sprendimą, kuris būtų visiems priimtinas. Svarbu, kad abi pusės galėtų duoti savo pasiūlymus, kurie tada įvertinami. Kiekvienai problemai greičiausiai yra labai daug sprendimų, taip kad iš anksto negalima sprendimų lai-

kyti "blogais" arba "idiotiškais".

Pvz. šešerių metų Manfredas nemėgsta daržovių. Jo motina yra įsitikinusi, kad jis privalo valgyti daržoves, nes jose yra svarbūs vitaminai. Motina atsisėda kartu su Manfredu ir jam sako: "Esu susirūpinusi tavimi, nes tu beveik neimi vitaminų, ir bijau, kad tu susirysi. Tai man būtų papildomas darbas. Ka galime bendrai padaryti, kad ši problema būtų išspręsta?" Manfredas jaučia, kad jį laiko svarbiu ir pirmą kartą paaiškina motinai, kad nemėgsta ypač žiedinių kopūstų ir kitų kopūstų rūšių, kitas daržoves, ypač žalias morkas, mielai valgytų. Susitarta, kad ateityje, kai bus kopūstai, Manfredas turės tyliai paimti morką iš šaldytuvo, ją nuvalyti ir valgyti. Abudu buvo patenkinti šiuo sprendimu.

Tėvai turi sutikti su tuo, kad jų vaikų elgesys ir vertybių supratimas nėra toks pat, kaip tėvų. Į vaikus reikia žiūrėti kaip į žmones, reikalaujančius savarankiškumo ir turinčius teisę kitaip gyventi, negu jų tėvai. Kol niekam tuo nepadaroma žalos, vienintelis logiškas pasirinkimas yra priimti tokius dalykus ir būti tolerantiesiems. Taip labai daug konfliktų galima padaryti nežalingais.

Juo daugiau tėvai išgyvens ir savo vaikus ir juos supras, juo labiau vaikai pasitikės tėvais ir galės išreikšti net ir neigiamus jausmus, kaip įniršimą ant broliuko arba nusivylimą negavus saldumynų. Tėvai turi suprasti, kad ir neigiami jausmai turi savo teises. Kaip suaugusiems, taip ir vaikams bus lengviau, kai galės išreikšti pyktį bei įniršimą ir bus suprasti.

Visi tėvai turi leisti savo vaikams išreikšti įniršimą, nusivylimą. Reikia žiūrėti į šiuos jausmus kaip į kažką reikalingą, ką vaikas privalo suvirškinti. Kai tik bandoma atimti nuo vaiko visas problemas, tai reiškia: "Tu negali šios problemos išspręsti be mano pagalbos." Daugelis tėvų bando vaikui padėti pranešimais, paguoda, paklausimais, dėmesio atitraukimu, patarimais. Bet vaikai privalo mokytis patys spręsti savo problemas, pakelti nusivylimą ir išmokyti atsisakyti. Šių užduočių tėvai negali perimti, bet gali palengvinti vaikui šį mokymosi procesą, parodydami supratimą ir toleranciją. Tiksliai kai pats vaikas yra aktyvus, gali būti pasiekti siekiamieji auklėjimo tikslai: savigarba, savo vertės žinojimas ir pajėgumas įvykdyti savo nusistatymą.

Paruošė: J. Str.

Lietuvis dar nelaimėjo

Profesoriui Romui Vaštokui iki laimėjimo rinkimuose į Kanados parlamentą trūko tikta 1.110 balsų

Iš paskelbtų galutinių duomenų matyti, kad Hastings — Frontenac, Ont., apylinkėje rinkimus laimėjo konservatorių kandidatas Vankoughnet, gavęs 14.186 balsus. R. Vaštokas surinko 13.076, socialistų kandidatas K. Arsenault — 5.965. Pažymėtina, kad 1979 m. gegužės 22 d. toje apylinkėje konservatorių kandidatas gavo 17.669 balsus, o R. Vaštokas, liberalų kandidatas — 11.266. Tai gi skirtumas buvo 6.403. Šį sykį skirtumas sumažėjo iki 1.110. Tai buvo balsai ūkininkų, nepatenkintų P. E. Trudeau asmeniu. Be to, minėtoji apylinkė yra nuo seno konservatorių tvirtovė ir labai anglosaksiška, kreivai žiūrinti į neanglišką pavardę. Visdėlo R. Vaštokas mano, kad sekanti kartą, kai nebebus Trudeau, jam bus įmanoma laimėti rinkimus ir tapti pirmuoju lietuviu Kanados istorijoje, įžengusiu į krašto parlamentą. Jis jau dabar planuoja pradėti veiklą minėta linkme.

Einant į rinkimus, neužtenka būti kandidatui — reikia stipriai pasidarbuoti, turėti didelį talkininkų būrį ir nemažiau rėmėjų. Per praėjusius rinkimus kaikiurie torontiečiai norėjo suorganizuoti būrį talkininkų Toronte ir nuvažiuoti autobusu į R. Vaštoko būstinę. Deja, tai nebuvo įmanoma padaryti dėl permažo lietuvių susidomėjimo. Reikia tikėtis, kad sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose lietuviai bus aktyvesni — daugiau padės darbu ir lėšomis. Kor.

Kartais didelis projektas reikalingas stiprios pagalbos

JEIGU JŪSŲ ORGANIZACIJA TURI GERĄ PROJEKTĄ ŠIAI VASARAI, TAI JAUNIMUI ĮDARBINTI PROGRAMA PADES APMOKĖTI STUDENTUS, DIRBANČIUS TAME PROJEKTE

Ar jūsų organizacija tinkama?

Pastoviai veikiančios nepelno organizacijos ir vietinės valdžios gali gauti finansinę paramą samdyti studentams.

Kokie turėtų būti projektai?

Norint gauti paramą, projektas turi įdARBINT bent tris studentus nuo šėšiu iki aštuoniolikos savaičių tarp gegužės 5 ir rugsėjo 5 dienos. Pasiūlymai turi būti naudingi dirbantiems studentams ir vertingi bendruomenėi.

Kokie studentai bus samdomi?

Samdyti galima augštesniųjų ir vidurinių mokyklų studentus, kurie rudenį yra pasiruošę grįžti mokyklon, Kanados piliečiai arba pastovūs Kanados gyventojai.

Vasaros programa jaunimui įdARBINTI prsidės prie atlyginimo pagal provincijos nu-

statytą minimalinę normą. Be to, ši programa prsidėsda prie papildomų projekto išlaidų, išmokėdama kiekvienam tarnautojui iki \$20 į savaitę.

Ką toliau daryti?

Informaciją ir prašymų blankus siūlo-miem projektam galite gauti šiose įstaigose: Canada Employment Centres arba Employment Development Branch.

Terminas siūlo-miem projektam — kovo 28 diena

Norint gauti finansinę paramą samdyti studentams, reikia įteikti pasiūlymus nevēliau kaip kovo 28 (pašto antspaudas). Žinoma, yra geriau jūsų organizacijai įteikti pasiūlymą kiek galint anksčiau, bet kovo 28-oji yra paskutinė diena. Dabar jau laikas pajudinti vasaros projektą.

Employment and Immigration Canada

Emploi et Immigration Canada

Canada

VISI KARTU GALIME TAI DARYTI ŠIA VASARĄ

Padėka

A.a. Onai Rinkevičienė mirus,

nuoširdžiai dėkoju: Toronto Prisikėlimo parapijos kunigams už šv. Mišias, Rožinį, palydėjimą į amžino poilsio vietą Anapilyje ir maldas prie kapo. Dėkoju karsto nešėjams, kun. P. Ažubaliui už salę pusryčiams ir visiems draugams bei pažįstamiems už gausų dalyvavimą laidotuvsė, užprašytas šv. Mišias, gėles ir pasakytas atsiveikinimo kalbas.

Jūsų parodyto nuoširdumo niekada nepamiršiu —

Liūdintis vyras Jonas

A+A

JONUI ALEKSAI

mirus, mielą mūsų narę jo žmoną EMILIJA, dukras ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius

Tauriam lietuviui

A+A JONUI MATULIONIUI

amžinybėn išėjus, žmoną ANICETĄ, dukrą JUDITĄ, brolių ANTANĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame bei atsiskyrimo liūdesiu dalinamės —

Dalia Prekerytė-Brown Felicijus ir Stasė Prekeriai Milda ir Jonas Lietuvninkai

Mylimam BROLIUI

Lietuvoje mirus,

"Aukuro" administratoriui K. MIKŠIUI, broliams JONUI, BRONIUI ir seseriai ONUTEI reiškiamo giliausią užuojautą —

"AUKURAS"

Hamilton, Ontario

BRANGIAM TĖVUI

A+A

IPOLITUI JUOZUI STANEVIČIUI

mirus,

jo sūnų ALFONSA — "Talkos" kredito komiteto pirmininką bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimės —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Talka"

A+A

STEFANIJAI BRAŽINSKIENEI

Amerikoje mirus,

jus vyrui STASIUI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimės —

H. J. Arcimavičiai

A+A

ELVYRAI SADAUSKIENEI

mirus, jos dukrai GENOVAITEI ir žentui VITUI AGURKIAMS reiškiamo gilią užuojautą bei kartu liūdimės —

Pažerūnų šeima Borusų šeima

A+A

ELVYRAI SADAUSKIENEI

mirus,

dukteriai GENOVAITEI ir žentui AGURKIAMS

bei kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą

reiškia —

B. Antanaitienė K. J. Januškevičiai M. Juodis M. Rudokienė

O. Savickienė S. A. Šukaičiai G. V. Stabingiai E. P. Vaitkai

"Amerika pirtyje" - kas autorius?

O visdėlto abu broliai Vilkutaičiai yra komedijos autoriai!

PR. NAUJOKAITIS

I knygos "Tikrasis Keturakis ir jo raštai" recenzija, paskelbta 1979 m. gruodžio 13 d. "Tėviškės žiburiuose", atsiliepė Vilkutaičių bičiulis kalbininkas Stasys Barzdukas "TZ" 1980. I. 31, pakartodamas B. Gedvilienės paskelbtus dialektinius teigimus, jokių naujų duomenų Juozo Vilkutaičio autorystės įrodymui nepateikiant, kaltindamas mane, kad klaidinu skaitytojus ir įjieskau "neatrasitos Amerikos". Nesu Juozo Vilkutaičio bei jo vaikų priešas, bet man rūpėjo ir rūpi tiesa.

O vardan tiesos reikia visų liudininkų parodymus vertinti lygiai. Dr. K. Griniaus ir prof. P. Leono liudijimus aš laikau tikrais ir patikimais. Jie, be abejonės, žinojo raštingą, išsilavinusį Gudelių parapijos ūkininką Juozą Vilkutaitį. Jie galėjo žinoti, kad kaimietis Vilkutaitis kūrė žinomą komediją. Aš tikiu B. Vilkutaitės-Gedvilienės teigimu, kad J. Vilkutaitis buvo sukūręs komediją ir ją parodęs žinomam literatui Petriui Matulaičiui, kuris apie veikalą kritiškai pasisakęs.

Toliau knygoje skaitome, kad J. Vilkutaitis su tais komedijos metmenimis išvyko pas brolį Antaną į Kaukazą. Autorė rašo, kad ten Juozas turėjęs progą arčiau pažinti teatrą. Bet savaime peršasi prielaida, kad rankraštis pateko į teatro srityje

daugiau nusimanančio Antano rankas (drama jį traukė, vertė L. Tolstojaus draminių veikalų). Kaukaze ir gimė jau gerai sceniškai paruošta, dramine intriga turinti komedija "Amerika pirtyje". Rankraštis buvo nusijustas "Ūkininkui" i Tilžę ir 1895 m. išleistas atskira knyga.

Petrapiilio lietuviams Antanas Vilkutaitis buvo gerai pažįstamas. Ten visi knygos autoriumi laikė Antaną Vilkutaitį. To fakto patikimi liudininkai yra žinomas lietuvių bibliografas Silvestras Baltramaitis ir prof. Eduardas Volteris. S. Baltramaitis registravo lietuviškų knygų vardus ir autorius, E. Volteris, rašydamas vaidinimo recenziją, be abejonės, žinojo kurio autoriaus veikalą recenzuoja. Matyt, Petrapiilyje buvo pagrindo Antaną Vilkutaitį laikyti komedijos autoriumi. Taigi mano išvada, padaryta iš pačios B. Gedvilienės pateiktų duomenų, kad gerai parašyta komedija gimė iš abiejų brolių bendradarbiavimo, yra pagrįsta ir logikai neprieštaraujanti, tuo pačiu nesumažinanti Juozo Vilkutaičio autorystės garbės, tačiau jos neatimanti ir iš Antano Vilkutaičio, tikrai prikišusio rankas prie komedijos rankraščio.

Nors B. Vilkutaitės-Gedvilienės knyga "Tikrasis Keturakis ir jo raštai" naujais duomenimis neparemia Juozo autorystės, tačiau savo visuma yra naudinga ir labai vertinga knyga.

Rašytojas JUOZAS KRALIKAUSKAS su VANDA KRALIKAUSKIENE "Tėviškės žiburių" spaudoje. J. Kraliauskas laimėjo 1979 m. "Draugo" konkurso premiją už romaną "Po ultimatumo" Nuotr. St. Dabkauskas

Septynių premijų rašytojas

Pokalbis su rašytoju J. Kraliausku, laimėjusiu premiją už naują romaną "Po ultimatumo"

— Visų pirma leiskite pasveikinti su naujausia premija, gauta bei laimėta "Draugo" konkurse, ir kartu paklausti, keltina gi tai premija Jūsų gyvenime?

— Ši premija — septintoji. Mano pati pirmoji knygelė buvo "Septyni kalavijai". Premijotieji septyni romanai — irgi kalavijai, istoriniai ginklai. Tegu ir nevisi lygiai aštrūs, gal ne iš lygiai kieto plieno, bet šiaip ar taip septyni kalavijai... (Esu jaugi sakęs, kad mūsų šimtmeityje knyga yra lietuvių kalavijas). Man septyni — ypatingai reikšmingas skaitmuo. Visą laik!

— Kokio pobūdžio yra tas naujasis Jūsų romanas ir ką vaizduoja bei kokias idėjas atskleidžia?

— "Po ultimatumo" — irgi istorinis romanas: atsiremta į 1937-1954 metų klodą. Kas vaizduojama? Jaunų šeimų ir jaunų valstybės sutriuškinimas. Terore gyvybės ar mirties klausimas. Apie pabaisų siautėjimą. Siurpi tautos drama. Apstu autentiškos retrospekcijos. Kokias idėjas atskleidžia? Tiksliausiai ir pilniausiai atsakys pats romanas, kuris balandžio pradžioje bus jau išleistas.

— Taigi, ir šis romanas yra istorinis, bet vaizduojantis jau labai seną praeitį. Po romano "Ikaite Vilniaus akmenys" atrodo turėjo sekti tolimesnio ano laikotarpio vaizdavimas, bet buvo padarytas didelis šuolis į naujausius laikus. Kodėl?

— Šis romanas gana ilgai man vis nedavė ramybės. Kiek parašydavau ir atidėdavau, po metų kitų vėl dalį — ir vėl atidėdau ilgokai pertraukai. Galop nusprendžiau atsisėsti ir tęsti, kol užbaigsiu: jau nei atidėti, nei kitą pradėti.

Tai jau ir mano amžininkų dramatiška istorija. Didžios skriaudos metai. Laisvės ir gyvenimo kaina. Neteikimo skausmas. Smurtas ir prievartos problema. Čia tikrovė sudėtingesnė negu Mindaugo ar Mažvydo epochų, todėl kiek pakeičiau romano techniką bei pasakojimą. Pritaikiau planą bei formą, rūpindamas kuo teisingiau, tikroviškai ir nuosirdžiau atskleisti dalyvių vidų sąsąjose su įvykiais bei situacijom. Juodraštį bebraukydama, daug atmečiau, pakeičiau ir perrašiau, romanas išėjo švaresnis ir sveikesnis. Stengiausi pasakyti kuo daugiau, bet žodžių — kuo mažiau.

— Ar rašant istorinį romaną reikia gerokai pasiknisti istoriniuose faktuose, ar gal užtenka bendro istorinio fono romano eigi?

— Niekad nebuvau užmiręs, kad tiesoje glūdi visa romano gyvata bei jėga: teisingame žodyje, psichologinėje bei istorinėje tiesoje. Tai tiesa apie žmogų jo laikmetyje: tuometinėje bendruomenėje, tuometinėje kultūros lygyje, ano meto ekonomijoje, socialinėje bei politinėje sistemoje ir pasaulėžiūroje. Visais amžiais žmogus buvo labai aplinkybių sąlygojamas: jis gimsta ir gyvena tam tikrame luome, kultūriname klode. Ypač svarbu pagauti to laikmečio (amžiaus ar epochos) pasaulėjautą ir idėjas.

Turėjau atversti daug sunkių akmenų, kad pats pamatyčiau, kas iš tikrųjų po jais slypi. Mano istoriniai romanai pagrįsti giliosiomis ir ilgomis studijomis. Istorinis romanas neturėtų prieštarauti istoriniams šaltiniams.

Ne įvykių autentiškumas, ne faktų svarbumas, o tikrumas ano meto nuotaikų, jausmų, idėjų, pasaulėjautos bei pasaulėžvalgos, žmogaus likimo. Dailioji istorinė proza (romanas ar apysaka) nėra istorinių įvykių iliustracija, nėra gražus istorijos perpasakojimas. Svarbiausias tikslas — atvaizduoti žmogaus vidinį pasaulį; betgi tas vidinis pasaulis — ano meto (anos epochos) žmogaus. Personazas yra neatsiejamas nuo istorijos. Patys savaime neegzistuoja nei faktai, nei žmonės. Balty Sruoga mokė: "Didelis daiktas išmokyti žiūrėti istorijai i akis ir drauge ją justį savyje". Taigi — istoriją justį savyje.

— Ar esate šalininkas istorinės tikrovės vaizdavimo romane ar laisvo polėkio, kuriam rūpi ne tiek istorija, kiek romanas?

— Romane istorinė tikrovė yra dvilypė: išorinis (buities) tikroviškumas ir vidinė tuometinio žmogaus tiesa. Aišku, visų pirma rūpi romanas, nes rašau romaną, o ne istorijos studiją. Betgi... O kas iš tikrųjų yra tasai "laisvės polėkis"? Turbūt vaizduotė? Taip, be jos neparasys jokie romano, tačiau ji turi būti pažabota, kaip ir kiekviena vitališka jėga. Jeigu nepažabosi ir nesuvaldysi išsistovėjusio eržilo, netoli benukeliausi: būsi imestas iš balno ar išverstas iš brikelės. Čia žabokliai (ar žaslai) ir yra istoriniai liudijimai, kuriuos rašytojas turi gerai žinoti. Istorija yra prizmė, pro kurią romano rašytojas žiūri i žmogaus bei tautos likimą.

Koks istorinis būtų pagal laisvą polėkį tas romanas, jeigu, sakysim, Mindaugas rūko pypke, jo Mortos tarnaitė skuta bulves (tarnaitė su mėlynom kelnėm ir peruku, rūko cigarete), o Vaišvilkas, ko gero, skuta vieškelius i Gardiną ant motociklo (su dirbtinos odos striuke, apibrizgusiais ir lopytais džinsais)... Mindaugas feminizuotas, jo drabužiai iš aksomo ar atlaso, ryškių žalių ir violetinės (arba geltonos ir juodos) spalvų derinio. Morta vampyriška, užsimaukšlinus vyrišką kepurę su snapeliu, aptemptom kelnėm-kojinėm su sidabro siūlu, vilkinti tvido vienborčių švarku. Abiejų veidai ryškiai nudažyti, tikros kaukės. Šis mūsų karalius tiek didelis, kiek pažangus, beišuolaiškias: triuškina liaudies priešus (tai yra feodalus), gina liaudį nuo buožių ir krikščionybės...

Taigi ir būtų pagal "laisvą polėkį", bet...

Dvejus metus esu dirbęs aukso kasyklose. Tenai labai gerai mačiau, kaip giliai slypi auksas. Paviršių — erdvi atvirybė, laisvo polėkio platybė, o brangenybė — po storais klodais, giliai, kvarco bei granito sluogsnuose...

Stojįškai rašiau kietoj tikrovėj, dirbau lyg anose kasyklose. Ir kasdien vis tykojo tas pats kasyklinis pavojus: statys koją, o nepataikysi ant skersinio — tai ir nugarmėsi... laisvame polėkyje...

— Esate bene dukart lankęsis okupuotoje Lietuvoje. Ar tos kelionės, kartais skausmingos, turėjo kokių ryšių su būsimais romanais?

— Taip, didelį ryšį su "Martynu Mažvydu Vilniuje" ir "Ikaite Vilniaus akmenimis". Man buvo nepaprastai svarbu pakvėpuoti Vilniuje. Istorinėse vietose vaikščiojau nuo ryto iki vakaro, nebesugrįždamas nė pietų i "Gintarą". Ėjau ir ėjau tomis gatvėmis, gatvelė-

mis ir skersgatviais, kur Martyno Mažvydo gyventa ir eita, kur Konstantino Sirvydo, Jono Jaknavičiaus ir kitų personažų.

Abiejuose minėtuose romanuose Vilnius yra veikėjas. "Ikaite Vilniaus akmenyse" Vilnius yra pagrindinis personažas (ar tegu lygiagretiškai Jonui Jaknavičiui): politiniu, kultūrinu, religiniu, buitiniu, ekonominiu, socialiniu kontekstu.

Mano tėviškė buvo augštumojė. Vilniaus pašvaistė dažnai naktimis matydavau, augdamas metai po metų. Neretai girdėdavau tėvus ir kaimynus šnekant apie Vilnių, Kalvarijas ir Aušros Vartus. Žiūrėdavau i Vilniaus "pazarėlį", kaip i kokią didelę mislę, paslaptį.

Nūnai tik ištirpdamas Vilnių, susiliedamas su Vilniui tegalėjau persikūnyti i Martyną Mažvydą, Konstantiną Sirvydą, Joną Jaknavičių, t.y. autorius galėjo pasišalinti ("išnykti") ir leisti personažams gyventi savarankiškai (tariamai kaip jie yra anuomet gyvenę, kalbėję, mąstę, jautę, veikę).

Atidavęs romaną i skaitytojų rankas, turbūt susilaukia te ir įvairių vertinimų iš eilinių tautiečių ir kritikų. Kaip primatę jų pastabas — lengvai, jautriai, šypsodamasis ar rūstaudamasis? Ar iš viso tos pastabos būna naudingos autoriui?

Parašiau dešimt prozos knygų, septynios premijuotos, betgi nemanau, kad bent viena yra suvis tobula, visiškai be jokio trūkumėlio. Ypač kai jau išleista skaitau, regiu, kurioj vietoj i kas galėjo būti stipriau. Tad jeigu recenzentas (ar sakysim kritikas) rimtai nagrinėja ir sveria, bemaž nesinervinu: juk teisybė sako, tokia kritika ir priedermė bei misija. Stengiausi, kaipgi ne, kuo geriau parašyti, bet jeigu kur neapsižiūrėjau, paskubėjau, sukiyda, ko gi dabar pykti ant veidrodžio. Antra vertus, kaip rašytojui nelengva išvengti klaidos, taip ir kritikui subjektivumo.

Ir vaikas pasakys: taip, ne-reik nei pykti, nei šypsotis, o tik priimti visiškai ramiai. Bet jeigu pamatai, kad vieton kritinės analizės, rimtos kritikos, gilesnio įsijautimo, pagrįstumo gudreiva gudragalviauja vis, verčiasi blankimi bei nuvalkiotom frazėm, arogantiškai visus įtikinėja, išsityčioja, niekina tavo kruopštų, ilgą ir sunkų darbą? Vis dėlto! Nenustebk, nenusisypok ar numok, kai užtikęs skaitai: "Tačiau yra ir tokių plunksnos mylėtojų, kurie... gi rašo... stengdamiesi kiekviena proga pabrėžti, kokia graži yra gimtoji kalba. Prie pastarųjų priklauso Juozas Kraliauskas." (Pr. Visvydas, "Draugas", 1979. XII. 22). Taigi tas "plunksnos mylėtojas" rašo (jau ir aštuntą romaną), vis stengdamasis kiekviena proga pabrėžti, kokia graži yra gimtoji kalba!... Pabrėžti! Kiekviena proga — ogi tų progų ištisam romane!

Ir taip toliau, ir taip vis išradingiau: "J. Kraliausko lingvistinis polėkis kažkaip prašoka mūsų šiuolaikines sampratas bei pomėgius. Susidaro įspūdis, jog rašoma ateičiai... Kai kas paklaus: kodėl ne šiandienai? O todėl, kad šiandien Lietuva yra pavergta. J. Kraliausko knygos... negali pasiekti gausinio, imlesnio skaitytojų rato. Kaip tik ten toks egzistuoja. Ne išsivijoje, o Lietuvoje — pačioje bolševikų panosėje kaip aki-brokštas pavergėjimas." — "J. Kraliausko romanų... visokie

Auklyba vietoje dailės

Papildant A. Rinkūno straipsnį "Draugų mokytoją pagerbiant"

J. JAKSTAS

Žinomas pedagogas A. Rinkūnas trumpu straipsniu "TZ" 1980 m. I nr. priminė pedagogą Vaclovą Čičiūną, jam pasiekęs 80 m. amžiaus. Straipsnis pradėdamas nuo pirmos jų abiejų pažinties 1926 m. Simano Daukanto mokytojų seminarijoje. Trumpu žvilgsniu apmetamas Čičiūno mokymasis seminarijoje, jo pedagoginė veikla Lietuvoje ir buitis Amerikoje paskutiniaisiais metais.

Skaitant gyvą A. Rinkūno apybraižėlę, grįžo i mano atmintį 1913-14 ir 1914-15 mokslo metai vidurinėje Ukmergės mokykloje, kur teko mum abiem mokytis pirmoje ir antroje klasėje. Iš mišrios tautybėmis klasės mokinių (lietuvių, lenkų, rusų ir žydų) būrio išsiskyrė V. Čičiūnas. Jis darė įspūdį mums, mokiniams, ir mokytojams savo visuomet švairiu, tvarkingu apdaru, ramia elgsena, santūria, visuomet apgalvota kalba. Tarp mūsų daugumos išdykėlių, apsilėidelių Vaclovas švietė grožio, padarumo pavyzdžiu.

Visos klasės dėmesio centru Čičiūnas tapo savo piešiniais. Niekas klasėje ne iš tolo negalėjo jam prilygti. Jo piešiniai ryškiai išsiskyrė iš mūsų piešimo pamokų "peckelynių". Mat, piešimas (kaip ir braižba, daillyraštis) buvo laikomi antraeilais dalykais, ir už juos net dvejetus gaus nebuvo pavojaus palikti antriems metams toje pačioje klasėje. Kai mūsų senukas mokytojas peržiūrėdavo klases "piešinius", jis sustodavo prie Čičiūno kūrybos ir tardavo sau "eto iskra božia" (tai Dievo kibirkštėlė).

Piešiniais pasireiškusių talentu, ypačiai nupieštu kokio caro (gal dar ir ne vieno) paveikslu, Čičiūnas atkreipė dėmesį i rusų mokytojų. Ypač žavėjosi juo vienintelė panelė mokytoja mūsų mokykloje (didelė dabita) Nadežda Petrovna Kordunova, kuriai Čičiūnas parodė savo caro paveikslą.

Kartą mokytojas barė mūsų mokinius vaikus už netvarking-

gus, suplyšusius apdarus, purvinus batus, murzinius veidus, susivelusius plaukus ir rodė pavyzdžiu Čičiūną, maždaug taip kalbėdamas: "Stai, žiūrėkite, Čičiūnas! Jis dėvi tokius pat drabužius, kaip ir jūs, nešioja tokius pat batus, bet jo apdaro sagos gražiai išsiūtos, batai nuvalyti, plaukai gražiai sušukuoti. Jis visai tvarkingas mokins."

Toks išliko mano atmintyje Čičiūnas nuo vidurinės Ukmergės mokyklos laikų. Jis tapo man estetinio tipo jaunuolio ir žmogaus pavyzdžiu.

Rodos, reikėjo laukti, kad Čičiūnas tolimesniame gyvenime eis savo pašaukimo keliu, t.y., atsidės meno studijoms, bet taip neįvyko. Karo ir pokario gyvenimo sąlygos pakreipė jį i pedagoginio darbo sritį. Jau karometu mokęs savo Kulniškių (rodos, Gelvonų parapijos) mokykloje, po karo tapo mokytoju Ukmergės mokyklų rajone. Apie 1920 m. buvo įprasta Ukmergės apskrities pradžios mokyklų mokytojų konferencijose ruošti meno parodas, kur mokytojai pasirodydavo su savo kūryba. I vieną konferenciją atvyko pradžios mokyklų departamento direktorius Juozas Vokietaitis ir jam krito i akį Čičiūno darbai. Jais susižavėjęs, jis perkėlė Čičiūną mokytoju i Kauną. Čia jis ir pradėjo lankyti Simano Daukanto seminariją, i kurią 1926 m. atvyko A. Rinkūnas. Bagusiam seminariją Čičiūnui nereikėjo "įsikabinti Kaune", nes jis jau nuo seniau ten dirbo.

Tuo būdu mano beveik parapijietis paukėjo savo talentą pamėgtai pedagogikai, jaunoumenės švietimui. Tai jis ir pats prisipažino savo trumpuote autobiografijoje kun. J. Prunskio išleistame leidinyje "Mano pasaulėžiūra". Bet jis ir pedagoginėje veikloje išliko savo darbais, kuriuos suminėjo A. Rinkūnas. I potencialią meno kūrybą iškeista pedagogika buvo taip pat vaisinga. Tuo gali didžiutis gabusis mokytojas, brandaus amžiaus sulaukęs.

Pavasariškas Tuliukas

DANUTĖ AUGIENĖ

Nors žemė ir visa gamta dar apglėbta šalčio ir žiemos, knygų pasaulyje štai pavasarijantis ženklai. Tai Ritonės Jotvingytės "Tuliukas". Kas jis? Tai pasaka vaikams. Ji paprasta, kaip ir kiekviena diena, jei i ją žvelgsi be džiaugsmo, užmerkto akim.

Paėmęs i rankas "Tuliuką", negali sulaikyti šypsno i malonaus, pasigėrėjančio. Ir nepajunti, kaip išsprunka žodžiai: "O, kaip graži! Kaip šventiškai pasipuogęs vyriausias veikėjas Tuliukas nuo viršelio žygiuoja i vaikų pasaulį." Su nekantrumu verti puslapį po puslapio ir klausai, kas gi taip taikliai, išradingai, o kartu natūraliai, paprastai, šiltai išpuosė visus Tuliuko draugus ir jų patį? Tai dailininkė Diana Gelažiūtė-Kizlauskienė, jauna menininkė, kurią jau pažįstam iš lietuvių vaikų laikraštelio "Eglutė" puslapių. Pastaroji knyga "Tuliukas" yra kaip ir pirmasis dailininkės pasirodymas knygų iliustravime. Egzaminas išlaikytas "cum laude"...

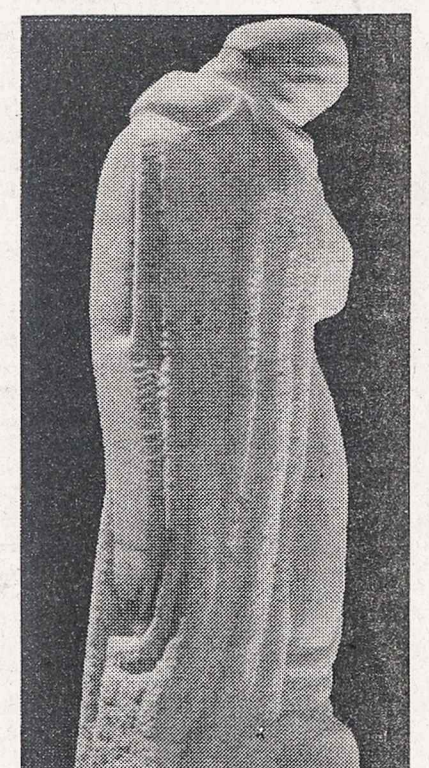
patriotiniai, kai kada pernelyg naivūs samprotavimai apgaubia vos kelias epinio pasakojimo passtraipas. Praeitį paprastai regime nūdienos akimis. Apmašome tolimus istorinius žygius bei darbus dabar vartojamomis sąvokomis. Kitaip neįmanoma. Tačiau įkvėptasis J. Kraliauskas apie mūsų tolimą praeitį bando mąstyti nuo dabarties atitokiomis sąvokomis... "Ikaite Vilniaus akmenys" stebina neįprasta kalbos elektra." — "Jei Jaknavičiaus lyriškai kelionei nieko neprikla, tai jo pokalbiai su dėde Sirvydu yra tik nuogas pasišvaistymas erudicija. Matai, kad autorius patogiu būdu dailina... dauginamas romano konkursui puslapių kiekį".

Ir taip Pr. Visvydas vis "stebina neįprasta kalbos elektra". Visa jo groteskinė recenzija iš tikrųjų — "tik nuogas pasišvaistymas erudicija"... i "... kai kada pernelyg naivūs samprotavimai..." Taigi iš tikrųjų "yra ir tokių plunksnos mylėtojų", kaip Pr. Visvydas kalėdiniame "Drauge".

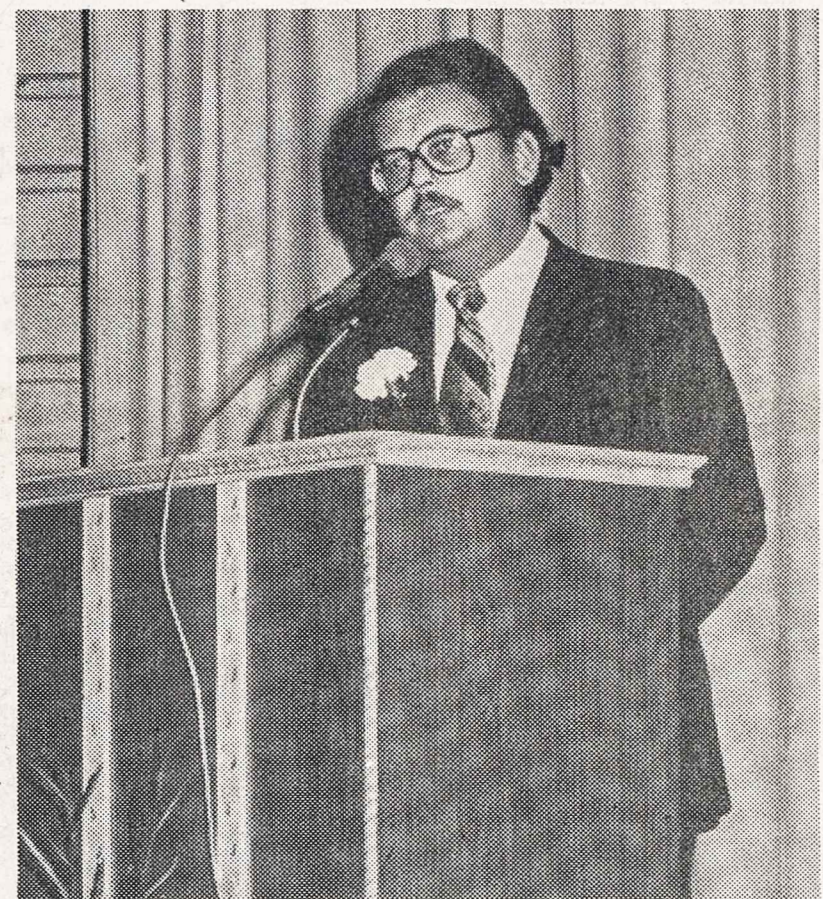
(Bus daugiau)

Ritonė Jotvingytė (Elena Juknevičienė), eilė metų redagavusi "Eglutę", yra išsidirbusi vaikams tinkamą pasakojimo metoda, kuriame vyrauja trumpi sakiniai, aiški mintis. Pasakėlė neperkrauta įvykiais, o tačiau tai visas Ančiuko gyvenimėlis, visas jo pasaulėlis, kuriame lime ryškiai pajusti autorės norą iškelti meilę motinai (kai Tuliukas, bijodamas kūdros, "lyg jūros", šoka gelbėti vandenin pasinėrusios motinos) ir draugystės norą ("Tuliukui ir Žasyčiui buvo vis tiek, kokiais vardais juos šaukė. Svarbiausia jiems buvo — likti draugais").

Artėjant Velykoms ir įjieskant vaikams dovanų, štai jūsų laukia "Tuliukas", šventiškai išsipuogęs ir pavasariškai čiauskantis. Jo autorė — Ritonė Jotvingytė. Iliustravo Diana Gelažiūtė — Kizlauskienė. Išleido Elena J. Stankevičiūtė — Juknevičienė. Kalbą taisė Elena Songinienė. Išdėstymas ir meninė priežiūra Dianos Kizlauskienės. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė, 3001 West 59th Street, Chicago, Illinois, USA. Tiražas 1000 egz. 1979 Vaiko Metai. Kaina — \$3.

Dail. DAGIO skulptūra, ilgai stovėjusi ant jo namų garažo Toronte, praėjusį rudenį dingo — buvo pavogta drauge su kita skulptūra, supinta iš vario juostų. Iki šiol iš dail. Dagio buvo pavogtos 27 skulptūros

YURI SHYMKO, gimnazijos mokytojas ir žymus ukrainiečių veikėjas, paskirtas Ontario daugiakultūrės tarybos pirmininku. Nuotraukoje Y. Shymko kalba lietuviams vienos iškilmės proga Toronte Nuotr. V. Maco

ATLIKITE DABAR! GAUNANTIEMS GARANTUOTŲ PAJAMŲ PAPILDA ARBA SANTUOKINIO PRIEDA

Garantuotų pajamų papildą arba santuokinio priedą gausite ir toliau po 1980 metų kovo 31 dienos tikrai tada, jei užpildėte ir grąžinote prašymo blanką. Išsiųskite jį tuojau pat.

REIKIA PAGALBOS?

Norintieji smulkesnės informacijos arba pagalbos prašomi susirasti telefono numerį telefonų knygoje arba kreiptis i telefono informaciją, prašant surasti numerį artimiausios įstaigos "Income Security Program."

Canada

Health and Welfare Canada

Santé et Bien-être social Canada

Income Security Programs
Programmes de la sécurité du Revenu

Persitvarkęs Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras su savo naująja dirigente muz. Dariaja Deksnyte-Powell. Jis kas sekmadienį gieda 10 v. pamaldose, dažnai atlieka menines programas vietos lietuvių šventėse ir išvažiuoja gastrolėm į kitas vietas

Nuotr. J. Miltenio

Neregėtų miestų muzika

J. KUZMICKIS

Nevienas rašytojas, mūsų gyvenimui nusistovėjus naujose sąlygose, pasiima sūkurį gyvą, psichologiškai pagrįstą dąbarties tautietį. Svetimi kraštai, svetimi žmonės, naujos tradicijos ir polinkis vis geriau įsikurti išsitiesia turtinga panorama, neįvykstanti nesibaigiančio rašalo rašyti, kurti vaizduoti.

Pervertinamos vertybės, klaidžiojimas tamsiuose šaligatviuose, didelių tempų besikeičiančios idėjos ir žmonės, o taipgi pasamoneje tūnantis ramus, paprastas iš Lietuvos atsiėmęs atsiminimų įvaizdys išsiskleidžia didžiule drobule, gundančia šviesomis ar tamsiomis spalvomis perkelti į ją gaivališką, pilnakraujį šių laikų žmogų.

Algirdas Landsbergis, jau 1954 m. "Kelonės" romanu atskleidęs gyvo bendraamžiaus lietuvių Julius, atsidūrusio neįprastose gyvenimo aplinkybėse, psichologiškai pagrįstą charakterį, vėliau analizavęs žmogaus dvasios turiningas kreives novelėse ir dramose, vėl mus apdovanojo brandžia novelių knyga — "Muzika įžengiant į neregėtus miestus".

Autoriaus dėmesį nuolat patraukia turininga, bet ir problematiška dabartis, pakišanti visą eilę aktualių klausimų: kaip jaučiasi dėl duonos kėsnio pardavėjų seklys, ką išgyvena jaunuoliai besivadovavę žmonos apviltais jaunuoliais, kokių būdu nušlysta jauna Lietuvos atžala, įkristusi į viliojančią Amerikos katilą ir pan.

"Ideologinis instruktažas"

Tokioms problemoms spręsti gal geriausiai tinka novelės žanras, kuriam būdinga vieninga kompozicija, besikoncentruojanti apie ryškų konfliktą ir suvedanti visą kūrinių į netikėtą atomazgą.

"Dainos gimimo" seklys, atvykęs su Vilniaus "Saulio" chorų ir Valijos festivali, intriguoja vidine įtampa ir feljetonišku naivumu: kiekviename žingsnyje pastebimas buržuazijos žvalgas, sąvieskių "ideologinių žalumų" ir pagundas pagėbtį, pats save Katrytėlį žada parvežti "nailonų ir parikų", prisimindamas ir kitus, nes, "kai tik sužino, kad į užsienį, tuoj sąrašus grūda ko parvežti, lyg aš kokia skraidžiojanti prekybos bazė, o jei neparveši, nebekalbėsi!" Deja, įpusėjus lietuvių choro dainai, vienas choristas ją staiga pertraukia savo paties daina, o grupės vadovas spaudai pareiškia, kad choristas užsinešęs maistu. Kiekvieną skyrių, tarsi koks priegiesmis, užbaigia seklio sąžinės grauzimas, atsiminimai jo nukankintą partizaną.

Feljetoniškas seklys, anksčiau buvęs samdinio vaikas, o dabar žvilgsniu drebinąs du tuzinus choristų, yra bevalis prisiplakėlis, drebąs dėl savo kailio: žmogus be nugarkaulio. Kartkartėmis jo samonėje švysteli lietuviška šamonė, laisvės idėja, tautinė savigarbą, bet visa užgožia rusišku žargonu įteigtas "ideologinis instruktažas".

Jėzuitų rezignacija

Savaip savo gyvenimo kelio įeikio ir "Dueto moters balsui ir muzikai Venecijoje" novelės Selėnas. Ir jis bažnyčios ir tautinės bendruomenės "ideologinio instruktažo" įtakoje, emigravęs į JAV, stoji į jėzuitų vienuolyną, klausydamas išpažinties išmilytą jaunutės Klaudienės "tyros muzikos" balsą, meta vienuolyną, veda, o po penkių

mėnesių "ji pareiškia norinti skirtis". Iširdęs jaunuolis nuseka paskui žmoną ir jos meilužį į Veneciją, pasišovęs "išrėkti jai į akis savo nuoskaudą ir jos padarytą baisiąją neteisybę", bet, dar kartą išgirdęs jos balsą, pasijunta apsirėjęs: dabar lengvai jos kūną atiduoda dantistui, tik jos balso atsiminimo "niekas iš jo negalės atimti". Nebetikiđamas į pragarą, dabar jis žino, kur yra rojus: vaikystės vakarą išgirsto mokytojo smuiko frazės sąlytyje su pirmąkart išgirstu Klaudetės balsu.

Pamaldaus ministranto, buvusio jėzuito, vedusio ir atsisakyusio vyro konfliktai bei evoliucija subėga į rezignaciją ir tam tikra prasme primena "ideologiniam instruktažui" rezignavusį sekli. Giliau neišgyvenęs vienuolio palikimo konflikto, į tariamąjį skrybų konfliktą taipgi numoja ranka, pasitenkindamas moters ir smuiko dueto fetišu.

Jausmų laužinė

I Selėną panaši ir "Sinjoros su katėm" novelės Aurelija Vaidilaite, "klusniai sekusi" mylimojo Džordžo nurodymus Romoje. Ji, savarankiška mergina, "niekad nesijautė kalta, patekusi į jo lovon". Tačiau, pastebėjusi Džordžo "išsukiančią šypseną" prancūzei, kuri žvalgydamasi "akimis ieškojo Džordžo", ir išgirdusi ploną balselį viduje — "aš nežinau, ką reikiška pavydas", visdėlio pasiduoda naujam jausmui ir, palikusi Džordžą, seka paskui klaidžiojančią katę. Už Livijos gyvenvietės "Magna Mater, Ephesus" įrašas sujūdiną visą vidų, atgamina praeitį, ir ji nusilenkia Kibelei, žemės deivei: "Aurelija dabar žinojo, ką daryti. Atvykusi į Romą jaunos amerikietės — lietuaitės kevalė, ji turi susigrąžinti Didžiosios Motinos kunigės stotą". Persikeitusi Aurelija palieka Romoje Džordžą, nubaudusi kaip deivę neištikimą piemenį Attį.

Kaip Selėną balso ir smuiko dueto, taip Aureliją Didžiosios Motinos kunigės stoties idėjos lengvai užplodo tariamosios meilės tuštuma.

Vertikalinė rašytojo linija, iki šiol kilusi nuo veikėjų jaunystės klaidų ir susirastų idealų augtumas, staiga užlūžta. "Dangūs tuštėja, dangūs pildosi" novelės Danguolės susigūžia: mokinukės susižavėjimas portorikiečių Tony atsimuša į tradicinės motinos Adelės stabdį. Nesulaukusi pritarimo ir supratimo, motinos įteigta katekizuoti ateistų sūnelį Petruką ("Kiek ji pati dar tiki, į ką?"), rikteli savo suklusimam mokinukui, kad "Dievo nėra", ir palieka jam "bedievio dangaus" iliuziją.

Ir Danguolės, ir Petruko vidaus konfliktai, įsitępę iki kraštutinumo, baigiasi netikėta atomazga. Į tą konfliktą Adelės įpaimiotas Dievas, atrodo, netenka dviejų jaunų sielų.

Užlūžta vertikalinis skrydis, sustabdytas emociniam impulsui pasidavusių veikėjų.

Prabangos pagundos

Vertikalinė skrydžio linija dar žemiau nusvyrą "Tyronė Power ir Martin Pjero plačiajame ekrane" novelėje, kuri iš tikrųjų atitinka autoriaus minimą iš celiuloido padarytą filmą, lengvai gaisro liepsnos sunaikinamą.

Skaistė, atvykusi su motina iš Lietuvos į JAV pas tėvą, nenori nei mokyti, nei dirbti: "Ji atvyko į Ameriką ne savo rožinio veido eikvoti požeminiuose

traukiniuose ir prirūkytose istaigose, bet pasinerti į hollywoodinį liuksusą". Su svyruojančia linija ir ji marmas žemyn: Tyrone Power užhipnotizuota, puola gyvanašliui "perukų magnetui" į glėbį ir po "krūvino aborto" širsta, kai darbininkai ją užkalbina. Lygiagrečiai slenkantis Rodriguez "filmas" baigiasi gauruotu gaisro debesiu.

"Trys psichiatrai pienų lauke" novelė su nė vieno neatpėjama Jūra — "gera medžiaga rašytojui": "Jie galės dėtis viską žinantys, bet jie turės prisipažinti, kad taip nėra, turės pakilti jos paslapčiai jai". A. Landsbergio teisingai pasakyta: skaitytojai susidomėję stebės novelių veikėjų skubėjimą "per lūžtančią ledą" ir galvos, kur ir dėl ko jie taip eratiškai veržiasi su "rašytoju M, besilankančiu N mieste".

Neregėti miestai ir žmonės

A. Landsbergio novelės nėra tradicinės nei turinio, nei struktūros atžvilgiu, o naujos, problematiškos. Raudamas žmonių buities gelmėse, autorius atskleidžia įdomius psichikos sluogsnis, kurie literatūriškai yra nauji ir aktualūs. Vengdamas paviršutiniškumo, įrodo, koks sudėtingas ir paslaptingas žmogus, kurio pažinti net psichiatrai neįstengia.

Rašytojo veikėjai — ir Selėnas, ir Aurelija, ir Danguolė, ir Skaistė, ir net rašytojas M — savo gyvenimo kelių įeikio patys, sudarydami savitą santykių su aplinka ir pasauliu. Patys išgyvendami gyvenimo pakistą sudėtingą tikrovę, mokėdami didelę kainą, pradeda pažinti neįsivengiamas problemas, stengdamiesi įsiglausti į mislingą laiką ir įvykių slinkti. Jų vidaus konflikte dvi priešingybės: įeikodami savęs, kurdami savo ateitį, visdėlio nori naudotis gyvenimu, pameddami kelią dėl siauro takelio.

Tų veikėjų gyvenimas — tarsi akademines pratybas, kurių eigoje atsimuša į besikeičiančią tikrovę. Viso to įtakoje net gerai žinomos savokos — meilė, ištikimybė, principingumas — taip suniokojamos, kad netenka pirmųkščio spindesio.

Struktūriniu atžvilgiu rašytojas stengiasi atskleisti pilnų vaizdus, griebdamasis aštros, kartais grubios (płg. 8, 34 ar 117 psl.), palyginimais naujauštos kalbos ir turinį išryškinti įvykių gausos. Anglų kritikas D. Holloway priminė, esą žmonės vartoja grubią kalbą tikrovėje, ir būtu absurdiška nevertoti jos realistišnę novelę ar dramoje: "Tačiau iš tikrųjų tikras realizmas realizmo labui yra desperatiškai nuobodus".

Novelių žodynas palyginti turtingas, bet paliktas korektūros klaidų (būrės, stebūklas, senai, šusnis) ir per daug kablelių.

Algirdas Landsbergis, MUZIKA ĮŽENGIAUTĮ IR NEREGĖTUS MIESTUS. Novelės. Išleido "Ateitis". Aplankas Nijolės Palubinskienės. 1979 m., 124 psl. Kaina — \$6.00.

"Merkelis Giedraitis"

nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabių laikų; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:

Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, MI. 48064.

Kaina: \$7.00 minkštasis viršelis, \$11.00 — kietasis.

"Amerika pirtyje" neįsėina iš pirties

VYT. SIRVYDAS

Kai atsiranda dvi priešingos nuomonės apie dalyką, uždavinišys yra nustatyti tiesą. Mūsų literatūros istorijoje susidarė mįslė, kas iš tikrųjų parašė garšiąją komediją "Amerika pirtyje". Turime du kandidatų, du iš valstiečių iškiliusiu broliu — inžinierių Antaną Vilkutaitį ir teisėju-notarų pasidariusį Juozą. Abiejų pusių faktus teko nušvesti straipsniu "Dirvoje" 1977 m. vasario 3 d. ir recenzijoje Juozo dukters Birutės Gedvilienės knygos "Tikrasis Keturakis" "Vienybėje" 1979 m. gruodžio 7, 21 d. d. ir 1980 m. sausio 4 d.

Stasys Barzdukas, atrodo, šito nežinojo, rašydamas priekaištus Pranui Naujokaičiui "Tėviškės žiburio" 1980 m. sausio 31 d. Jis mano, jog yra "abejotini ludininkai, pvz., Amerikoje gyvenę ir Darbininko slapyvardžiu pasirašinęs nežinomas autorius ir Rusijoje gyvenę prof. E. Volteris ir Silvestras Baltramaitis — Žiemkantis".

St. Barzdukui nežinomas Darbininkas, atrodo, be abejojimo, bus buvęs "Vienybės Lietuvninkų" bendradarbis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje įsteigėjas ir jauno Jono Slūpo draugas — bendradarbis Pijus Pašekas. Dr. Juozo Kriaučiūno dėka pavyko iš ALKOS archyvo gauti nuorašą Darbininko rašto "Vienybės Lietuvninkų" (1903 m. 44 nr.). Jame iškeliamas stambus Antano Vilkutaičio, kaip rašytojo, inšas "Vienybės Lietuvninkų" Gulbiniškių Keturakio ir Keturakio slapyvardžiais (šalia kitų). Ten randame ir nedviprasmi pareiškimą, kad Antanas yra komedijos autorius. Darbininkas sako su juo pats susitikęs per vestuves šio tėviškėje (bene 1888 m.). Sako Antanas ruošėsi vykti į institutą Petrapilyje. Darbininko raštas įrodo jį buvus gana augšto išsilavinimo lietuviu, plačių pažiūrų ir nelinkusiu rašyti, ko nežinojo ar kas ant seilės užėjna.

St. Barzdukas, kaip ir B. Gedvilienė, remiasi dr. Kazio Griniaus ir teisninko Petro Leono žodžiais. Jis sako: "Kas kita yra tokie ludininkai, kaip žinomi anų laikų lietuvių visuomenės ir kultūros veikėjai". Visuomenės ir kultūros veikėjais anuomet buvo ir prof. E. Volteris, ir bibliografas Silvestras Baltramaitis, gyvenę Rusijoje. Ir Leonas ten gyveno, 1893-1906 m. eida mas tarnyba tolimame Turkestan Samarkande. Nei St. Barzdukas, nei B. Gedvilienė nepasako, kuo dr. Griniaus rėmėsi, manydamas, kad komedijos autorius yra Juozas, ne jo brolis Antanas.

Turkestane gyvenęs Leonas 1908 m. rašė, kad Antaną autoriu laikyti yra "klaida, kuri man teko pataisyti dar keli metai atgal užsienio spaudoje". Kalba bene apie Darbininko raštą "Vienybėje Lietuvninkų", 1903 m. išspausdintą mirusio Antano nekrologą. Deja, kol kas nepavyko rasti "Vienybės Lietuvninkų" numerių, kuriuose minimasis Leono pataisymas buvo paskelbtas. Įdomus yra Leono pareiškimas: "...iš gyvo pasikalbėjimo su tebegyvenančiu Vilkutaičiu aš žinau, kad jis tos komedijos autorius." Tačiau kiek anksčiau ten pat sako: "autorium šio veikalio yra a. Antano Vilkutaičio brolis, kurio vardo aš dabar neprisimenu". Neišaiškinta, kada, kur ir kokiose sąlygose įvyko minimas Leono pasikalbėjimas su autoriumi, kurio vardo neprisiminė, nors

prisiminė jo brolio Antano. Atrodo, kad autorystę Juozas pradėjo savintis po brolio mirties 1903 m. Be abejojimo, ir dr. Griniaus Juozas buvo žinių šaltinis. Čia reikalinga kitų patvirtinančių žinių, jeigu jų yra.

Prof. E. Volteris matė "Amerikos pirtyje" pastatymą Petrapilyje ir vokiškai išpūdžius pateikė Petrapilio vokiečių laikraščiui "St. Petersburg Zeitung", 1898 m. 43 nr. Autoriumi mini Vilkutaitį be pirmojo vardo. Profesorius tepažinojo Antaną, kurį 1889 m. pasamdė nurašyti viešojo bibliotekoje saugamą Simano Daukanto "Istorija žemaitiška" rankraštį, kurio kun. Aleksandra Burba Plymouth, Pa., prašė. Jis vėliau tą rankraštį įteikė "Vienybės Lietuvninkų" leidėjui Juozui Paukščiui, kuris Antanui užmokėjo 25 rublius ir perleido per savo laikraštį kaip Lietuvos istoriją, o po to išleido ją dviem tomis: pirmą 1893 m., antrą — 1897.

Silvestras Baltramaitis, atrodo, taip pat tepažinojo Antaną Vilkutaitį ir bene padėjo jį, sunkia proto liga susirgusį, iš Kaukazo perkelti į Petrapilio ligoinė, kurioje ir mirė 1903 m. kovo 16 d. Be abejojimo, turėjo rimto pagrindo 1908 m. rašyti "Vilniaus Žinioms" Žiemkencio slapyvardžiu, kad visuomenė privalėtų pasirūpinti Antano kapu Vyborge, nes taip plačiai žinomos komedijos autorių nepridera mums užmiršti. Po to pasirodė ir dr. Griniaus bei Leono liudijimai.

Valia St. Barzdukui "tiesiog stebėtis", kad kažkas nemato "aiškiausių įrodymų", "aiškus" dalyko, kad valsciaus teisėjas — notaras Juozas yra komedijos "Amerika pirtyje" autorius, o ne jo rašius brolis inžinierius Antanas. Ge distubus non est disputandum (dėl skonio nesi ginčijama).

Labai gali būti, kad Juozas, nuvykęs viešėti pas broį į Kaukazą (ir sveikti po trijų operacijų Maskvoje, kur neteko kojos), papasakojo apie įvykį tėviškėje, o Antanas apipavidalino tai komedijoje. Taip linkinta manyti Pranas Naujokaitis ir mūsų Enciklopedija. Tačiau geriausia yra palaukti, kaip pataria B. Gedvilienės cituojamas V. Kubilius Lietuvoje: "Kol neturime savo rankose "Amerika pirtyje" rankraščio (jo likimas nežinomas), kol visi abiejų Vilkutaičių raštai nėra mokslo metodais ištyrinėti dėl dažnybių žodyno, sintaksinės sandaros, intonacijos ir pasikartojančių vaizdų, tol ginčai apie autorystę nebaigti." Atsarga gėdos nedaro.

Šių žodžių rašytojas, kaip senas "Vienybės Lietuvninkų" ir jos įpėdinis "Vienybės" redaktorių narys, linksta laikyti rašlų jį Antaną komedijos autoriumi, o ne nerašlų Juozą, kurio nerašlumu stebėjosi ir mūsų literatūros istorikas kun. Juozas Tumas-Vaižgantas, ir pats Juozas.

Atsiųsta paminėti

I LAISVE, 1979 m. rugsėjis, 76 (113) nr. Lietuvių politikos žurnalas, leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių. Redaktorius — Juozas Kojelis. Administratorius — Jonas Prapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, Ca. 93305, USA. Metinė prenumerata — JAV, Kanadoje ir Australijoje — \$7.00, kitur — \$5.00.

ATEITIS, Ateitininkų Federacijos leidžiamas mėnesinis katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas, 1979 m. lapkritis-gruodis. Šis numeris skirtas IV PLJ Kongresui. Redaktorius — kun. K. Trimakas. Metinė prenumerata — \$9.00. Adresas: "Ateitis", 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA.

Dabartinė KLB švietimo komisija. Iš kairės: Ald. Volungienė, K. Mileris, pirm. V. Stanevičienė, O. Bugailiškytė, D. Trumpickienė, Trūksta D. Pajarskaitės

Nuotr. J. Miltenio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SIMFONINIS ČIKAGOS ORKESTRAS

RAS kandidatų Pulitzerio 1980 m. premijai pasiūlė kompoz. Julij Gaidelį lietuvių Sv. Kazimiero parapijos choro vadovą Brocktone, Mass. Kompozitorių išgarsino 1979 m. kovo 31 d. simfoninio orkestro Čikagoje pirmą kartą atlikta jo "Ketvirtoji simfonija", susilaukus puikaus koncerto dalyvių bei muzikos kritikų įvertinimo. J. Gaidelis yra vienas kūrybingiausių mūsų kompozitorių išviijoje, pernai atšventęs amžiaus septyniasdešimtmetį ir aukštin kūrybinio darbo sukaktį. Dvigubas jubilėjus buvo paminėtas jo kūrinių koncertu ir iškilmingu pobūviu Brocktone. Jo laimėjimais, ypač paskutiniuoju, džiaugiasi Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. P. Sakalys, choras ir visi parapijiečiai.

LOS ANGELES MIESTE, Kalifornijoje, veikia saviveiklinis operos sambūris "Opera West, Inc.", kurio organizacinis reikalus tvarko Rimas Vizgirda, muzikinius — N. F. Domocos ir dirigentas R. Lessingas. Sausio 12-13 d. d. "Fairfax" gimnazijos salėje buvo suvaizdinti du G. Verdi "Traviatos" spektakliai. Antroje spektaklyje Violetos vaidmenį atliko Los Angeles lietuvių sol. Birutė Reivydaite-Dabšienė, Floros Regina Aukshtakalnyte-Kungienė, o chore dainavo Vita Polikaitytė. Alf-redą dainavo negras tenoras F. Winthropas, kurį žiūrovams nelengva buvo įsivaizduoti kaip XIX š. prancūz. Ankstesniuose pastatymuose sol. B. Dabšienė yra atlikusi Mimi vaidmenį G. Puccini "Bohemoje". Pastaruoju metu ji daro ryškiai pastebimą pažangą ir yra išaugusi į lyrinis sopranus su koloratūros atspalviu. "Opera West, Inc." sambūris nori tapti reguliariu saviveikliniu operos teatru. Savo repertuarą jis planuoja papildyti W. A. Mozarto "Užburtąja fleita", G. Puccini "Tosca", J. Strausso "Čigonų baronu", J. Offenbacho "Hoffmanno pasakomis".

DIEVO MOTINOS NUOLATINĖS

PAGALBOS PARAPIJA Klevelande sausio 20 d. popietę pavadino Vilniaus Diena. Visa programa buvo sušiesta su Vilniumi. Didelio dėmesio susilaukė 63 grafikos darbų paroda, apipavidalinta architektė O. Kersnauskos. Jie buvo gauti iš G. Procutos Otavoje ir atstovavo šiems dabartinės Lietuvos grafikams — B. Deneiliutei, G. Didelytei, R. Gibavičiui, G. Gučaiti, S. Ikamui, D. Jonkaitiui, J. Kuzminkui, J. Katieninei, V. Kizanauskui, A. Kmielauskui, J. Labutytai, D. Maželytei, J. Plikionytei, L. Pučkoriutei, K. Ramonui, H. Ratkevičiui, A. Rekašui, A. Skirublytei, A. Sakaliui, A. Švaizui, D. Tarabildinei, R. Tarabildai, V. Valiui ir S. Valiuvieni. Antroje programos dalyje buvo J. Stempušio paruošta Vilniaus vaizdų, deklamacijų, istorinių brošių ir muzikos pynė, kurias išliko D. Staniškienė, apšvietimu bei skaidrių rodymu talkinant M. Juodišui ir A. Miškinui. Skaidres parūpino V. Bacevičius, A. Idzėlis, A. Majorovas ir J. Vysnionis.

II D. KARO ĮVYKIUS vaizduojantis filmas kuriamas Indijos Goa valstijoje. Siame "Jūros vilkų" filme, kurio scenarijų paraudota James Heasor knyga "Boarding Party", pagrindinius vaidmenis atlieka žymieji aktoriai — Gregory Peck, David Niven, Roger Moore, o tarp jų ir Britanijoje gyvenantis Jurgis Mikeilaitis, filmų bei televizijos pasaulyje žinomas kaip George Mikelis.

KUN. PRANAS DAUKNYS, Australijoje leidžiamų "Tėviškės Aidų" redaktorių, gilina studijas Melburno universiteto teologijos skyriuje, kur jam jau yra pripažintas teologijos magistro laipsnis. Šiuo metu jis yra įtrauktas į doktorantų kursą ir ruošia disertaciją teologijos daktorui. Disertacijos tema — "Komunizmo persekiojama religija Lietuvoje. Mokslinis tyrinėjimas Lietuvos Katalikų Bažnyčios jos herojinėje kovojė dėl religijos laisvės bei išlikimo". Plati temos apimtis jam leis iškelti sovietų okupuotos Lietuvos kančias, ten vykstantią rezistenciją.

KLEVELANDO VYRŲ OKTETAS, vadovaujamas muz. Ryto Babicko, uždarame ratelyje Lietuvių Namų repetičių kambaryje sausio 12 d. kukliomis vaizdėmis atšventė savo veiklos 20 metų sukaktį. Pirmasis koncertas Klevelande buvo surengtas 1959 m. spalio 13 d. Dvidešimtmečio minėjimas buvo šiek tiek pavėluotas, matyt, dėl savo vadovo R. Babicko turėtos sunkios operacijos. Visi džiaugėsi jo atgauta sveikata ir vėl pradėtomis repeticijomis. Dabartinėje oktetų sudėtyje tebėra trys pradinio branduolio nariai — R. Babickas, Mečys Aukshtakalis ir Algis Gylis. Jie užpūtė žvakutes ant sukakutinio torto. Oktetui taipgi priklauso vėliau į jį įsijungę dainininkai — Mindaugas ir Gytis Motiejūnai, Valdas Zieduonis, Raimundas Butkus, Romas Zylė ir sol. Irena Grigaliniaitė. Per veiklos dvidešimtmetį oktetas turėjo net 134 koncertus JAV ir Kanados lietuvių kolonijose, gastrolėse nukeliavo beveik ketvirtį milijono mylių. Jo repertuare — 150 dainų, kurias aranžavo pats vadovas R. Babickas. Tarp jų — liaudies bei estradinės dainos ir modernios muzikos kūriniai. Buvo išleistos dvi plokštelės 2.000 kopijų tiražu. Planuojama trečioji, kurioje bus įjungtos naujausios dainos.

M. K. ČIURLIONIO KVARTETAS

išvyko gastrolį į Sibiro miestus, kuriuose per pusantro mėnesio bus surengti net 25 koncertai. Juose R. Siugždinis, S. Kiškis, A. Grižas ir S. Lipičius atliks W. A. Mozarto, L. Beethoveno, D. Sostakovičiaus, S. Prokofjevo, M. K. Čiurlionio, E. Balsio ir J. Širvinsko kūrinius. M. K. Čiurlionio kvartetą šiemet pradėda dvyliktuosius savo veiklos metus.

LENINGRADO LEIDYKLA "AU-

RORA" 10.000 egz. tiražu išleido vilnietės menotyrininkės L. Ramanauskaitės su fotografu J. Poliu paruostą albumą "Modern Lithuanian Stained Glass" ("Modernusis lietuvių vitražas"). Albume yra 120 spalvotų ir nespaltvotų nuotraukų. Pusė tiražo buvo perduota amerikiečių firmai "Control Data Arts".

KAUNO KULTŪROS DARBUOTO-

JŲ profsąjungos mišrus choras "Leliuiai", vadovaujamas A. Petrausko, sausio 27 d. koncertavo Vilniuje. Vilniečiams jis buvo atvežęs N. Martiničono "Naują rytą", C. Sasnausko dainą "Užmigo žemė", L. Povilaicio — "Pasiplūd antelė", J. Gudavičiaus — "Kur giria žaliuoja". Šios dainos teksto autoriumi yra įrašytas J. Vagnaitis. Prie koncerto aprašymo pridėta laisvė kompoz. Konradas Kavockas primena, kad iš tikrųjų dainos tekstas priklauso ne Vagnaičiui, o Ksaverui Sakalauskui-Vanageliui, su kuriuo J. Gudavičius XIX š. pabaigoje susipažino Varšuvos muzikos institute. "Leliuim" koncerte taipgi skambėjo K. Prosnako "Jūra", B. Dvariono "Patarlių" II dalis, W. A. Mozarto "Saulės kantata", G. Verdi "Pilgrimų choras" iš operos "Lombardiečiai", V. Tormio "Rudens peizažas", A. Novikovo "Ei, keliai", R. Paulo daina "Mano gimtinė". Kautiečiams akompanavo vargonininkas B. Vasiliauskas ir mušamųjų instrumentų grupė.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE

sausio 31 d. buvo surengta naujų kūrinių perklausos. Visi jie buvo įrašyti į magnetofono juostas. Televizijos ir radio liaudies instrumentų orkestras, vadovaujamas R. Apavičiaus, atliko R. Žigaičio "Pavasario nuotaikas", V. Montvilos "Džiukiją" ir L. Povilaicio "Aidus". J. Tamulionio "Dienorastis" styginių kvartetui buvo įrašęs M. K. Čiurlionio kvartetą, kurį sudaro — R. Siugždinis, S. Kiškis, A. Grižas ir S. Lipičius. Naujuosius kūrinius recenzavo muzikologas O. Narbutienė.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRAS

šio miesto gyventojus pakvietė į H. Suedermanno "Jono ir Erdmės" premjerą. Šios apysakos dviejų dalių inscenizaciją paruošė B. Vilimaitė, režisavo R. Steponavičiūtė, scenovaidinžius sukūrė dail. G. Klėčius. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai V. Baranauskas ir F. Laurinaitis.

KAMERINIS LIETUVOS ORKESTRAS

KESTRAS, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, sausio 22-25 d. d. surengė penkis koncertus Leningrade. Juose dalyvavo solistai — smuiklininkas G. Kremeiris ir pianistas G. Sokolovas. Buvo atliekami W. A. Mozarto, F. Schuberto, D. Sostakovičiaus, vilniečių A. Senderoso kūriniai. Sausio 28 — vasario 2 d. trys šio orkestro koncertai įvyko Kijeve.

KOMPOZ. EDUARDO BALSIO KŪRINIŲ KONCERTAI

amžiaus šešiasdešimtmečio proga buvo surengti Klaipėdoje, Palangoje, Kretingoje, Telšiuose, Šiauliuose, Kaune ir Vilniuje. Juos užskendė dar vienas koncertas sausio 25 d. Vilniaus meno darbuotojų rūmose. Jis buvo pradėtas kito salėje, kur buvo parodyta poeto E. Miečelaicio žodžiais sukurta ir Lietuvos televizijos filmuota E. Balsio kantata "Saulė žalsči karalėnė", "Adomas nori būti žmogumi". Pirmajam filmui buvo panaudotas to paties pavadinimo E. Balsio baletas, antrajam jis buvo sukuręs muziką. Toliau išraš skambėjo "Dainelė apie pinigų" — Pa-nevežio dramos teatro spektakliui "Volpone" parašytas fragmentas, populiarioji "Habanera" ir estradinė daina "Senas jūrininkas". Baltojoje salėje M. K. Čiurlionio kvartetą — R. Siugždinis, S. Kiškis, A. Grižas ir S. Lipičius atliko ištraukas iš E. Balsio styginių kvarteto, sukurto dar studijų metais, Vilniaus operos sol. S. Jonaitis su pianistu B. Šernaitis — Indrės ariją iš E. Balsio operos pagal H. Suedermanno novelę "Keliuonė ir Tilžė". Šios operos premjera numatoma šį pavasarį. E. Balsys yra vokalinių, instrumentinių ir net estradinių kūrinių kompozitorius. Jis taipgi vadovauja Vilniaus konservatorijos kompozicijos katedrai, ruošdamas jaunuosius kompozitorius. Sukakties proga jam suteiktas Sovietų Sąjungos liaudies artisto vardas.

LAIMONAS TAPINAS

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaauštis; visi nauji kilimai, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų auštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu.

BABY POINT rajone, 6 kambarių atviras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūšys, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$69,900.

JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.

INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.

SCARLETT ROAD - LAMPTON SQUARE, 6 kambarių bendranamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonas; vaizdas į golfo aikštinę pusę, puikus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendranamyje (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautuvų.

NEMOKAMAS IKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555PRANAS KERBERIS
namų 239-5923ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn.	12 %
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	11½ %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų	10 %
Ketvirtadieniais 10-8	pensijų 12 %	
Penktadieniais 10-8	taupomąjį s-tą 10 %	
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tą 11½ %	
Sekmadieniais 9.30-1	depozitų-čekių s-tą 6 %	
	DUODA PASKOLAS IŠ:	
	asmenines 13½ %	
	mortgicijus 13 %	

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupytą dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Pardavime "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

**LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOŠ
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)**PROGRESS**REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Blūdžiū**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

SimonsTELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.**P. ir T. SERVICE CENTRE garažas**

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton
gatvę tiesiog į garažą.• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas**THE PORTRAIT GALLERY**Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Sovietų pavergtų tautų demonstracija Toronte š.m. vasario 9 d. protestuoja prieš Afganistano okupaciją ir reikalauja laisvės seniau sovietų pavergtiems kraštams

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

keisti populiarumu, jeigu tik bus atkreiptas dėmesys į specifinius rinkėjų pageidavimus tokiose provincijose. Primenamas vėlonies konservatorių vado J. Diefenbakerio visus nustebejęs didžiulis laimėjimas Kvebeke, kur dabar konservatoriai yra beveik visiškai išjungti. Jeigu ten galėjo laimėti J. Diefenbakeris, gali ir kiti vadai. Vakarinėse Kanados provincijose liberalams taip pat netrūkdavo atstovų, kol jų vadu nebuvo P. E. Trudeau. Socialistų partija, net ir keisdama savo pavadinimus, visada tebuvo trečiaeilė mažumos partija, niekada neįstengusi įleisti šaknų į visas Kanados provincijas. Ji laimi provincinius rinkimus, bet neturėjo ir neturi jokios galimybės laimėti federacinių.

Min. pirm. J. Clarkas, prieš perduodamas savo pareigas P. E. Trudeau, turėjo pasitarimą su parlamentan išrinktais konservatoriais. Jame buvo užtikrinta tolimesnė jo vadovybė šiai partijai iki sekančios federacinio parlamento rinkimų. Už tolimesnę J. Clarko vadovybę pasisakė užsienio reikalų ministrė F. MacDonald, darbo min. L. Alexander, finansų min. J. Crosbie, sporto min. S. Paproski, izdo tarybos pirm. S. Stevens bei kiti žymieji konservatoriai. Sakoma, kad jiems pritarė ir konservatorių atstovai parlamente. Spaudai teigiama, kad partija ne negalvoja J. Clarko pakeisti kitu politiku, nes neturi geresnio kandidato. Reiškima viltis, kad J. Clarko poziciją kanadiečių akyse sustiprins naujosios min. pirmininko P. E. Trudeau vyriausybės veiksmai.

Vankuveryje posėdžiavo nepriklausomų vakarinės Kanados šalininkai. Seniau jie buvo pasivadinę Nepriklausomų Vakarų Komitetu, bet nesulaukė didesnio dėmesio vakarinės Kanados provincijose. Pernai jie pakeitė karingą šio komiteto įsteigėją ir vadą D. Christie, o savo organizaciją pavadino Tautine Vakarų Draugija, pasirinkdami nuosaikesnę liniją. Daugiausia jie kovojo prieš oficialų dvikalbiškumą, ypač mokyklose, tačiau nesulaukė naujų atskyrimo nuo Kanados šalininkų. Į Vankuverį įvykus susirinkimui, kuris buvo suauktas po federacinio parlamento rinkimų, atėjo tik 45 asmenys, kurių amžiaus vidurkis jau yra peržengęs 50 metų. Minėtoji draugija turi \$1.000 skolas ir turbūt pasieks visišką bankrotą per porą sekančių metų. Šiandien jau beveik nesimato prieklių automobiliams su užrašu: "Laisvė Vakarams!"

Kanados ambasada Maskvoje susilaukė Sovietų Sąjungos keršto dėl trijų sovietų diplomatų, įsivėlusius į špionažą prieš JAV, išstėrimo iš Otavos. Kaip žinome, už tai buvo atšlyginta karinio Kanados attache H. Goldo grąžinimu Kanadon. Tada iš Otavos vėl buvo išprašytas vienas sovietų diplomatas. Dabar Maskva pasirinko originalesnį keršto metodą — iš Kanados ambasados pasitraukė 11 joje dirbusių Sovietų Sąjungos piliečių, tokių pagabinių tarnautojų skaičių sumažindami beveik trečdaliu. Sovietų tarnautojus ambasados skiria specialiai tam tikslui įsteigta agentūra, kuri dabar ignoruoja Kanados amba-

sados prašymą pasitraukusius pakeisti kitais. Be agentūros sutikimo Sovietų Sąjungos piliečių neleidžiama samdyti.

Kanada grąžino Čekoslovakijon iš jos 1968 m. pasitraukusį Vladimirą Pajmą, kuris pradžioje buvo gavęs politinę globą Šveicarijoje. Kanadon atvykęs į Montrealio olimpiadą 1976 m. su trijų savačių viza, Šveicarijone negrįžo ir Kanadoje pasiliko kaip nelegalus imigrantas. 1977 vedė Toronte gyvenančią vieną čekoslovakę, o sekančiais buvo susektas ir suimtas. Tada paaiškėjo, kad Šveicarijoje jis yra apkalintas heroino pardavinėjimu. Šveicarija atsisakė jį priimti, džiaugdamasi, kad pagaliau pavyko atsikratyti narkotikų platintojo. Čekoslovakijos ambasada Otavoje užtikrino Kanados imigracijos pareigūnus, kad V. Pajma nebus uždarytas kalėjime, nes galės pasinaudoti 1977 m. paskelbta amnestija pabėgėliams. Čekoslovakijoje jis yra palikęs atsiskyrusią žmoną ir dukterį. Atrodė, grąžinimą Čekoslovakijon paskatino V. Pajmos įsivėlimas į jaunimo nuodijimą heroinu.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Vilnietyje Lina Kačiūsyte iš tarptautinių plaukimo varžybų Parijūne grįžo su dviem dėmesio vertais laimėjimais. Jau esame rašę, kad 100 metrų plaukime krūtine ji pralenkė pasaulio rekordininkę J. Bogdanovą, šį nuotolį įveikusi per 1 min. 10,48 sek. Trečioji vieta teko kitai jos varžovei S. Varganovai. Itemptai buvo laukiama 200 metrų plaukimo krūtine, kur pasaulinis rekordas 2 min. 28,36 sek. priklausė Linai. Šią rungtį L. Kačiūsyte laimėjo 2 min. 27,54 sek. Rezultatas yra geresnis už jos pasaulio rekordą, bet nebus užskaitytas, nes plaukimas vyko tik 25 metrų ilgio baseine. Antrą vietą iškovojosi S. Varganova su 2 min. 28,08 sek. rezultatu, trečią J. Bogdanova su 2 min. 30,35 sek.

Augščiausios krepšinio lygos antiras pirmenybių ratas užbaigtas Kijeve. Jame buvo kovojama dėl 12-los komandų padalinimo į du šešetukus — pirmąjį ir antrąjį. Pirmasis varžysis dėl aukso, sidabro ir bronzos medalių, o antasis kovos dėl išlikimo augščiausioje lygoje. Į pirmąjį šešetuką lengvai pateko Kauno "Žalgiris", su 16 taškų užėmęs II vietą. Jį pralenkė tik Maskvos kariškų CASK klubas su 21 tašku. Kijeve "Žalgiris" netikėtai nugalėjo CASK klubą 108:107. Tai buvo šešioliktoji "Žalgirio" pergalė prieš CASK iš maždaug 70 lig šiol turėtų susitikimų. Pirmąjį kėlinį žalgiriečiai pralaimėjo 51:58, o antrajame kėlinyje maskviečiai rezultata pagerino iki 81:71. Iki rungtinių baigėms likus 33 sekundėms, 96:94 rezultatu pirmavo CASK. Atrodė, kad jų laimėjimas yra neišvengiamas. Persilaužimas įvyko, likus tik septynioms sekundėms, kai dvi baudas į maskviečių krepšį įmetė V. Masalskis. Rezultatas buvo išlygintas — 96:96. Prateisime rungtynes užbaigtos 108:107 žalgiriečių naudai. Vilniaus "Statyba", stokojuis ryžtingumo, atsidūrė antrojo šešetuko pirmoje vietoje su 11 tašku. Jos proveržis į aukso, sidabro ir

Skautų veikla

• LSS vyčių, vyr. skaučių, gintarių ir budžių sąskrydis rengiamas š. m. rugpjūčio 29 — rugsėjo 1 d.d. Romuvoje. Dalyvaus JAV ir Kanados LSS nariai.

• LSS paskelbus šiuos metus jaunųjų vadovų metais, norima surasti tam reikalui tinkamiausią šūkį. Dėlto skelbiamas konkursas, kuriame gali dalyvauti kiekvienas Brolijos narys. Už įdomiausią šūkį bus skiriama dovana. Šūkio projektus siųsti: v.s. Vytautas Vidugiris, San Nicolas Dr., Poles Verdes, CA 90274, USA.

• A.a. Jonui Aleksai mirus, sesei Dainai ir broliui Ričardui Kalendroms, netekusiems savo senelio, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.

• Artėja Velykos — ar jau žinai ką ir kuo pradžingins, atlikdamas gerąjį darbą?

bronzos medalius buvo sustabdytas, bet jai negresia pavojus iškristi iš augščiausios lygos, nes paskutines dvi vietas užima Talino "Kalevas" su 5 taškais ir Novosibirsko "Lokomotyvas" su 3. Šios dvi komandos yra aiškiai silpniausios lygoje. Joms greičiausiai teks pereiti į žemesnę pirmąją lygą.

Ignalinoje pasibaigė Lietuvos slidinėjimo pirmo rato pirmenybės. Čempionų vardus išsikovojo: 10 km moterų lenktynėse — vilnietė V. Mogenytė, 30 km vyrų — vilnietis K. Milašius. Moterų estafetė 4 x 5 km laimėjo "Žalgirio" slidininkės, vyrų 4 x 10 km — "Nemuno" slidininkai. Po pirmo rato pirmąja nemuniečiai su 309 taškais, pralenkę žalgiriečius, turinčius 283 taškus. Antrajame pirmenybių rate bus slidinėjimo maratonas.

AUSROS ŽINIOS

Krepšinio rungtynės. Vasario 24 d. Prisikėlimo salėje įvyko dvejos krepšinio rungtynės. Ausros jauniai neturėjo didelio vargo laimėti prieš Klevelando Žaibą rezultatu 78:63. (37:32). Ausros komandoje žaidė: V. Gataveckas 33, A. Bazikauskas 9, J. Greičiūnas 12, J. Putrimas 12, A. Vaidila 2, A. Saplys 10, A. Dalinda, E. Slapšys.

Žaibo komandoje žaidė: A. Zylė 14, P. Staniškis 11, A. Miškinis 22, T. Kijauskas 14, G. Barzdukas 2, P. Motiejūnas.

Klevelando Žaibo vyrams neatvykus, buvo pakviesta Scarborough PIPE vyrų komanda. Rungtynės buvo įdomios greitais abiejų komandų prasižėjimais ir krepšiais. Ausros vyrai, S. Zulio ir R. Kaknevičiaus vadovaujami pradėjo vyrauti aikštėje, o S. Zulus ėmė kontroliuoti savo krepšinio lentą ir pirmą puslaikį Ausra baigė 60:37 savo naudai. Antrame puslaikyje Scarborough PIPE stengėsi rezultata išlyginti, bet Ausra neatleido ir rungtynes baigė rezultatu 98:84. Ausros komandoje žaidė: V. Dementavičius 2, C. Dziubas 12, S. Zulus 18, R. Kaknevičius 21, S. Arlauskas 25, R. Underys 2, A. Abramavičius 14, S. Ignatavičius 4.

SLIDININKAMS

Kovo 15, šeštadienį, Moonstone Ski Resort vietovėje Ausra rengia vyrų ir moterų slidinėjimo varžybas šia tvarka: 9 v.r. registracija, 9.30 lygumos varžybos, 12 slalomas, 1.30 didysis slalomas. Po varžybų bus dovanų įteikimas laimėtojams. Dėl informacijų skambinti: Arūnui Gataveckui 766-8311, V. Radžiūnui 769-7391, M. Empakeriui 231-1487, K. Sapockiniui 762-0455 Toronte.

TINKLININKAMS: treniruotė reikalais skambinti vadovui Arūnui Gataveckui 766-8311.

Urho kaina parduodamos SLIDĖS

KNEISSL TWX,	150-180 cm.....	\$75.00
KASTLE Compact,	180 cm.....	\$75.00
ELAN 804,	150-180 cm.....	\$55.00
yra ir užrakty už	\$20.00 — \$30.00	

Skambinti A. Medeliui, Ošavoje, tel. 576-9016, vakarais. Pristatysiu į Torontą.

TRADE WINDS MOTEL10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir
butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas basei-
nas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys,
prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia,
skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgicijų reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkisPirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:	IMA:
12 % už 6 mėn. term. indėlius	13½ % už asm. paskolas
11½ % už 1 m. term. indėlius	13 % už mortgicijus
10 % už 3 m. term. indėlius	15 % už pėrviršo kreditą
12 % už pensijų ir namų planą	(line of credit)
11½ % speciali taup. sąsk.	
10 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta sutaupyt dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454**FLORIDA
REAL ESTATE**

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęrys specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbelis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

PARKSIDE MEAT MARKET335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Prilame užsakymus ir maisto siuntinius iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai
S. ir F. Janavičiai**TIM'S AUTO BODY LTD.**

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Kai JAV mirtingumas širdies priepuoliu (apmirusi audinio sritis, staigiai netekusi aprūpinimo krauju dėl ją aprūpinusių kraujotakos indų užsikimšimo) drastiškai sumažėjo (nuo 1963 iki 1975 ketvirtadaliu), V. Vokietijoje įvyko priešingai: mirčių atvejų skaičius širdies kraujotakos indų liga nuolat kyla — 1956 — 1976 m. nuo 38.000 iki 139.000.

V. Vokietijoje sunkios arterosklerozės srityje, ypač širdies infarkto bei priepuoliu, situacija vis dar nepagerėjo, nežiūrint daugelio pažangos, dėl klaidingų pacientų galvosenos (prof. V. Tobiasch).

Daugelis neturi jokio supratimo arba labai mažai žino apie ligos sukėlėjus — augstą kraujotakos spaudimą, rūkymą, riebalų apykaitos sutrikimą. Dr. E. Kratschmeris mano, kad augstas kraujotakos spaudimas, rūkymo įprotis, perdidelis svoris ir cukrinis diabetas turi būti aiškinami jau mokyklose.

Preventyvinės medicinos prof. S. Heyden iš Duke universiteto JAV-se aiškina, kad mirtingumas širdies priepuoliu JAV-se sumažėjo dėl pasikeitusių maitinimosi įpročių.

Naujas sveikatos supratimas augstesniuose socialiniuose sluoksniuose privedė prie svorio normalizacijos, augšto kraujotakos spaudimo (sumažėjo druskos vartojimas) ir cukrinio diabeto sumažėjimo. Taip pat sumažėjo var-

tojamų riebalų rūšys ir kiekiai. Pvz., kai JAV-se per dvyliką metų pieno ir grietinės vartojimo sumažėjo 19%, kiaušinių — 12%, sviesto — 31%, gyvulių riebalų — 56%, V. Vokietijoje — 29%, sviesto — 26%, gyvulių riebalų — 6%.

Šeštame dešimtmetyje JAV-se rūkė du trečdaliai suaugusių vyrų, o šiandien tik 46%. Prof. Heydeno išvada: širdies kraujotakos arterosklerozė nėra mirtina, nes kiekvienas žmogus gali aktyviai prisidėti prie jos išvengimo.

„Kosmos“, 1979 m. lapkritis. Paruošė J. Str.

Kalbėjo, bet daug nutylėjo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Taip kalbėjo kardinolas Laszlo Lekai apie savo lankymąsi Lietuvoje. Toliau jis nusakė savo kelionę į Kijevą ir Žitomirą bei kitas Rusijos šventoves. Savo pasikalbėjimą jis baigia išvada, kad tiek rusų ortodoksų, tiek katalikų Bendrijose tikėjimo centrą sudaro Kristaus prisikėlimas. „Kristus prisikėlė... Ir tikrai prisikėlė! Priskėlė Kristus yra su mumis ir liks su mumis visais istorijos laikais.“

Italų pokalbio vertimas imtas iš vengrų katalikų laikraščio „Uj Ember“ 1979 m. spalio 28 d.

Montrealio „Lito“ valdyba ir komisijos. Iš kairės pirmoje eilėje: J. Jurėnas, sek. A. Kličius, vedėja R. Piečaitienė, pirm. J. Bernotas, narė R. Rudinskienė, vicepirm. A. Vapšas, narys R. Išganaitis; stovi kredito komisijos nariai — J. Kibirkštis, J. Adomonis, V. Piečaitis, revizijos komisijos pirm. B. Niedvaras, valdybos narys B. Bulota, rev. komisijos nariai J. Šiaučius, K. Toliušis

TORONTONT

Estijos nepriklausomybės šventės proga „Toronto Star“ 1980. II. 28 išspausdino ilgą Margos Raudsepp laišką antraste „Estonians will never be silenced“. Jame išdėstyti praeities faktai ir pabrėžiamas estų ryžtas laimėti prarastąją nepriklausomybę.

„Latvija — Amerika“, latvių savaitraštis, 1980 m. 8 nr. išspausdino gana platų aprašymą apie Vasario 16 minėjimą — priėmimą, surengtą KLB valdybos Priskikimo salėje, ir KLB Toronto apylinkės valdybos — Anapilio salėje. Aprašymo autorė yra ponė V. Sidars, dalyvavusi lietuvių suruoštamame priėmime kitiataučiams.

Ukrainiečių savaitraštis „Novij Sliach“ (Naujas Takas) 1980. III. 1 išspausdino ilgą aprašymą Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimo, surengto lietuvių komiteto Toronto un-te. Jo autorė Vera Ke, dalyvavusi tame minėjime, pateikia truputį Vilniaus istorijos, primindama, kad jis buvo įsteigtas Gedimino, bet ilgainiui pateko lenkų kultūros įtakon. Jo praeitis esanti iš dalies panaši į Lviso. Autorė, aprašiusi akademinę programą, ypač šiltai atsiliepė apie pianistą Vyta. Smetoną ir pridėjo jo nuotrauką.

Aukotojai. A. A. brolio Viktoro Alseikos atminimui D. Zulu-nienė paukojo „T2“ \$17. — A. A. Alfonsui Kalmatavičiui mirus, vietoje gėlių Zita ir Pranas Sakalai „T2“ paukojo \$10. — A. A. O. Rinkevičienės atminimui vietoje gėlių „T2“ paukojo \$25 M. ir S. Kojeliai.

Daugiakultūrė Ontario taryba, kuriai pirmininkauja Y. Szymko, padidinta iki 57 narių, pakviesti iš įvairių tautybių bei organizacijų. Iš lietuvių paskirta adv. J. Kuraite. Anksčiau kurį laiką lietuviams atstovavo Irena Sernaitė-Meiklejohn. Šios tarybos praplėtimo proga Ontario premjeras sukviėta spaudos konferencija parlamento rūmuose vasario 25 d. Jon buvo pakviesti ir etninės spaudos bei įvairių organizacijų atstovai. „T2“ redakcija šį valdžios kvietimą į konferenciją gavo tik vasario 28 d., nors buvo išsiųstas vasario 19 d.

„Mūsų Pastogė“, Australijoje leidžiamas lietuvių savaitraštis, š.m. 7 nr. rašo apie torontietę mokytoją Silviją Marcinkutę, atvykusią su grupe kadaniečių mokytojų laikinai dirbti Australijos mokyklose. „Tai ypatingai maloni viešnia, švariai kalbanti lietuviškai ir giliai sąmoninga lietuvaite. Gyvendama Toronte, ji penkerius metus iki išvykimo į Australiją vadovavo tautinių šokių grupei „Atžalynas“. Dalyvavo Vasario 16 minėjime Sydneyje ir buvo maloniai nustebinta sutikusi tiek daug lietuvių. Susipažino su eile lietuvių, ypač su jaunuimais, ir greičiausiai, kiek sąlygos leis, įsi-jungs į lietuvišką gyvenimą. Sveikiname viešnią ir tikimės, kad ji Australija neapsivils.“

Tarptautinis festivalis rengiamas Toronto universitete š. m. kovo 14, penktadienį, nuo 10 v. r. iki 6 v. v., Tarptautiniame Studentų Centre (33 St. George St.). Programoje: paroda, muzika, šokiai. Įvairių tautų valgiai bus gausiai nuo 11.30 v. r. iki 1.30 v. p. Vakarinė festivalio programa bus 8.15 v. v. Faculty of Education auditorijoje, 371 Bloor St. W. Įėjimas — \$2.00. Telefonas informacijai: 978-6617.

Kanados vyriausybė skiria lėšų meno grupėms ir solistams, koncertuojantiems kitose valstybėse. Pastaruoju metu tiem reikalams paskirta \$60.000 penkiolikai vienetai. Kreiptis į Department of External Affairs, Bureau of International Cultural Relations. Informacijas teikia Kristyna Chelminska, Cultural Affairs Division, Ottawa, tel. (613) 992-9307.

Kanados lenkų laikraštis „Zwiakowiec“ 1980 m. 14 nr. išspausdino informaciją didaka antraste „Soviniški lietuviai apie lenkus“. Joje cituojami „T. Žiburiai“ (1979 m. lapkričio 29 d.), kuriose buvo išspausdinti rašiniai „Persekiojami Gudijos lietuviai“. Jame iškeltos gudų ir lenkų skriaudos lietuviams. Minėto lenkų laikraščio korespondentas Kaz. priduria: „Kaip matome, lietuvių spauda puoselėja neapykantą lenkams“. Esą jie nesiskaito su faktais, juos pa-lenkia savo poreikiams. I tai atsiliepiant pažymėtina, kad minėtas rašinys, išspausdintas „T. Žiburiuose“ yra dalis Gudijos lietuvių skundo, pasirašyto 246 asmenų ir įteikto kompartijų sekretoriams — Gudijos ir Lietuvos. Tekstas paimtas iš pagrindinio „Aušros“ 16 (56) nr. Tai dokumentas, paremtas faktais, kuriais abejoti nėra jokio pagrindo. Sovinizmu kaltinti galima tik skriaudėjus, o ne skriaudžiamuosius lietuvius.

Papildomai pranešama, kad M. Lietuvos Moterų Draugijos surengto šiuoipinio loterijoj dailinių dovanotus paveikslus laimėjo: A. Tamošaitienės (tris kūriniai) — p. Serelienė, p. Montvila, M. Žyvatkauskienė, H. Zmuidzinienė — V. Anysienė, J. Dągio — I. Kairienė.

Ontario Meno Taryba (Ontario Arts Council) atsiuntė raštą „T2“ redakcijai, kuriame sakoma, kad pastaruoju metu įvairių menininkų ir meno organizacijų paskirstė \$1,924,638. Paramą gavo 572 menininkai ir 302 meno organizacijos. Šiais biudžeto metais numatoma paskirstyti \$11.700.000 meno reikalams. Pridėta paramos gavėjų sąrašas lietuviškų pavardžių nematyti, bet yra įvairių tautybių pavardžių. Pvz. rašytojų sąrašą yra Anita Krumins, Kati Reikai, Marta Zaborska ir t.t. Jie gavo po \$4000 savo projektams. Ontario Meno Tarybos adresas: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Informacijas teikia Barbara Sheffield, (416) 961-1660.

Nauja knyga apie Lietuvą „Land of Crosses“, parašyta anglikonų kunigo Michael Bourdeaux, jau pasiekė Torontą (antra siunta). Tai gerai dokumentuotas leidinys apie dabartinę būklę Lietuvoje ir jos tikinčiųjų kovą už žmogaus teises bei religijos laisvę. Jis gausiam abiejuose paparpių spaudos kioskuose. Kaina — \$7.00. Norintieji šį leidinį gauti paštu prašomi kreiptis šiuo adresu: V. Matulaitis, 44 Longburn Dr., Apt. 506, Weston, Ont.

„Paramos“ kredito bankui Toronte, paskyrušiam Augstiesiems Lituanistiniams Kursams \$100, tarsi lietuvišką ačiū. Pinigai bus panaudoti einamoms sąskaitoms apmokėti.

Vedėjas Salpos grupė „Daina“ dėkoja Tėvams pranciškonams už leidimą daryti rinkliavą vasario 24 d. Priskikimo šventovės prieangyje pamaldų metu. Surinkta \$392.85. Nuširdus ačiū aukotojams. Tai pagrausins Vėlykai laukius mūsų brolių bei sesių Vokietijoje ir kitur, ypač tų, kuriuos slepia senatvė ar liga. Jie džiaugiasi, kad Kanados lietuviai jų neužmiršta.

M. F. Yokubynienė Toronto miesto savivaldybės kasmet skiria lėšų kultūrinėms organizacijoms. Yra sudaryta speciali meno taryba (The Toronto Arts Council), kuri svarsto prašymus ir pateikia savo rekomendacijas miesto tarybai. Prašymai paramai gauti turi būti paduoti iki š.m. kovo 31 d. Tam reikalingi reikiami užpildyti specialūs blankai penkiuose egzemplioriuose ir įteikti City Clerk, Second Floor, City Hall, Toronto, Ont. M5H 2N2. Informacijas teikia Mrs. Edna Bampton tel. 367-7715. Miesto savivaldybės paskelbtame pašalų sąraše, kurį 1979 m. rekomendavo paramos skyriaus miesto valdybai, yra ir viena lietuvių organizacija, būtent, Toronto Lithuanian Senior Citizens Inc. Ji prašė \$8000, rekomenduojama skirti suma — \$1000. Pridėta pastaba: „Siūloma šiai organizacijai kreiptis į kitas valdžias, prašant lėšų kultūrinėms reikalams“.

„Toronto Star“ 1980.II.28 išspausdino ilgą rašinį apie buvusį švietimo vadybos ir miesto savivaldybės narį Harold Menzies ir pridėjo nuotrauką vieno rinkiminio plakato, kuriame balsuotojai kviečiami nebaluoti už komunistų kandidatus ir remti jį (Menzies), kovojantį prieš komunizmą. Tame 1948 m. plakate kviečiama prisiminti sovietų pavergtus kraštus, jų tarpe ir Lietuvą. Vėliau H. Menzies, jau būdamas išrinktas miesto valdybos nariu, balsavo ir už kaikiuriuos komunistų pasiūlymus. Dabar H. Menzies yra 78 m. amžiaus, bet vis tebesidomi politika.

HOME INCOME TAX
J. L. Sulimierski
10% NUOLAIDA PENSININKAMS
2290 Bloor St. W. Du blokei į vakarus nuo Runnymede
Tel. 769-4558

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
A. KARKIENĖ
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAMALDOS SEINUOSE

Seinų apylinkėje esu gyvenusi 40 metų. Ten tebėra mano giminės ir gausūs pažįstami. Visi kalba lietuviškai, ta kalba myli ir už ją kovoja. Tenai nėra fondų lietuviškos išlaikymo, bet lietuviškumas tebėra gyvas.

Kaip žinoma, iš Seinų bazilikos lietuvių kalba nustumta į mažą vokiečių bažnytelę, kuri nepriklauso lietuviams. Gali atsirasti vokiečiai ir ją atsiimti. Krikštai, laidotuvės, jungtuvės atliekamos tikiai lenkų kalba. Lietuviai nesutinka su tokia tvarka ir po lenkiškų pamaldų bazilikoje gieda lietuviškas giesmes 15 minučių, nepaisydami draudimo. Daug kartų buvo prašytas ir vyskupas, ir klebonas leisti lietuviškas Mišias bazilikoje, bet veltui. Jų atsakymas — visi supranta lenkiškai.

Lietuviai, kurie kovoja už lietuviškąs pamaldas Seinų bazilikoje, kartais vadinami triukšmautojais, kurstomais komunistų. Bet iš tikrųjų jie nėra tokie. Tai tikri lietuviai, kurie kovoja už savo teises.

Daug kartų teko būti Seinų bazilikoje per atlaidus. Tuo metu klebonavo a. a. kun. Stasevičius. Po lotyniškos Sumos jis atidarė tabernakulio dureles ir užgiedojo „Garbinkime...“ ir „Sventas Dieve...“ (suplikacijos). Tais laikais krikšto, jungtųjų ir kitos apeigos buvo atliekamos lietuvių kalba. Kodėl gi šiandien to nėra? Jeigu civilinė valdžia tai draus, klebonas Rogovskis sakytų, kad valdžia neleidžia. Bet civilinė valdžia to nedraudžia. Lietuviai tai yra labai skaudu.

Mes visi norim gerų santykių su lenkais, bet kartu reikalaujame gerbi-ti mūsų teises. Negalime sakyti, kad visi lenkai yra blogi. Tegu lenkas būna lenku, o lietuvis lietuviu. Nereikia norėti, kad lenkas kalbėtų „Tėve mūsų“, o lietuvis „Ojciec nasz“. Dvasinė valdžia turėtų žiūrėti teisybės, o ne lenkybės. Kaip anais laikais buvo pakankamai visos lietuviškam žodžiui Seinų bazilikoje, taip turėtų būti ir dabar.

Seinietė

SKIRTINGOS NUOMONES

1979 m. gruodžio 1 d. Toronte įvykęs Kanados Lietuvių Fondo narių metinis susirinkimas praėjo labai ramiai ir gražiai, bet kaikiurie susirinkimo dalyviai išsiskyrė net su labai skirtingomis nuomonėmis. Galėjo būti plačiau panagrinėtas fondo palūkanų paskirstymas, nes dabar jos suskaldomos į daug mažų pašalpų, nieko negauna mažesnis lietuviškos salelės, neturintios šeštadienių mokyklų ar meno ansamblių, nors kai-

kurios iš jų yra parėmusios fonda gana didelėmis sumomis. Be to, pamirštami kaikiurie šelptini ar paramos reikalingi dalykai. Stai, kad ir vienam fondo įgalotinių užsiminus neturimo lietuviško techninių terminų žodyno reikalingumą, ypač kad gyvename daugybės išradimų ir įvairių naujenybių eroje, atsirado vienas gduroliis nuraminęs, kad toks žodynas jau yra sovietinėje Lietuvoje... Čia jam reikėjo priminti seną pasakymą: už marių veršis kainuoja kapelka, o jo atgabenimas — rublį! Nevisi norėtų nusižeminimo bandant tokį žodyną išsirašyti per sovietinę agentūrą Toronte. Spaudoje matome verkslenimus dėl kalbos darymo angliškais barbarizmais, o tai įrodo tokio žodyno reikalingumą! Jeigu JAV Lietuvių Fondas davė \$1000 premiją už poezijos knygą „Rubajatai“, tai mūsiškis fondas galėtų suorganizuoti tokio žodyno finansavimą.

Jurgis Gediminėnas

BALTIEJI ROMAI

Stripsnyje „Lietuvių Baltuosiuose Rūmuose“ „T2“ 1980. I. 31 autorius sako: „Su prezidento Carterio atėjimu į Baltuosius Rūmus lietuvių lankymasis, sakykime, toje 'pasakų pilyje' pasidarė gana dažnas“. Ir toliau primename, jog su mūsų tautiečiais „kalbasi augstieji šios šalies pareigūnai, kurie ir įtaigoja tolimesnę Amerikos užsienio politikos kryptį“.

Visiškai sutinku su autoriumi dėl tos „pasakų pilies“, nes „pilyje“ sekamos pasakos (mūsų nelaimė!) dažniausiai yra suprantamos kaip realybė. Tragiška tik, kad apvertkiami Amerikos užsienio politikos būklė vis dar yra įtaigojama tų pačių pasakų sekėjų...

V. Semaška, Miami, Fla.

SOLISTE SKOTIJOJE

Skotijoje sutikau lietuvių kaip niekur kitur — būtų galima knygą apie juos parašyti. Londono lietuviai taip pat mažai apie juos žino. Lietuviška spauda jiems beveik nežinoma. Net ir „Europos Lietuvį“ tik maža grupelė teskaito. Žmonės mieli, bet visų užmiršti. Skotų spauda paskutiniu metu pradėjo jais domėtis arba, teisingiau sakant, trečios kartos jaunuoliai, nors lietuviškai nė žodžio nemoka. Aš daug tokių sutikau koncerte — po parodos. Jie mane prašė jų nepamiršti, pasakyti kitiems apie jų buvimą Skotijoje ir priminti, kad jie laukia menininkų iš visur.

Gina Capkauskienė

Šypsenos

Tokio nesulauksi!

Rūta parneša gimnazijos baigimo pažymėjimą su geriausiais pažymiais. Tėvas, sveikindamas dukrą, klausia, kokie jos planai ateitai?

— O, aš turiu aiškius planus, tėte, — didžiuojasi Rūta.
— I tuos planus įeina ir seimos susikūrimas?
— O, taip, tėte! Aš nusistačiau tekėti už tokio vyro, kuris yra be galo geras ir visuomet apgalvoja, ką daro.
— Dėl Dievo, Rūtele, ar nori senmerge likti?

Kurmis

Mokytoja (per gamtos pamoką): Kurmis yra tiek edrus žvėriukas, kad kasdien suėda tiek, kiek jis pats veria.

Mokinė: Panele mokytoja, bet iš kur kurmis žino, kiek jis sveria?

Parinko Pr. Alš.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

W. G. DRESHER

DRESHER-BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).
Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
E. CELEN — I. DREŠERIENĖ

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Pranešame,

kad nuo šių metų vasario 17 dienos

Toronto Lietuvių Namų sekmadienį popiečių maisto paruošimui ir svečių aptarnavimui Lietuvių Namų valdyba

pakvietė patyrusių ir žinomą šeimninę

J. BUBULIENĖ

Kviečiame visus atsilankyti į Lietuvių Namus ir maloniai praleisti sekmadienio popietes.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškus knygu, plokšteili, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

All Languages Service

NOTARIZUOTI VERTIMAI

IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ

361-0303

SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• Apartamentai • Prekybos pastatai
• Rašinių pastatai • Ūkiai • Žemė namų telefonas
VACYS ŽIŽYS (416) 221-3305
Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Gavėnios metu kiekvieną penktadienį, 7.30 v. vakaro, pamaldos.

— Praėjusį sekmadienį paminėta Tikinčiosios Lietuvos diena. Speciali rinkliava paremti Lietuvoje persekiojamiems tikintiesiems daroma vokiečiai, kurie surenkami sekantį sekmadienį pamaldų metu.

— Tikiybės pamokos vaikams — sekmadieniais 10 v.r. klebonijos posėdžių kambary.

— Anapilio Moterų Būrelis tęsia didžiojo kilimo audimą. Norima užbaigti prieš vasaros atostogas. Šiuo kilimu, pagal dail. A. Tamošaitio projektą, norima papuošti Lietuvos Kankinių šventovę.

— Parapijos skolos mažinti aukojų \$900 B. Sergautis (Florida, JAV); po \$100: V. Jurevičius, R. V. Akelaitis, J. Dervaitis (St. Catharines).

— Pamaldos: šį penktadienį, 7.30 v.v., už Kasperavičių mirusius; sekmadienį, 10 v.v., už a.a. Mečį Senkevičių, 11 v. už a.a. Adelę ir Bronių Simkevičius, a.a. Mykolą Gvildį ir a.a. Marcelę Bacevičienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį, 9.45 v.r., pamaldos, 1980 m. par. tarybos įvedimas, sekmadienio mokykla. Antras parapijos tarybos įvedimas bus anglų pamaldose, po kurių įvyks tarybos priėmimas pas Sukauskus, 26 Landron Cr., Westone.

— Choro repeticija numatyta pirmadieniais 7.30 v.v.

— Kovo 12 d., 8 v.v., par. tarybos posėdis šventovės patalpose.

— Savo maldose prisiminkime visus: ligonius, už tėvynę kenčiančius Kanadoje, Lietuvoje bei plačiame pasaulyje.

Lietuvių Namų žinios

— LN metinis narių susirinkimas — kovo 16, sekmadienį, 3 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje. Nariams išsiųsti pranešimai su susirinkimo darbotvarka. LN nariai, pakeitę gyvenamą vietą, maloniai prašomi nedelsiant pranešti naują adresą LN raštinei.

— Sekmadienio popietės maistas ir patarnavimas yra žymiai pagerėjęs ir tuo naudojasi didesnis svečių skaičius. Seimininkė J. Bublėnė praneša, kad šį sekmadienį, kovo 9, bus paruošti pietums skanūs bulviniai blynai.

— LN bibliotekos vedėjas V. Katelė praneša, kad yra nupirktas naujų knygų.

— KLB Toronto apylinkės valdyba sekmadienį, kovo 9 d., 3 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje rengia madų parodą ir "Miss Vilnius" pristatymą.

— Praėjusio sekmadienio popietėje dalyvavo 200. Svečių knygoje pasirašė: Juozas Sarapnickas iš St. Catharines, p.p. Vaštokai iš Madoc, W. Chapman iš Madoc, p. Klupšienė iš JAV, S. ir A. Petkevičiai iš Hamiltono, prof. H. Jamny iš Sirijos.

JIESKOME europiečiams pirkėjams apartamentu, komercinių pastatų ir ūkių. Skambinkite arba rašykite V. Vaciuui Žiūriui (įstaigos tel. 416-233-3323, namų — 416-221-3305), c/o Frank Barauskas Ltd., Realtor 3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkines antklodes (kaldras) ir pagalves bet kokio dydžio ir rūšies. Tel. 787-9021 Toronto.

PARDUODAMAS pusantur metų senumo 3-jų miegamųjų vienaaukštis namas su dideliu medžiais apaugusiu sklypu, Wasaga Beach. Iš akmenų statytas židinytis. Statant turėta mintyje energijos taupymas. Namas statytas pagal užsakymą ypatingai gerame lietuvių gyvenamame rajone. Savininkas išsikelia ir turi parduoti. Skambinti tel. (416) 823-4950 Mississauga, tarp 8.30 v.v. ir 4.30 v.p.p. savaitės dienomis, arba tel. (705) 429-2198 vakarais ir savaitgaliais.

DARAU PORTRETUS iš senų nuotraukų ir fotografuoju vestuves bei kitus pobūvius. Skambinti po 6 v.v. B. Tarvydas. Tel. 533-1864 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Ivaizdus progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtušės, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį, minint Tikinčiosios Lietuvos Dieną, buvo atšvesta ir Šv. Kazimiero šventė. Pamokslus sakė kun. Iz. Grigaitis.

— Ruošiasi tuoktis Carol Levišauskaitė su Mark Pearson. — Arūnas Sabaliauskas ir Domenica Acton susituokė mūsų šventovėje.

— Religinė Lietuvos šalpai surinkta \$2,888.00.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Lankomi seneliai ir ligoniniai. Vakare 7 v. stacijos ir Mišios.

— Mišios su ligonių maldom — kovo 6, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Vadoaus kun. Jonas Bacevičius, OFM.

— Rinkliava parapijos skoloms mokėti — šį sekmadienį, kovo 9.

— Metinis parapijos susirinkimas kovo 16 d., po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Į parapijos tarybą bus renkama 10 asmenų. Nominacijų komisija, kuriai yra pavesta paruošti į tarybą kandidatuojančių parapijiečių sąrašą, sudaro E. Sudikas, I. Žemaitienė ir St. Prakapas.

— KLB Moterų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks kovo 9 d., po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje. Programoje — kun. B. Pacevičiaus paskaita: "Moteris Evangelijos istorijoje". Po paskaitos — cinamiejų reikalai ir kavutė. Viešnios ir narės kviečiamos dalyvauti.

— Rekolekcijos, kurias ves kun. dr. F. Jucevičius, prasidės kovo 17 d.

— Specialius susikaupimus ir pasirušimas Susitaikymo sakramentui su privacia išpažintimi ruošiamas šeimoms ir jaunimui kovo 12, trečiadienį, 7 v.v.

— Naujam pianinui pirkti aukojų: C. B. Joniai \$150, V. O. Jurkos \$100, B. P. Sapliai \$50, A. D. Bajoriniai \$30, J. G. Baltaduoniai \$30, V. B. Endzeliai \$20, G. Virbickienė \$20.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Emiliją Merkevičienę, užpr. B. Vaitiekūnienė, 8.30 už Oną Plioplienių, užpr. A. Plioplys, 9 v. už Oną Ivanauskienę, užpr. J. V. Vingelį, 9.20 už Oną Ališauskienę, užpr. J. Z. Didžbalai; sekmadienį 8 v. už Antaniją Dubinkienę, užpr. L. J. Jucaičiai, 9 v. už Adolfą Sapoką, užpr. A. E. Sudikai, 10 v. už Stasį Senferą, užpr. M. Senferienę, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Fabricijų šeimos mirusius, užpr. M. Gertienę.

— Tėvynės Lietuva, kovo 2 buvo išpuodingai paminėta abiejose lietuvių katalikų šventovėse Toronto. Ta intencija buvo laikomos pamaldos ir renkamos aukos Lietuvos tikinčiųjų reikalam. Torontiečiai gausiai aukoję. Maloni staigmena buvo prieš pat Tikinčiosios Lietuvos Dieną gautas Nijolės Sadūnaitės laiškas iš Sibiro. Jis buvo perskaitytas visose lietuvių šventovėse (ir evangelikų) pamaldų metu. Šis laiškas bus išspausdintas "TŽ".

P. Amerikos lietuvių jaunimo grupės "Ažuolynas" ir "Žibutės" Toronte koncertuos kovo 8, šeštadienį, 7.30 v.v., Central Tech mokyklos auditorijoje, kovo 9, sekmadienį, 3 v.p.p., Scott Park mokyklos salėje Hamiltone. Apie šias meno grupes iškvieta R. Kučienė, viena iš koncerto organizatorių, rašo:

"Ažuolynas" yra pati geriausia tautinių šokių grupė P. Amerikoje, šokanti ne tik lietuviams, bet ir svetimauciams. Už tautinį šokį Rugučius, šokamą su dalgiais ir varpomis, tautiųjų festivalyje gavo iš Urugvajaus prezidento žmonos simbolinį senojo Montevideo miesto vartų raktą. Prieš išvykdam į koncertams į S. Ameriką, turėjo labai didelį sėkmingą koncertą Montevideo miesto teatre kitataučiam. Keturių dienų prieš koncertą nebuvo galima gauti bilietų. Bilietus išpirko per tris dienas. Grupei vadovauja dr. Alfredas Stanevičius. — "Žibutės" yra gražiai užsirekomendavę dainuojantis vienetas, vadovaujamas dr. Jono Simanasko. "Žibutės" atsisveža įvairių repertuarą keturiomis kalbomis."

— Tėvynės Lietuva, kovo 2 buvo išpuodingai paminėta abiejose lietuvių katalikų šventovėse Toronto. Ta intencija buvo laikomos pamaldos ir renkamos aukos Lietuvos tikinčiųjų reikalam. Torontiečiai gausiai aukoję. Maloni staigmena buvo prieš pat Tikinčiosios Lietuvos Dieną gautas Nijolės Sadūnaitės laiškas iš Sibiro. Jis buvo perskaitytas visose lietuvių šventovėse (ir evangelikų) pamaldų metu. Šis laiškas bus išspausdintas "TŽ".

P. Amerikos lietuvių jaunimo grupės "Ažuolynas" ir "Žibutės" Toronte koncertuos kovo 8, šeštadienį, 7.30 v.v., Central Tech mokyklos auditorijoje, kovo 9, sekmadienį, 3 v.p.p., Scott Park mokyklos salėje Hamiltone. Apie šias meno grupes iškvieta R. Kučienė, viena iš koncerto organizatorių, rašo:

"Ažuolynas" yra pati geriausia tautinių šokių grupė P. Amerikoje, šokanti ne tik lietuviams, bet ir svetimauciams. Už tautinį šokį Rugučius, šokamą su dalgiais ir varpomis, tautiųjų festivalyje gavo iš Urugvajaus prezidento žmonos simbolinį senojo Montevideo miesto vartų raktą. Prieš išvykdam į koncertams į S. Ameriką, turėjo labai didelį sėkmingą koncertą Montevideo miesto teatre kitataučiam. Keturių dienų prieš koncertą nebuvo galima gauti bilietų. Bilietus išpirko per tris dienas. Grupei vadovauja dr. Alfredas Stanevičius. — "Žibutės" yra gražiai užsirekomendavę dainuojantis vienetas, vadovaujamas dr. Jono Simanasko. "Žibutės" atsisveža įvairių repertuarą keturiomis kalbomis."

— Tėvynės Lietuva, kovo 2 buvo išpuodingai paminėta abiejose lietuvių katalikų šventovėse Toronto. Ta intencija buvo laikomos pamaldos ir renkamos aukos Lietuvos tikinčiųjų reikalam. Torontiečiai gausiai aukoję. Maloni staigmena buvo prieš pat Tikinčiosios Lietuvos Dieną gautas Nijolės Sadūnaitės laiškas iš Sibiro. Jis buvo perskaitytas visose lietuvių šventovėse (ir evangelikų) pamaldų metu. Šis laiškas bus išspausdintas "TŽ".

— Tėvynės Lietuva, kovo 2 buvo išpuodingai paminėta abiejose lietuvių katalikų šventovėse Toronto. Ta intencija buvo laikomos pamaldos ir renkamos aukos Lietuvos tikinčiųjų reikalam. Torontiečiai gausiai aukoję. Maloni staigmena buvo prieš pat Tikinčiosios Lietuvos Dieną gautas Nijolės Sadūnaitės laiškas iš Sibiro. Jis buvo perskaitytas visose lietuvių šventovėse (ir evangelikų) pamaldų metu. Šis laiškas bus išspausdintas "TŽ".

Jaunučių ateitininkų susirinkimas. Kviečiame visus jaunučius ateitininkus — berniukus ir mergaites dalyvauti susirinkime sekmadienį, kovo 9, 11.30 v. r., Muzikos studijoje, Prisikėlimo parapijoje.

Jaunučių globėjos

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

VISUS LIETUVIUS MALONIAI Kviečiame DALYVAUTI PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO KONCERTE

PROGRAMĄ ATLIKS: Argentinos lietuvių dainos vienetas "Žibutės" ir Urugvajaus tautinių šokių grupė "Ažuolynas" — iš viso 39 asmenys

Įėjimas — \$4.00, \$5.00, \$6.00, \$7.00. **Bilietai gaunami:** kasdien nuo 10 v.v. — 6 v.v. Lietuvių Informacijos Būstinėje (1613 Bloor St. W., V. Daugino įstaigos patalpose); tel. (416) 534-1444; sekmadieniais — Lietuvių Namuose pietų metu ir parapijose pamaldų valandomis. Visos vietos rezervuojamos iš anksto.

HAMILTONE P. Amerikos lietuvių jaunimo KONCERTAS — kovo 9, sekmadienį, 3 v.p.p., SCOTT PARK MOKYKLOS AUDITORIJOJ.

Visus iš toli ir arti kviečia dalyvauti — KLB KRAŠTO VALDYBA

kovo 8, šeštadienį, 7.30 v.v., Toronto Central Technical mokyklos auditorijoje (Bathurst-Harbord gatvių sankryžoje)

PAVASARIS "VILNIUJE"

KLB Toronto apylinkės vadovybė šių metų

kovo 9, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje

rengia

pavasario-vasaros

MADŲ PARODA

• "MISS VILNIAUS" PRISTATYMAS

• VAISĖS • LOTERIJA

• Pelnas skiriamas "Vilniaus" paviljonui įrengti tautiųjų savaitėje Karavane

• Įėjimas — \$5.00 • Bilietai gaunami: Prisikėlimo bankelyje, Lietuvių Namų raštinėje, Adomonio "Electrolis", Braemar krautuvėje TD centre

Maloniai kviečiame visą lietuvių jaunimą atsilankyti į

TULSK rengiamą šokių VAKARĄ PASKUTINIS POGO

kovo 15, šeštadienį, 8 valandą vakaro,

Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Vytauto menėje

Veiks baras, gros DJ įvairi muzika

Įėjimas — \$2.50

Visus kviečia gausiai dalyvauti — TULSK valdyba

Sutiktuvės naujojo leidinio "Lithuanian National Costume", kurio autoriai yra dailininkai A. ir A. Tamošaitiai, įvyks kovo 16, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje. Apie leidinį kalbės prof. R. Vaštokas, skaidres rodys A. Tamošaitis. Taip pat bus rodomas spalvotas filmas "Spirits of amber past" apie dailininkų Tamošaičių sodybą bei kūrybą. Filmą paruošė Ramūna McDonald ir Vytautas Petrulis. Dienos metu bus tautinių drabužių paroda. Sutiktuvės rengia ir visuomenę dalyvauti kviečia — Lietuvių Tautodailės Institutas.

"Tėvų ir jaunimo problemos" — tokia tema rengia simpoziumą KLB Moterų Dr-jos Lietuvių Kankinių par. skyriaus Anapilio salėje kovo 23, sekmadienį, tuoj po 11 v. r. pamaldų. Simpoziumo nariais bus psichologas, tėvų ir jaunimo atstovai. Visuomenė, ypač jaunimas ir tėvai, kviečiami gausiai dalyvauti. Po simpoziumo bus vaisės, paruoštos rengėjams.

Kanados Lietuvių Bendruomenės naujai krašto tarybai rinkti sudaryta vyriausia rinkimų komisija: V. Ignaitis, L. Tamošauskas, L. Adomavičius, M. Dambarienė, Algis Seškus. Šia komisija pasinaudos ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga savo tarybos rinkimams. Rinkimai įvyks š. m. gegužės 25 d. (ne 11 d., kaip anksčiau buvo skelbta).

Prisikėlimo kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas įvyks š. m. kovo 2 d. Dalyvavo 225 nariai iš esamų 3076. Valdymo išrinkti nauji nariai — S. Kaknevičius, V. Bireta, K. Cepaitis. Platesnis aprašymas sekančiame "TŽ" numeryje.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

MONTREALQUE

Metinis šaulių kuopos susirinkimas vasario 24 d. pradėtas pamaldomis Aušros Vartų šventovėje; Šv. Mišios buvo atnauštos už mirusius ir dėl Lietuvos laisvės žuvusius šaulius. Po pamaldų parapijos salėje paskaitą skaite Juozas Šiaučius. Nauji nariai davė prisaiską. Sesės šaulės paruošė vaises.

Jūrų kuopos "Neringa" šauliai kovo 16, sekmadienį, po 11 v.v. pamaldų parapijos salėje rengia Juozines, kuriose bus pagerbti Juozai ir Juozės bei skaniai pavašinti. Bus ir trumpa meninė programa, kurią atliks sesės Teresės vadovaujamas mergaičių chorėlis.

Lituanistinės mokyklos mokytojų įšyva į Laurentidų kalnus buvo surengta vasario 23 — 24 d.d. Mokytoja Julija Adamonienė pakvietė visus mokytojus ir tėvų komiteto pirmininkus į savo erdvius ir gražius namus Val David kalnuose. Vaisingo šeimininkės aplinkoje išyva buvo labai maloni. Ta proga buvo panagrineti mokyklos ir jaunimo klausimai. A. A.

A. A. Ona Jakšienė, 77 m., mirė vasario 21 d. Paliko dvi dukras su šeimomis. Palaidota vasario 25 d. iš AV šventovės.

Kvebeko kultūrinės televizijos stotis vasario 24 d. filmavo "Vaivorykštės" tautodailės darbus. Aušros Var-

tų parapijos chora, "Gintaro" ansambli. Si stotis renka duomenis apie kultūrinę etninių grupių veiklą Kvebeko provincijoje.

Pirmoji Komunija vaikams AV parapijoje bus gegužės 4 d. Juos ruošia sesuo Teresė.

Kun. St. Kulbis po operacijos grįžė iš ligoninės ir stiprėja AV par. klebonijoje.

Lietuvių imigracijos paroda buvo surengta vasario 3 d. AV par. salėje drauge su simpoziumu lietuviškos veiklos klausimais. Parodai medžiagą surinko inž. J. V. Danys, kuris telkia lietuvių dokumentaciją valstybiniam archyvu Otavoje. Paroda apėmė apie 400 asmenų. Joje buvo matyti pirmieji numeriai "Mūsų Patrijos", "Vėplos", "Darbininkų Žodžio" ir kt. Taipgi buvo išstatytas retas leidinėlis "Už Lietuvos laisvę", išleistas Kanados Lietuvių Nacionalinio Komiteto Toronte 1944 m. Tai sąrašas aukojusių "Lietuviškųjų pulkų Raudonojojo Armijoje Lietuvos žmonių ir bendrai Tarybų Sąjungos liaudies paramai". Tuomet aukota nuo 25 ct iki \$116; daugiausia po 1-2 dol. Tai dokumentas, liudijantis komunistų suklaidintų išeivių duosumą. Jie aukoję, norėdami pagelbėti Lietuvos žmonėms, bet iš tikrųjų pagelbėjo sovietiniams rusams, okupavusiems Lietuvą. Kor.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907-A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas

Taupomasis s-tas

Pensijų planas

Term. ind. 1 m.

Trumpal. term ind. iki

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės

Nekilin. turto

Cekijų kredito

Investicines nuo

15%

13.75%

16.5%

15.5%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%

11.75%

13%

6%

12%

12.25%